

Araştırma
Mustafa ZENGİN

UNUTULAN KELİMELELER

- Abara: Su değirmenlerini döndürmek için su akı-tan tahtadan yapılmış oluk.
- Abanoz: Kerestesi siyah ve sert, aynı zamanda önemli yerlerde kullanılan bir ağaç türü.
- Abdal: Dünya ile ilişkisini keserek Allah'a yöne-len kimse, evliyalar, erenler.
- Abtal: Düğün ve özel günlerde çalgı ve davul gibi aletlerle insanları eğlendiren kimseler.
- Abo: Hayret, şaşkınlık ve korkma ifadesi.
- Abur-Cubur: Rastgele karmakarışık kaliteye dik-kat etmeden yenilen şeyler.
- Acar: Yeni, kullanılmamış eşya.
- Acimcik: Çok az cüzi miktarda.
- Adû: Düşmanlık, hasımlık.
- Aforoz: Hıristiyanlıkta kiliseden kovma cezası, la-netleme, cemaatten kovma.
- Afsun: Üfürükçülük, büyülemek, afsunlamak.
- Ağal: Bahçe ve tarla kenarlarını çalı ile dikeç di-kerek, örme çevirme.
- Ağaz: Hayvanlardan sağılan ilk süt.
- Ağartı: Süt yoğurt peynir vs.
- Ağca: pamuk ipliğinden kalınca dokunmuş ve üze-rine hassas, bulgur tarhana gibi maddeler sererek kurutmak için kullanılan yaygı, sergi.
- Ahacık: Buradaymış buldum.
- Ahraz: Sağır ve dilsiz, konuşamayan kimse.
- Aha: İşte buradadır gördün mü?.
- Ahmak: Aklı kıt, bön, budalala salak anlamına gelen bir kelime.
- Alaancık: gittiği yeri kızartan ve acıtan, karınca türü, uzunca bir böcek:
- Alatnençik: Kanadı beyaz nakışlı, kurnaz bir serçe.
- Alayçık: İşçi veya yaylacıların çadır şeklinde ya-parak, içinde iki üç ay yaşadıkları yayla evi.
- Alaf: Gerekmez ot ve sap topluluğu.
- Albastı: Yeni doğum yapan lohusa kadınlarda gö-rülen ateşli bir hastalık.
- Allem Gailem: Çeşitli hiyle ve kurnazlık yapan, her şey umulan kimse.
- Alık: Çok eskimiş, kullanılmaz olmuş, giysi ve örtü vesaire.
- Alım-kâr: Almaya meyli olan alıcı.
- Alicenap: Yüksek karakterli, faziletli, anlayışlı ve cömert kimseler için söylenir.
- Amâme: Namaz' da başlık (takke) üzerine sarılan ince tülbent sarık.
- Amber: Çok güzel bir koku adı miski anber.
- Amenna: İnandım kabul ettim, tasdik ediyorum, hiç bir diyeceğim yok manasına gelen bir söz.
- Amîn: Dualardan sonra söylenir, Allahım kabul eyleye öyle olsun mânasına.
- Anadut: Buğday saplarını toplayıp arabaya yükle-lemek için kullanılan, çatal demir veya ağaç.
- Anca: Onun gibi, ancak o kadar cıvı verebilirim.

Andaç: Hatıra, yadikar, güvencemdir.

Annaç: Karşı yamaç, karşıki dağın bu yüzü.

Anaç: Kümes hayvanları, tavuk, kaz ve ördekle-rin yaşlıları.

Andız: Yuvarlak meyveleri olan ve kırıp ezilerek, süzölüp suyu kaynatılarak pekmez yapılan, kış ve yaz yap-rağını dökmeyen iğne yapraklı bir ağaç.

Apış: Uyluğun iç kısmı, apışı.

April: Nisan ayında meydana gelmesi beklenen sayılı kış günleri.

A'raf: Cennetle cehennem arasında yüksek bir sûr veya dağdır ki, sevaplarıyla günahları eşit olanlar, Al-lah'ın dilediği bir zamana kadar, burada kalacaklardır. Da-ha sonra, Allah'ın affına nail olarak onlar da cennete gi-receklerdir.

Arasat: Kıyamet günü, bütün ölülerin diriltilerek, toplanacağı yer mahşer meydanı.

Arı'sili: Silinip süprülmüş, tertemiz lekesiz.

Arpalık: Bazı saray mensupları ile üst kademeye ek tahsisat olarak verilen gelirler. Ve sürekli arpa ekilen toprak tarla.

Arşın: Takriben 68 santimetre tutarında, bir uzun-luk ölçüsü.

Asbap: giyecek çamaşır.

Asida: Nişasta,yağ ve şeker veya pekmezle yapı-lan bir yemek türü.

Asilzade: Soylu ve köklü temiz bir aileye mensup olan kimse.

Aşure: Hicri senenin ilk ayı olan Muharrem'in 10. günü pişirilip komşulara dağıtılan karışık tatlı.

Atâlet: İşsizlik boş durma, çalışmama tenbellik.

Attar: güzel kokulu şeyler satan kimse baharatçı.

Akaba: Eğim, meyilli arazi.

Avarlık: Ticari olmayan yemek için ekilen bahçe.

Avcar: Dolma tüfekleri atışa hazırlamak için, saçma barut gibi malzemenin tamamına verilen isim.

Avaz: Yüksek sesle bağırma, feyat.

Avrat: Hanım evin kadını, eş.

Avret: Örtünmesi gereken, görülmesi haram olan yerler, nâmahrem.

Avırt: Yanağın iç ve dudak kısmı.

Ayakyolu: İhtiyacı giderme tuvalet.

Aygır: Damızlık erkek at.

Aylak: işsiz, güçsüz boş gezen avare, serseri.

Ayyuk: Yükseklerle çıkmak yükselmek.

Ayın aydı: Ay ışığının geceyi ısıtması, onuncu gün ile yirminci gün arası.

Aya la: Elin iç tarafı ile herhangi bir şeyi kendine doğru çekmek.

Aydınlı: Yazın yaylaya, kışın sıcak bölgelere göç eden, mal ve davar sürüsü olan göçebe halk, aşiret.

Aydaş: Normal doğumdan önce doğan, çok za-yıf çelimsiz bebek.

Azzık: Uzun yola veya tarlaya giden kimselere verilen yiyecekler.

Azad: Esirlikten, kölelikten kurtulma, hür olma.

Babacan: Cana yakın, kalender, hoş görülü erkek.

Babalık: Üvey baba annenin sonraki kocası.

Babayiğit: Korkusuz, cesur, kuvvetli kişi.

Bacanak: Hanımın kız kardeşinin kocası.

Bacı: Küçük kız kardeş.

Bade: Dolu bardak, şarap, içki, su.

Badiye: Su tasının büyüğü, dibi geniş, ağzı dar olan genişçe bir tas.

Bağcı: Bağ yetiştiren, bağa bakan kimseler.

Bağdaş: Diz bükerek, ayaklan çaprazlayarak, dik olarak oturmak.

Bağnaz: Herkesle görüşüp konuşmama mutaassıp.

Baha: Fiyat, kıymet, değer.

Bahil: Cimri, pinti, hasis, nakıs.

Bakırcı: Bakırdan eşya imal eden veya satan kimse.

Bakraç: Bakırdan yapılan su taşımada kullanılan, üstten kulplu helke.

Baldır: Bacağın dizden yukarı kısmı.

Balk: Hafiften şimşek çakması.

Balgam: öksürükle boazdan gelen sıvı.

Bambıl: Kötü kokulu uçan bir böcek.

Bankinot: Kâğıt para.

Banadura: Domatesin diğer bir adı.

Barbunya: Çeşitli renklerde olan fasulye.

Basma: Beyaz pamuklu dokuma üzerine sonradan renkli desen basmak.

Bastık: Üzüm pekmeziyle, nisa unundan yapılan ince pestil.

Baştankara: Başının yarısı siyah benekli bir serçe.

Bâtıl: Boş ve manasız olan, gerçeğe uymayan, haktan gayri olan, hükümsüz şey.

Bâtın: Doğum, bir doğumda doğan ikiz çocuk.

Batman: İki okkadan fazla ağır olan bir ağırlık tartı birimi.

Battal: Emsallerinden büyük olan şey.

Bayak: Demin, az önce.

Bayındır: İmar edilmiş zenginleştirilmiş.

Bayır: Dağ eteği küçük yokuş.

Baz: Bir çeşit doğan, ve bal arısının ilk oğlu.

Bazlama: Saçta pişirilmiş kalınca yufka ekmek.

Becermek: Bir yolunu bulup yapmak, halletmek.

Beden: Ağaçların kök ve dalı dışında asıl kısmı, giyimde büyüklük ölçüsü.

Bedevî: Çölde, çadırda yaşayan göçebe, aşiret.

Bedir: daire şeklinde ay, dolunay, on dört, on beş gecelik olan ay.

Belagat. Edabiyat, kaideleri, söz ve yazıda düzgün санаatlı ve tesirli ifadeler.

Belde: Şehir ve kasaba ve daha küçük yerleşim merkezi, memleket, yaşanan yer.

Bele: Küçük bebeleri kundaklamak, sarmak.
Belek: Çocuk belemekte kullanılan bez kundak.
Beleş: Ücret vermeden, emek sarfetmeden elde edi-len her şey.
Belik: Kadınların saçlarını birbirine örerek yaptık-ları ince örgüler, belikler.
Bellemek: öğrenmek ezberlemek, akılda tutmak.
Bellek: Gördüğünü bellemek, duyduğunu unutma-mak, hafızası kuvvetli.
Belleme: Atların semer ve eğeri çıkarıldıktan son-ra, üşümemesi için, sırtına bağlanan keçe veya kalın ku-maştan yapılmış örtü.
Berbat: Fena kötü, harap, viran kırık, dökük.
Berdi: Su kenarlarında yetişen, uzun boylu, kavu-çuk gövdeli, hayvanlara semer yapmakta kullanılan, yu-muşak bedenli bir ot.
Bereket: Nimet, Allah'ın ihsanı, bolluk, çokluk.
Berkitmek: Sağlamaştırmak, tahkim ve takviye et-mek, kuvvetlendirmek.
Berzah: Ruhların kıyamete kadar bekliyeceği dün-ya ile ahiret arasındaki süre.
Beste: Alacalı renk, beste beste. Türkü beste-le-mek.
Beşirlikli: Elinden her iş gelen, becerikli eline ça-buk kimseler.
Beşer: Nâs, insan, bu Alemdeki canlı insanlar.
Betûl: İnsanlardan, erkeklere yanaşmayan erkekler-den çekinen, namuslu iffetli kadın.
Bevl: İdrar, sidik, su dökme, işeme.
Beygir: Yük taşımak, araba çekmekte kullanılan eğitilmiş at.
Beyzi: Yumurta şeklinde oval, sobe şişlik.
Bez: Salgı çıkaran, vücudun çeşitli yerlerinde bu-lunan sert yumru, bezi.
Bıhz: Yaramaz, afacan Ermeni çocuğu.
Bıldır: Geçen yıl, önceki sene.
Bibi: Hala, babanın kız kardeşi.
Bid'at: Aslında olmayan, sonradan ortaya çıkar-tılan yanlış şeyler.
Bider: Ekilecek tohumluk, elenmiş buğday, tahıl.
Bikir: Kızlık, bekâret el değmemiş, bozulmamış.
Bilader: Birader, erkek kardeş.
Bileği: Bileme işini yapan, her türlü kesici aletle-ri sürterek keskinleştirmekte kullanılan, madenî koyu grî renkte bir taş.
Billur: Duru berrak, kesme cam, kristal, net parlak Necef taşı.
Bilmece: Bir şeyin vasıflarını bulmaya uğraşmak, bilinmeyen şey muamma.
Binamaz: Namaz kılmayan, namazı terk eden kimkimseler.
Binit: Binilecek şey, at, araba.
Bişşek: yayık yapmak için, tekerek başlı, uzun sap-lı, ağaçtan mamul yayak aleti.
Bitpazarı: Eski ve elden düşme, kelepirci eşyaların alınıp satıldığı yer.
Bizatihi: Kendiliğinden, kendisi, kendinden.
Bocut: Maden veya topraktan mamul küçük, kulp-suz sürahi.
Boğa: Damızlık bırakılan erkek sığır.
Bohça: İçine çamaşır ve ufak tefek şeyler koyulan kumaştan mamul eşya taşınan şey.

Boşuna: Faydasız, beyhuda, nafil.

Boza: Darı ve arpa, mısır hamurundan ekşitilmiş, koyu kıvamda bir içecek.

Boğasak: Çiftleşme zamanı gelmiş dişi sığır.

Boduk: Camuz ve deve yavrusu.

Bostan: Salatalık, kavun karpuz yetiştirilen sebze tarlası.

Bozlak: Güney ve orta Anadolu'da aşk macarala-rını konu edinen uzun hava.

Bozot: Kızılbadakta denilen, yoğurt ve samırsak ta karıştırılarak yemek yapılan bir ot cinsi.

Böbürlenmek: Kendini yüksek görmek kururlan-mak.

Böğürtlen: Gülgillerden dikenli, yol ve bahçe ke-narlarında kendiliğinden biten bir tür bitki.

Buçuklu: Büyük ve küçük baş hayvanların yarı parasını alarak bakıcı kimseyi ortak tutmak.

Buhari: Buharalı meşhur Hadis bilgini Muhammed, memleketine nisbetle böyle anılır.

Buhur: Tütsü günlük, buhurluk içinde yapılan tütsü.

Bukağı: Yürümeyi güçleştirmek maksadıyla, ayağa takılan zincir köstek.

Bulamaç: Sıvı hamur, un, su ve yağ ile yapılan un çorbası.

Buluntu: kazı yaparak veya arıyarak bulunan şey.

Burak: Hz.Muhammed (a.s.) in Mekkedden Mescidi Asaya kadar bindiği binit.

Burgu: Çeşitli cisimlere kıvrınarak delik açan alet.

Buncaaz: Bu kadarcık mı?

Buncalı: Bu sefer öyle olmaz.

Büvelek: Hayvanlara musallat olan, ısırıldığı havyanı Çılgına çeviren kan emici bir sinek.

Büvet: Çay ve ırmak gibi akar sularda meydana gelmiş durgun ve derince gölet.

Bucu. Güzel, koku, burcu burcu kokuyor.

Büyücü: Büyü yapan, sihirbaz, afsuncu.

Caba: Bedeva, parasız karşılıksız yapılan iş.

Cabacı: Bedavacı, beleşçi tufeyli kimse.

Cabası: üstelik şu kadarda fazladan.

Cadalos: Eli açık cadalos kimse.

Cadılık: Kötü huyluluk, huysuzluk geçimsizlik.

Cadı: büyücü kadın, çirkin kötü huylu koca karı.

Caferiye: İmam-ı Cafer-i Sadık'a bağlı olanların kurduğu, şii mezhebinden olanlar.

Cahim: Cehennem, Cehennem'in dördüncü katı.

Caka: Gösteriş, fiyaka, çalım.

Cam güzeli: Kırmızı çiçek açan ve evlerde yetiştirilen bir süs bitkisi.

Cansiparî: Fedakarlık, canını feda eden.

Carî: Tedavül eden, kullanılan.

Cehd: Çalışma, çabalama, azimli ve ısrarlı gayret.

Cehren: açıktan yüksek sesle Kur'an okumak veya söz söylemek.

Celallenmek: Hiddetlenmek, öfkelenmek ve sinir-lenmek.

Celep: Büyük baş, iş görmeyen kendi başına dolaşan hayvanlar.

Cemel: Erkek deve.

Cemre: Hacıların Minada şeytan taşlamaları ve Şubat ayı sonunda, önce hava'ya, sonra suya,

en son top-rağa düştüğüne inanılan, ısıtıcı şey hesap günlari.

Ceremesi: Fiati, pahası ne kadardır.

Cenabet: Gusül abdesti almayı gerektiren durum ve bu durumda olan kimse.

Cengaver: Cenkçi, savaştan, muharip.

Cenin: Ana rahmindeki çocuk, vaktinden evvel doğmuş çocuk, düşük.

Cepken: Cekete benzer bir üst giyecek.

Cereme: Başkasının sebep olduğu zararı çekme, borcunu ödeme.

Cer: Eskiden medrese talebelerinin üç aylarında, köylere çıkararak, nasihat vaaz ve imamlık yaparak nakdî yardım toplamaları.

Ceset: Hayatını kaybetmiş, ölü, cansız beden, mey-yit, naaş.

Ced: Ata, dede, sülale.

Cevher: Öz, esas, kendiliğinden varolan haslet. Tiyniyet, soydan gelen haslet cibilliyet.

Cebellezi: Kendisine ait olmayan bir şeyi alma.

Cebir: Zor, zorlama, baskı yapma.

Cedelleşmek: Tartışmak münakaşa ve mücadele etmek, çekişmek.

Cedid: Yeni hiç kullanılmamış.

Cefakeş: Çok cefa çeken, cefaya katlanan.

Cehdetmek: Gayret etmek çalışıp çabalamak.

Celâl: Ululuk, büyüklük, azamet. Allah'ın, "Kahhar, Cabbar, Mütekkbbir" gibi sertlik ve büyüklük ifade eden Celâl sıfatları.

Celallenmek: Hiddetlenmek, öfkelenmek, kızmak ve sinirlenmek.

Celb: Getirmek, yazılı davet, mahkeme çağrısı.

Cellat: İdama mahkûm edilen kimseleri, asma, başını kesme gibi usullerle, ölüm cezasını infaz eden kişi, gaddar merhametsiz.

Celvet: Gelinin peçesiz olarak damada gösterilme-si ve bunun için yapılan tören ve damadın geline verdiği yüz görümlüğü.

Cemaliye: Halvetiliğin kolu olan tarikat ve Uşşa-kiyyenin de kolu olan bir tarikat.

Cevval: Çok hareketli, akıcı ve çok gezen seyahat eden kimseler.

Cenab: Taraf, yön, cihet.

Cenub: Güney. Kible.

Cerh: Yaralama.

Cerrah: Yaralan ve bazı dış hastalıkları tedavi eden Tabip.

Cesamet: İrili, en ve boyca büyüklük.

Cesaretsiz: Cesareti olmayan, çekingen, ödle.

Cevahir: Cevherler, kıymetli taşlar, Elmas, Pırlanta, Yakut ve benzeri taşlar, mücevherat.

Cevaz: Yasak olmama hali, caiz olma, izin, müsa-ade; emredilmediği gibi, yasak da adılmemiş olan.

Cezbetmek: Kendisine çekmek, manevi olarak bağlamak, tesir etmek etkilemek.

Cezir: Ay'ın tesiriyle yükselmiş olan deniz suyu-nun eski seviyesine inmesi.

Cıcık: küçük çocukları sevindirmek için yeni bir şeyi ona göstererek, sevindirmek.

Cıbar: Çeşitli sakız, yapıştırıcı ve yapışıcı madde-lerden yapılan ve ağrı sızı olan uzuvlara

yapıştırılan, ya-pışkan sargı.

Cehiz: Evlenecek kızlara hazırlanan eşyalar.

Ceflin: Cıvıvıktan çıkmış, henüz yumurtlamamış genç tavuk,

Ceviz: Odunundan, meyvesinden ve kerestesinden faydalanılan, uzun ömürlü kalın gövdeli bir ağaç.

Cılk: Bozulmuş, kokuşmuş yumurta.

Cırrık: Döşü nakışlı, cırrık diye ses vererek uçan, göçmen bir kuş.

Cık: Yok, hayır olmaz" sesi.

Cılız: çok zayıf, çelimsiz, güçsüz, olma hali,

Cılgı: Çığır, ince bir cılgı, dağ yolu patika.

Cımbız: İnce ve çok ufak şeyleri tutmaya kıl veya benzeri şeyleri koparmaya yarayan küçük maşa.

Cırnak: Yırtıcı kuş ve hayvan tırnağı.

Cır: İstek arzu. el eman etmek, yalvarmak aşırı istek ve arzu.

Cıs: Küçük çocuğa ihtar sözü dokunma anlamın-da kullanılır.

Cıvık: Her hangi sıvı bir madde.

Cecik: Kulplu tavaya, kazana, veya helkeye tutturulan düzenek.

Cicim: Sevgi ifade eden bir hitap sözü.

Cidden: ciddi olarak, gerçekten, şaka olmayan, hakiki söz anlamında.

Cigersiz: korkak, ödlele yüreksiz kimse.

Cihad: Allah'ın rızasını kazanmak için din düş-manlarıyla yapılan harp, Allah yolunda mücadele farz olan savaş.

Cihangir: Cihana hakim olan, fetheden büyük ku-mandan, büyük savaşçı.

Cihet: Yön, taraf, mahal, yer.

Cilt: Deri bez plastik ve çeşitli madde vesairelerden kitap kaplamak.

Cıllamak: Her hangi bir işte itiraz ederek işi boz-mak. Oyun bozan.

Önlenmiş: Hareketleri zaman zaman normal ol-maktan çıkmış, apık sapık konuşan anormal hareketler yapan kimse.

Cibilliyetsiz: Yaratılıştan bozuk huysuz.

Ciddî: Gerçek, hakikat, şaka olmayan, sözümüz, güven verici ve ciddidir.

Cığerpere: Cığır parçası, çok sevilen kimse, evlat

Cilet: Jilet, tıraşta kullanılır.

Cindar: Cinlerle ilişki kurduğunu ve bazı bilin-meyen şeyleri bilmek iddiasında bulunan yalancı ve do-landırıcı kimseler.

Cingen: çingene göçer gezerler.

Cindarısı: çok küçük taneli, kızıldan da denilen bir darı cinsi.

Cingöz: Açık göz, zekî, işini bilen ve beceren.

Cirit: Ucu temrenli, yaklaşık bir buçuk metre bo-yunda, at üzerinden atılarak oynanan bir sipor oyunu.

Civan: Genç delikanlı yakışıklı yiğit genç.

Civar: yakın çevre etraf yöre.

Cizye: İslam ülkelerinde Hristiyanlardan veya Müslüman olmayanlardan, himaye ve askerlikten muafiyet karşılığı olarak alınan bir çeşit vergi.

Culuk: Hindi, iri cüsseli eti için beslenen, evcil bir kümes hayvanı.

Çulha: El tezgahlarında, keten kumaş ve bez vs. dokuyan kimse.

Cunta: İdareyi zorla ele geçiren baskın yapan heyet, askeri cunta.

Cûş: Kaynama, coşma galeyan, aşırı heyecan.

Cura: Doğan kuşunun küçüğü, son yumurtası ve en son çıkan cücük.

Cücük: Her hangi bir kuşun küçüklüğü, kuş veya tavuk yavrusu, civ civ.

Cızzık: Yağ eritilen tavanın dibinde kalan çok az yağlar.

Cızzan: Dikilen bir ağacın (kazığın) yuvarlak ba-şına uzun bir ağacın ortadan yarı yerine kadar delerek o dikili kazığın başına geçirilerek her iki ucuna bir kişi ata biner gibi binerek veya karın üstü binerek bir aşağı bir yukarı, gıcirtı ve cızıltılı ses çıkararak dönerek uçan bir spor oyunu.

Cühud: Yahudi cemaatına mensup inatçı ve şerli Yahudi.

Cumbul cumbul: yıkandığını ben gördüm senin.

Coşkun: Nehir coşmuş. Taşmış geçilmez.

Cumburtuya gitti. Bizim davarlar cumburtuya gitti nereye gittiği belirsiz oldu. bir haber alamadık.

Cüce: gelişmemiş çok kısa kalmış insan.

Cülus: Hükümdarların ve Padişahların tahta çıkma-sı ve tahta oturması.

Cünbüş: Eğlence, coşkun eğlence kepazelik.

Cünûn: Cinnet getirmek delilik, mecnunluk iyice delirmek.

Cüz: Bölük, bir bütünün bölümlerinden her biri, Kur'anı kerimin bölündüğü otuz bölümden her biri, bir eserin ayrı kapak içinde yayımlanan bölümü, fasikül.

Cüzgülü: Yazma Mushaflarda cüz başlarını belli etmek için konulan işaret. Halkârî süslemede görülen bir çeşit gül motifi.

Cünüp: Cenabet halde bulunan, gusül abdesti al-ması gereken ve bu yüzden temiz olmayan kişi.

Çabucak: hemen acele bir süatle vakit geçirmeden. Çabukluk: Çabuk olma hali, hız sür'at acilen hemen gitmek.

Çadır: Kaba dokuma, kıl veya benzeri örtü teşkil etmek üzere iskeleti direklerle meydana getirilen açık ha-va barınağı.

Çağdaş: Aynı yıllarda doğmuş kimseler, sen be-nim çağdaşım değilsin, benden büyüksün veya küçüksün.

Çağla: Olgunlaşmamış meyve, bazı meyvelerin ol-gunlaşmadan yeşilken yenilen hali.

Çağlamak: Su yüksekte akarken taşlara kayalara çarparak, köpürerek ve ses çıkararak dökülmek ve hızla çağlıyarak akmak.

Çakal: Köpeğe benzer, kurttan küçük yırtıcı bir hayvan. Aynı zamanda yaramaz kimselere şaka misali, neredesin lan çakal, gel bakalım diye eğlenmelerde de, kullanılan bir şaka sözü.

Çakaralmaz: Bozuk tabanca ve tüfekler için söylenen meşhur bir söz.

Çakı: Açılır kapanır ağızlı küçük cep bıçağı.

Çakıl: Su çarpmalarıyla yuvarlaklaşmış taş parçaları küçük taş

Çakılh: Çakıllı olan yer, çakıllı tarla.

Çakır: Mavimsi, mavi ile yeşil arası, çakır gözlü kimseler.

Çakmak: Sert çelikten yapılmış, sert taşla vurularak kıvılcık çıkartan ve kav diye bilinen ağaç özlerini taşın üzerine koyarak vurulduğu zaman, o kıvılcımdan tutuşarak ateş elde edilmesini sağlayan çelik parçası. Aynı zamanda ağızdan dolma tüfeklerin ateş etme tertibatı.

Çakmaktaşı: Sert cisimlere sürtüldüğünde kıvılcım sıçratan bir taş cinsi.

Çalgın: Bir sevdaya tutulmuş aşırı çalınmış kimse.

Çalkamaç: Yoğurttan su koyularak yapılan sıvı içecek, ayran.

Çal: Sütü mayala yoğur yap. Dödük çal şu atı çal gibi terimlerde kullanılan bir deyim.

Çalpara: Parmaklara takılıp birbirine vurularak çalınan, pul şeklinde madenden, tahta veya fildişinden yapılmış şakşak, çengi zili.

Çamsakızı; Çam ağaçlarının kabuklarından sızan sıvı yapışkan madde.

Çan: Madenden yapılmış, yine bir madenle doku-nulduğunda ses veren, ve kaybolmasın diye hayvanların boynuna takılan, ters koni şeklinde Kule ve kiliselerde de kullanılan, çalınan alet.

Çanak: Yayvan ve yuvarlak, ağaç ve topraktan mâmül mutfak eşyası.

Çandır: Karışık cins, soy kan olmayan hayvan ana ve babası ayrı olan. Aynı zamanda yumurtaları çıkarılarak iğdiş edilmiş, burkulmuş hayvanlara da denir.

Çapanoğlu: Umulmadık zamanda, umulmadık yer-den çıkan karışık iş, içinden çıkılmaz durum.

Çapulculuk: yağmalamak, kırıp dökmek.

Çapıt: İşe yaramaz, kullanılmaz olmuş eskimiş kumaş, paçavarası eski elbise.

Çapraz: Aykırı yönlerden gelip birbiri üstüne bi-nen çarpı işareti, aynı zamanda olumsuz çapraz konuşma.

Çarçur: İsraf, ölçsüz kullanma, döküp saçma, yolsuz ve lüzumsuz harcama.

Çarık: İşlenmemiş ham deriden yapılan basit ve hafif ayakkabı.

Çarpana: Yarasa, gece avlanan tüysüz bir kuş türü sinekcil.

Çatlak: Parçalanmayacak kadar kırılmış çizgi ha-lindeki yarık.

Çav: Bazı büyük hayvanların erkeklik uzvu.

Çavuş: Ordu 'da onbaşının üstündeki rütbe. Aynı zamanda, yol çavuşu, inşaat ve amele çavuşu.

Cayan: Yirmi bir çift ayağı bulunan, sarı renkli, zehirli bir böcek.

Çaykara: Küçük pınar çok zaman erken kuruyan kaynak su.

Çapanoğlu: Var bunun altında bir çapanoğlu, umulmadık neticeler verecek karışık bir durum.

Çapkın: Geçici ilişkiler ve aşklar peşinde koşan, haylaz, yaramaz serseri.

Çaplı: Çapı geniş, büyük hacimli.

Çapul: Düzensiz kuvvetlerin düşman ülkesinde yaptıkları yağma, vurup dökme.

Çar: Ruslar ve Bulgarlarda hükümdar.

Çarmih: Üzerinde insanların çivilenerek cezalan–dırıldıkları haç şeklinde darağacı.

Çarpılma: Felç olma, şiddetli tesir altında kalma.

Çâriyar: İlk dört İslam halifesi ve ona bağlılık.

Çeç: Yığn halindeki tahıl. Samanından ayrılmış, arpa, buğday ve tahıl yığını.

Çebiç: Bir yaşını doldurmuş, henüz tüyü kırkıl–mamış oğlak.

Çedene: Yapraklı veya iğne yapraklı ağaçların tohumları nüve.

Çekişmek: Karşılıklı didişmek, mücadele etmek, sözlü saldırı.

Çelme: Düşürmek için, ayağının önüne ayak koy–mak, çelme takmak.

Çengi: Genççengane çalan oynayan genç kadın.

Çerçi: Ufak tefek eşya satan Gezginci taccar.

Çeri: Asker, leşker, kabile.

Çeşni: Tat, lezzet, bir şeyin tadına bakma, bazı şeylerin karışımı.

Çete: Ordu dışında gayri nizamî silahlı grup, hırsız eşkıya çetesi.

Çeten: Motorlu motorsuz arabaların üzerine mon–ta edilen, saman ve kaba şeyleri taşımaya yarıyan ince tahtalardan yapılan çeten diye bilinen alet.

Çeyrek: Dörtte bir, yarımın yarısı.

Çıkla: Aynen o, birbirinden ayrılması güç.

Çıban: Deride çıkmış iltihaplı yara.

Çıkırık: Pamuktan iplik eğirmeye yarayan ince tahtalardan yapılmış, ara yerinde bir topu bulunan çark şeklinde elle çevrilen bir alet.

Çıra: Reçineli ağaçların yağlı çabuk tutuşan kı–sımları.

Çırak: Bir usta yanında zanaat öğrenmek üzere bulunan kişi.

Çırpamak: İnce değnekle kısa kısa darbeler vurmak.

Çıta: İnce uzun, düzgün çıbık ve ince uzun kesilmiş tahta.

Çıtçıtı: Düğme yerine kullanılan birbiri içine gi–ren küçük tutturucu olarak kullanılan nesne.

Çıtırtı: Yakından gelen çıtırtı sesi.

Çıtkırıldım: Çabuk kırılan, dayanıklı olmayan, aşırı nazik kimse.

Çıtlık: çeynemek için sütünden sakız elde edilen, ince boru yapraklı uzunca boylu bir ot.

Çinkır: Karakuş da denilen büyük gövdeli yırtıcı çırnaklı bir kuş.

Çıvgın: Rüzgarla beraber yağın yağmur.

Çiğdem: Zambakgillerden soğanları ateşte pişiri–lerek yenilen çeşitli renklerde çiçek açan bir kır bitkisi.

Çilenti: Çok hafif şekilde yavaştan yağın ufak taneli hafif yağmur.

Çimmek: Yikanmak, hamam yapmak, gusletmek.

Çiriş: Sarı zambak, yüksek yaylalarda biten yeşil olarak haşlanarak yenen soğanı kurutulup öğütülen ve el–de edilen tozu sulandırılarak, hamur haline getirilmek suretiyle hamzan denilen ve içine tereyağı konularak gü–zel kokulu güzel reyhalı tere yağı elde edilmeye yara–yan ve bazı yapıştırıcılarda da kullanılan güzel kokulu bir ot.

Çirkef: Pislenmiş, kirlenmiş, iğrenç topluluk veya kişiler.

Çiş: çocuk dilinde idrar akıtma, işeme.

Çokbilmiş: Her yerden çıkan, sinsi ve kurnaz, bilgiçlik taslayan ükâla kimse.

Çomak: Çalgıcıların, davul çalarken, davula vur-ılukları kısa değnek (çomak)

Çor: şiddetli öksürüklü, grip de denilen, öksürük-lü bir hastalık.

Çorak: Verimsiz, tarıma elverişsiz, tuzlu toprak.

Çobanyıldızı: Alaca karanlıkta rahatlıkla görüle-bilen, yön tayinine yarıyan, parlak yıldız.Dan yıldızı, ker-van kıran. Venüs, Zühre.

Çöğen: Çalgıcının, davula vurduğu kısa değneğin diğer bir adı.

Çömçe: Ağaçtan yapılmış kepçe.

Çömez: Bir ustanın yanında yetişen ve onun yo-lunu devam ettiren kimse.

Çömlek: Süzölmüş çamurdan pişirilerek elde edi-len toprak kap.

Çöpçatan: Kişiler arasında aracılık edip evlenme-lerini kolaylaştıran kimse aracı.

Çubuk: Tütün içmekte kullanılan değnek şeklin-de ortası delik ucuna sığara takılarak somrulan emzik.

Çuhadar. Osmanlı sarayında hükümdarın yağmur-luğunu tutmak gibi vazifesi olan yüksek dereceli hizmetli.

Çul: Kıldan örölmüş kaba dokuma keçi kılından yapılan kilim.

Çuha: Yünden dokunmuş sıkı, kalınca havlı ku-maş, bu kumaştan yapılan elbise.

Çulluk: kısa bacaklı, uzun gagalı, halk dilinde pırnakal da denilen göçmen av kuşu.

Çulsuz: Beceriksiz, yiyecek ve giyeceğı olmayan.

Çük: çocuk dilinde erkeklik uzvu.

Çüş: Eşeğı dur ihtarı, uygunsuz davranış, ileri gitme manasına gelen söz.

Çağıl: Genellikle, moloz taşlarlar harç koyulma-dan tarala kenarını çevirmek için örölen duvar.

Çanıan: Ufak ufak dilinerek közde pişirilen et.

Çekke: Otlar beslenen ve sıçrayarak yol alan bir hoplangaç çekirge.

Çelik: Yirmi cm. uzunluğunda, parmak kalınlığının-da havaya atılıp dağnekle vurularak, havada hızlı şekilde yol alan ve çocukların çelik adını verdikleri bir oyun.

Çen: Ceviz meyvesinin yarısı.

Çepel: Yemekten sonra kaplarda kalan bulaşık.

Çevlik: Akar sularda suyun büyük viraj yaparak, tekrar kıvranıp yatağı doğru döndüğü yer, çevrengeç.

Çılbır: Yumurta ile yapılan ekşili bir yemek.

Çıtımık: Menengiç denilen ağacın meyvesi.

Çıtırık: kırılması ve içinin çıkarılması güç olan ceviz meyvesi.

Çinçik: Her çeşit serçelerin genel adı.

Çiriş: Yüksek yaylalarda ilk baharda topraktan çıkan, çok yararlı, çeşitli yemeklerde kullanılan ve soğarından kurutularak, öğütölüp unundan hamur yapılarak, tere yağı konulmak için hanızan diye iki kulplu bir kap yapılan bitki ot.

Çitil: iki litre su alabilen, kulplu küçük bocut.

Çotul: Ağacın kollarının ilk ayrıldığı yer.

Çığır: Ormanlık ve taşlık arazilerde güçlükle gidilebilen, bir kişinin geçebileceğı dar çizgi yol

Dadı: Çocuk bakıcısı kadın, Taya.

Dağarcık: Meşinden yapılmış, ıvır zıvır konulan torba, aynı zamanda bilgi, hafıza dağarcığına koymak, yeni bilgiler kazanmak.

Dağdağan: Uzun boylu kalın gövdeli bir ağaç ve onun ufak, yuvarlak ve siyah meyvesi.

Dağlamak: Yaraları kızgın demirle yakmak.

Dahî: Dehâ sahibi, olağanüstü akıl ve zekaya sahip olan kimse.

Dahalet: Birinin himayesine sığınmak, korunma-sını istemek.

Dalalet: Sapıtma, doğru yoldan ayrılma azma, ba-tıl'a yönelme.

Dalgı: Bazı ustaların ağaç zeminlere delik aç-mak için kullandıkları ağzı yassı ve keskin, çelikten ya-pılmış âlet.

Dalgündüz: güpe gündüz herkesin gözü ününde

Dalkavuk: . Sarıksız kavuk giyen, kendine menfeat mevki sahibi zengin kişilere yartakçılık eden kimse.

Dalkılıç kılıcı kınından çıkarmış olan ve kılıcı çekmiş olarak gelen.

Dalyarak: Aptal, beceriksiz densiz adam.

Damalı: Ufak ufak karelere bölünmüş, damgalan-mış, ücretle yolcu taşıyan taksi.

Damlalık: Beton binaların balkonunun altına su-yun oradan damlayıp içeri gelmemesi için yapılan oyuk veya çıkıntı.

Danaburnu: Toprak altında yaşayıp, bazı bitkile-rin kökünü keserek kurumasına yol açan, iri başlı bir böcek.

Danalık: Dana konulan ve dana yatan yer ahır.

Dara: Tartılma anında, tartılan şeyin konulduğu kabın ağırlığı.

Daraba: Tahta veya saçtan yapılan dükkan ke-pengi.

Darbızlı: Rutubetli ve nemli toprak.

Dârulharb: Harp sahası, savaş meydanı, İslam hukukunun yürürlükte olmadığı bölgeler.

Danışşifa: Sağlık yurdu hastahane.

Davar: Koyun ve kiçinin ortak adı.

Davuş: Dışardan kulağa gelen her hangi bir ses.

Dalgeçir: Cepken, iki cepli bir üstlük.

Damızlık: Yoğurt yapmak için süt'e koyulup ka-rıştırılan maya.

Dandik: Ağızdan dolma tüfeklerin kötüsü.

Dayı: Annenin erkek kardeşi, aynı zamanda kül-lianbey, efe, kabadayı manalarına da gelir.

De, hele: Başla bakalım anlat.

Depik: Tekme vurmak.

Deh: Eşek ve binek hayvanlarını hareket ettir-mek için söylenen söz.

Dehâ: Çok zeki, olağanüstü zeka sahibi olan kimseler.

Dhr: Zaman, çağ, devir, Cihan, dünya ve âlem.

Dahalet: Birinin himayesine, korumasına sığınan kimse eman isteyen.

Dek: Hile, düzen, oyuna düşürme.

Dellal: Alış verişte aracılık eden kişi, bir şeyi yüksek sesle satan kimse.

Densiz: Yersiz ve uygunsuz davranışı olan.

Derebeyi: Ortaçağda hükümdar, toprak soylusu, zorba.

Dergah: Ulu kişilerin, büyük makamların kapısı, sığınılacak yer.

Derviş: Tarikata dahil olmuş, intisab etmiş kişi, mürid.

Dezze: Annenin kız kardeşi teyze.

Derya: Deniz, aynı zamanda çok bilgili kişi.

Desise: Hile, oyun, düzen, desise, entrika, dolap.

Deste: Biçilerek bir araya gelen ekin başakların-dan oluşan bağ, demet.

Destur: Müsaade izin.

Devir: Dairevî bir hareketle dönme, bir şeyin mülkiyetini başka birine geçirme.

Devran: Devri âlem, Dünya, Felek, âleim kâ-inat.

Devrim: Köklü değişiklik inkılap, bir düzeni zor kullanarak değiştirmek, ihtilal.

Deynek: Kısa sopa baston.

Deyyus: Karısının veya yakını olan kadının kötü yolda olmasına aldırmayan.

Dımişk: Şam vilayetinin eski isimlerinden.

Dişlik: Avaralık, bir nevi huzur bulamama, zaman geçiremememe.

Dikil: Gel, buyur, gir.

Dîrek: Sulu ve çamur olmayan zemin.

Dikta: Düşmanca hareket, zora dayanan zorbalık.

Dilber: Gönül çeken, güzel, sevgili.

Dinezor: Çok eski zamanlarda karada yaşamış ve nesli tükenmiş sürüngenlerden uzun kuyruklu hayvan.

Dipçik: Ateşli silahlarda, namlu gerisinde ateş sırasında omuza dayamaya yarayan kısım.

Dipnot: Bir yazıda, cümle dışı bilgi vermek ve kaynak belirtmek için, sayfa altına kaydedilen bilgi.

Dikiz: Fazla yağmur yağmasıyle, çok çamur ol-muş, çalışılmayan tarla.

Dırgıl dırgıl: Yarık yarık olmuş.

Dipili düşmek: Aniden ortaya çıkmak.

Dirgen: Ot ve sap toplamakta ve düven sürer-ken, harmanı karıştırmakta kullanılan iki çatallı uzun sap-lı ağaç kollarından, ateşde kızdırılıp, çatalı bükülerek, ağaç-tan yapılan alet.

Dirhem: 3.25 gram ağırlığında gümüş para ağır-lık birim ölçüsü.

Dişindirik: Bazı hayvanların ısırmasını önlemek için ağzına takılan kafes şeklindeki âlet.

Ditmek: Pamuk, yün gibi ürünleri lif lif küçük parçacıklara ayırmak, didik didik etmek.

Divan: Devlet işlerinin görüldüğü meclis ve bu meclisin toplandığı yer.

Dil: Açı, anahtar.

Divâne: Deli meczup.

Divanı harb: Örfi idare mahkemesi, askeri mah-keme.

Diyar: Memleket, yurt, gurbet diyar diyar gezmek.

Divit: Kamış kalem, kapaklı mürekkep hokka-sından meydana gelen yazı takımı.

Dibek: İçinde çeşitli şeyler döğölerek ezilen çu-kur ve derince alet, havan.

Diyet: Öldürmelerde, ölen için ödenmesi gereken serî bedel, kan bedeli.

Dizgin: Binek hayvanlarının ağzına geçirilen gem-in iki ucuna bağlanan kayış.

Dizlik: Dize kadar inen iç çamaşırı.

Dişleri dişemek: Beş altı yaşlı çocukların ana diş-leri kendiliğinden düşerek yerine yeniden diş gelmesi.

Dolak: Kola veya bacağa dolanan sargı.

Dolama: Düz mavi bezden yapılan ve yaşlı kadın-ların giydikleri bir çeşit etek.

Dolaşık: Düz olmayan, karışık, çözülmesi zor için-den çıkılmaz durum.

Doluktu: Her hangi bir ağır iş görmekten dolayı el, kol veya bacak şişmesi.

Dokumak: tezgah üzerinde iplikler arasından iplik geçirerek, bez ve kumaş imal etmek.

Donyağı: Hayvan iç yağlarının eritilmesiyle elde edilen yağ.

Donkazanı: İki kulplu büyük kazan.

Don yumak: Çamaşır yıkamak.

Dombalak: Takla atmak, dönmek.

Doruk: Tam büyüyüp yetişmemiş ağaç, Bir şeyin en yüksek yeri zirve.

Dörtlük: Aşık ve halk edebiyatında dört mısra-dan meydana gelen kıt'a.

Dörtnal: Atın en hızlı koşma şekli.

Dövme: İnsan vücuduna sivri bir aletle yapılan şekil.

Dubara: Hile, dalavera, oyun, düzen.

Dubaracı: Hilakâr, dalaveracı, düzenbaz.

Duluk: Binaların güney ve yan tarafları ve insan yanakları için de böyle söylenir.

Dutmaç: Ekmeklik hamurdan, ince ince kesilerek yapılan ve ekşi ile pişirilen bir yemek.

Duha namazı: Kuşluk vakti kılınan namaz, Kur'-anı kerimin, 93. Suresinde bildirilir.

Dul: Kocasından ayrılmış veya kocası vefat etmiş olan kadın.

Dulda: Rüzgarın önünde bir engel olup, rüzgarın dokunamadığı sakin yer.

Duvak: gelin giderken yüzlerine örtülen ince ve renkli tül örtü.

Duşşak: Hayvanların uzaklara gidip kaybolmaları-nı önlemek için, kısa adımlar atabilecek şekilde ayakları-nın birbirine bağlanması.

Düdük: Üfürüldüğünde ince ve keskin ses çıka-ran üzerinden küçük delikler açılmış ve ağaçtan veya ka-mıştan yapılmış içi delik30-35 cm. uzunluğunda, kavalıdan küçük bir çalgı aleti.

Düğürücü: Bir kızı başkaları için istemeye giden kişi veya kişiler.

Düldül: Peygamberimize, Mısır hükümdarı tara-fından hediye edilen dişi katır.

Düneklik: Tavuk veya diğer evcil kanatlıların gece kaldıkları istirahat yeri kümes.

Dürü: Düğün zamanı kız tarafının, oğlan tarafın-dan, okuntu olarak dağıtılması için istediği makûl sayıda havlu vs. eşyalar.

Dürüm: Eskiden, içine yağlı ballı, gevrek ekmekle yapılan ve yufkanın arasına sarılarak dürülen, askere veya uzak yol'a gidenlere yol azığı olarak konulan yemek.

Dümenci: Yine bir dümen dönderiyor demek.

Düşek: Tarla ortakları arasında her yıl kendi ara-larında tarlayı değişme işi.

Düve: Doğurmamış dişi sığır.

Düşük: Erken doğum, kazaya uğramış, erken do-ğum ve yaşamayan çocuk.

Düzanbaz: Düzensiz hilakâr kimse.

Düztaban: Tabanı düz olan, her yerde düzgün yü-rüyemeyen, ufak kemiklerinin durumundan ötürü.

Ebelik: enli yapraklı, çorbalara doğranarak yeni-len, ekşimsi bir ot.

Ebeden: Asla hiç bir zaman yapamam.

Ebter: Eksik, tamamlanmamış, nesli kesilmiş döl-süz, zürriyetsiz kimse.

Ecinni: Cinlere mensup bir taife.

Ecir: Sevap, sabır karşılığı verilen ve tevekkülün karşılığı manevî mükafat.

Ecmain: Cümlesi, hepsi, tamamı.

Ecnebi: Başka bir devletin tebası olan gayri müs-lim kimseler.

Edâ: Ödemek, borcumuzu edâ edelim, sözü ye-rine getirme, emri ifa etme.

Edep: Haya, nezaket utanma duygusu.

Ebire: Be adam şunu bana veriver.

Ede: Erkek kardeş, âbi.

Eğrelti: Meşe güllerden, çok büyüyen, kalın göv-delî bir meşe ağacı.

Ehliyal: Bir çatı altında bulunan aile bireylerinin Yekünü, toplamı.

Esrar: Sırlar, bilinmeyen gizli şeyler.

Edik: Yumuşak deriden yapılmış yarım koçlu ayakkabı.

Edip: Edepli, terbiyeli sağlıklı ve edebî eser mey-dana getiren yazar.

Efzal: Çok faziletli yüksek derecede tercihe şa-yan olan.

Efkâr: Fikirler, düşünceler, tasalanma ve üzüntü.

Efsane: Masal, hikaye, söylenti, asılsız sözler ol-mayacak şeyler.

Ehliz: Yumuşak huylu, uysal ehil kimse.

Elbir: Elçi çöpçatan işbirlikçi.

Elefetsiz: Manasız çirkin konuşan.

EUeheme: Herhalde öyle zannediyorum.

Ellengeç: Yengeç, kabadayı yan yürür.

Ellik: Ekin biçen çiftçilerin parmaklarına taktık-ları ağaçtan yapılmış üçlü koruyucu.

Ekzama: Bir çeşit kaşıntılı üst deri hastalığı.

Eğirme: Yün ve pamuk gibi şeyleri bazı aletlerle eğirip iplik haline getirmek.

Ehlisalip: Haçlılar, Hıristiyanlar.

Ehlisünnet: Sünnet ehli, peygamberimizin sahih hadislerini temel olarak alan Müslümanlar.

Emlik: Yeni doğmuş keçi yavrusu, bizim iki emliğimiz oldu.

Enik: Köpek ve kurt yavrusu.

Enis: Rampa aşağı doğru meyilli.

EUikGâvuru: Ermeniler.

Essah mı: Sahimi hakikat mı.

Eleleşgere: Apaçık meydan da.

Evlek: Çiftçilerin tarlaya tohum ekerken kolaylık için çektikleri hat, çizgi.

Elhukuk: Her hangi bir konuda bilgisine başvuru-rulan bilgi sahibi, bilir kişi.

Ehven: Daha hafif, daha dayanıksız, daha ucuz, daha düşük kaliteli.

Ekâbir: Büyükler ileri gelenler.

Eke: Çok bilmiş kişiler.

Ekenek: ekim yapmaya elverişli yer tarla.

El'an: Hâlan, şimdi mevcut.

Ekin: Tahıl tohumunun toprağa ekildiğinden, mahsul alışına kadarki hali.

Ekip: Aynı işi yapanlar topluluğu, iş takımı.

Ekmeksiz: Uzun zaman ekmeğini yediği kişiye karşı nankörlük eden hiyle düşünen kimse.

Ekol: Öğretim müessesesi, mektep, şimdiki kullan-dığımız okul bu kelimedendir.

Ekose: Kare desenli kumaş.

Elbir: Gizliden söz getirip götürün.

Elçek: Eldivan, eli korumak için ele takılır.

Elem: Dert, üzüntü, ağrı sancı, sıkıntı gâm ve kaygı, kasavet.

Elem tara: 105. sure, fil suresinin diğer adı.

Elhak: En doğrusu, budur.

Elleme: İlişme yerinde kalsın.

Emanet: koruyacağına güvenilen bir kimseye bırakılan kıymetli eşya.

Emirber: Emre âmâde hizmetçi.

Empirme: İpekli, basma.

Emzikli: Süt çağında çocuğu olan, çocuk emzi-ren kadın.

Emzik: Ağaç ve madenden yapılmış içi delik, sigara takılarak içilen, bir alet.

Endeze: Ölçmek biçmek için kullanılan âlet ve adavetler.

Ender: Çok az bulunan, nadir bulunan şey.

Elveda: Allah'a ısmarladık, Allah'a emanet olun yolunda bir ayrılık hitabı.

Elinsaf: insafsızlık etme, biraz insafli ol.

Elim: üzüntü verici, çok acılı hadise.

Elmabaş: Yuvarlak başlı bir ördek cinsi.

Elmacık: İnsan yüzünde, yanak üstünde ve gözün altında bulunan çıkıntılı kısım.

Elpeoçe: Ellerini kavuşturmuş olarak, saygılı bir vaziyette bulunan.

Elzem: En lazım, çok gerekli vazgeçilmez olan.

Em: İlaç merhem, çare.

Emare: Alamet, nişan, iz, eser, ipucu, belirti delil.

Emekdar: Çok emeği geçmiş, uzun süre bir yerde çalışmış olan kimse.

Emirname: Yazılı emir, üst makamlardan gelen resmi yazı.

Enfiye: Burun otu, toz haline getirilmiş ve buru-na çekilen, tütün ve baharat karışımı toz.

Enbiya: Nebiler, peygamberler.

Engüş: Dikiş yüzüğü.

Engerek: Yarım metre civarında boyu olan, birden daralan kısa kuyruklu zehirli bir yılan.

Ense: Boynun arka tarafı.

Epçik: Küçük çocukların ev yapmaları gibi oyun oynamaları.

Erdem: Meziyet, hüner, eli erdemli, elinden her iş gelen kimse.

Ergen: Evlenmemiş, evlenecek çağa gelmiş kimse. Enişte: Kızkardeşin veya kadın akrabalarından biri-nin kocası.

Ensar: Hz. Peygamberimize yakınlık gösteren ve yardım eden Medineli Mülümanlar.

Erdemli: Faziletli eli erdemli kişi.

Elibol: Cömert eli açık kimse.

Emi: Tenbih sözü, bir daha oraya gitme emi.

Erenler: Kendi varlığından geçerek hakikate er-miş kişiler veliler, evliyalar.

Erinmek: Her hangi bir işi yapmak için savsak-ılanmak, üşenmek.

Erincek: Üşenen tembel.

Eriş: Dokumada, iplik katlarını siyah beyaz karıştırarak şekillemek.

Erişilmez: yetişilmesi, ulaşılması güç olan şey.

Erişkin: Yetişmiş delikanlı, bundan sonra daha gelişmesi beklenemez.

Erkân: Esaslar temeller, adetler, usuller ve kaide-ler ve edepler.

Erkek: iki yaşını geçmiş, enenmiş, iğdiş edilmiş, erkek keçi.

Erkekçe: Erkeğe yakışır şekilde erkeğe has mertçe, eğip bükmeden bildiğini dosdoğru söyleyen.

Erkenci: Zamanından önce davranan, erken hareket eden, erken gelen.

Erlik bilinmez: Yiğitlik, mertlik, kahramanlık er-keklik meydanda belli olur.

Ermeni: Kafkasyanın güneyinde yaşayan, ermeni kilisesine bağlı kimseler.

Ermiş: Allah'a yönelmiş ve bu yolda merhale katetmiş, mesafe almış, velî, Aziz.

Erzak: Rızıklar, günlük yiyecek ve içecek şeyler, azıklar, navaleler.

Esans: Çeşitli bitkilerden sıkma veya damıtma ve çözündürme usulü ile elde edilen renkli mayı çok çeşitli çiçek renginde koku.

Essah: Sözlerim yalan değil, essaktır, isterseniz ilgili her yere sorabilirsiniz.

Essahsız: Aslı astarı olmayan, dayanaksız temel-siz, doğru olmayan bilgiler.

Esef: Acıma, üzüme.

Esasen: Aslında, önceden, başından bu noktaya geleceği belliydi.

Esaslı: çok isabetli, çok doğru bir iş oldu.

Esbap: sebepler gerekli oluşumlar.

Esefle: Üzülerek gördüm.

Esenlik: Sağlık, sıhat, selamet, afiyet.

Eser: Nişan alâmet, yok olmuş bir nesneden kalan parça, emare, bir kişinin ortaya koyduğu mahsul, beste, yapı, kitap.

Esile Esilmiş, dökülmüş, aynı zamanda etrafı dağlarla çevrili çukur, vadi.

Esinti: Hafif fakat hissedilen rüzgar.

Esire: Kadın esir.

Eskici: Eski şeyleri alıp satan kimse.

Esmer: Koyu buğday rengi, siyaha çalan, esmer güzeli.

Esnemek: Boşalmak, genişlemek, uyku yorgun-luk, veya sıkıntı tesiri ile, ağzı iyice açarak

nefes almak, gevşemek.

Esrar: Sırlar bilinmeyen şeyler, aynı zamanda Hint kenevirinden elde edilen keyif verici ve uyuşturucu Madde, esrar.

Esre: İslami alfabede, i harfini belirten işaret.

Esvap: Giyecekler, giyecek elbise.

Eşdeğer: Değerleri birbirine eşit olan maddeler.

Eşekotu: Korunga cinsinden olan otlar.

Eşgal: Bir şeyin tarifini şeklini teferruatıyla ay-nen bildirmek.

Eşik: Toz, toprak soğuk vs. girmemesi için, kapı önüne yanlamasına konulan engel.

Eşzamanlı: Aynı zamanda baslavan ve biten, hemzaman serüveni.

Etamin: gevşek dokunmuş, kanaviçe işlenen bir kumaş.

Esassız: Aslı astarı olmayan dayanıksız, temel-siz, doğru olmayan bilgiler.

Esrarkeş: Esrara müptela olmuş esrar tiryakisi.

Ester. Eşekle atın birleşmesinden meydana gelen katır.

Eşraf: Şeref sahibi, itibarlı ileri gelen kimseler.

Eteklik: Belden aşağı kısımları örten kadın giysi-si yapmaya uygun kumaş.

Eten: Memeli hayvanlarda ana ile cenini bağlayan ve kan alışverişini sağlayan et parçası.

Etkafalı: kalın kafalı anlavıssız. idraksiz bön kimseler

Ettoprak: Yumuşak ve ekime elverişli verimli toprak.

Eter: Asitlerin su kaybetmiş, alkolla birleşmesin-den meydana gelen, uçucu bir madde olan ve tıpta kul-lanılan, etil oksit, lokman ruhu.

Etiket: Satılacak bir şeyin vasıflarını, miktarını ve fiyatını belirten yafta.

Etlik: Sadece eti için beslenmiş yaşlı hayvanlar.

Evsele: Savurarak, yukarı doğru sallıyarak eleme, evsme işi.

Ev bark: Aile ocağı ev ve aile.

Evliya: Veliler, ulular, ermiş kimseler.

Evrar: Büyük yılan ejderha.

Evsin: Gizli bir yerde oturarak avlarının gelme-sini bekleyen avcılarının gizlenmek için çalı çırpıdan yap-tıkları gizlenme yeri.

Evermek: Evlendirmek baş göz etmek.

Evham: Vehim, vehimler, endişeler, kuşkular ve korkular.

Evkaf: Vakıflar tahsis olunan şeyler, vakıf mal-ları ile ilgili idare, vakıflar idaresi.

Evlâ: Bu ötekinden daha uygun, daha layık, daha münasip.

Evlik: Ev yapmaya uygun, ev yapmaya yetecek kadar yer.

Evreeç: Ateşte saç üzerinde yufka pişirilmek için kullanılan yassı tahta.

Ever: Beni evlendirin.

Eyalet: Osmanlı devletinde en büyük idari teş-kilat bölümü, büyük vilayet umumi genel valilik.

Eyer: Binit atlarının sırtına konularak, binilen binit takımı.

Eyvah: Ani ve kötü bir durum veya haber kar-şısında kullanılan ve üzüntü belirten bir ünlem.

Eyvallah: Teşekkür ve memnuniyet ifade etmek.

Eyyamcı: Güne göre davranıp menfaatına bakan gününü gün eden kimse.

Eyyub: İsrail oullarından sabır timsali olan Pey-gamber.

Ezel: Başlangıçsız, başı öncesi olmama.

Ezkaza: Kazayla kazaen meydana gelen.

Facia: Çok acı veren olay, afet, musibet.

Facir: Günahkar erkek, zina düşkünü, yalancı, fitne ve fesatçı.

Facire: Günahkar ve zinakar kadın

Fahhar: Çok öğünen kendini çok metheden kimse.

Fahiş: Aşırı, çok fazla insafsızca ölçü dışı fiat.

Fahişe: Her yerde ve her zaman çok kimselerle zina eden kadın.

Fahrî: Bir karşılık beklemeden, yalnızca şeref ve iftihar meselesi olarak, kabul edilen iş, Fahri âza, maaş-sı/ ve ücretsiz Fahri üye.

Faik: Üstün, seçkin, yüksek.

Fak: Yabani hayvanları yakalamak için çelikten mamul yaylı bir düzenek.

Fakı: Az okumuş köylerde hocalık eden kimse.

Fakih: Fıkıh alimi İslam hukukçusu.

Fal: Gelecek ve olacak olan şeyler hakkında ah-kem kesen kimselerin asılsız sözleri.

Fail: Yapan, eden işleyen amel. Fiil sahibi ve fiili dolaylı olarak işleyen ve bir sonucun meydana gel-mesine sebep olan kimse,

Fakat: Ama, lakin, ancak, yalnız şu kadarına bir şey diyemem.

Fakirhane: Tevazu ve alçak gönüllülük ifadesi olarak kendinden bahseden kişinin evi. Buyurun fakirha-nede bir kahve içelim.

Falaka: Bir sırk ve uçlarına bağlanmış ipten meydana gelen, ayağa geçirilip, ipi bükülerek sıkıştırılan, sonra da ayaklara değnekle vurulan bir ceza aleti.

Falan: İsmi belli olmayan, söylenmek istenmeyen, veya söylenmesi lüzumlu bulunmayan özel adın yerini tutan ve külfetten kurtulmak için kullanılır.

Fasari: Altı esası olmayan boş sözler.

Fallik: Yaramaz, ahlaksız kötü kadm.

Farsak: Kirli paçakh, temizliğe riayet ve dikkat etmeyen kimse.

Falcı: Fala bakan ve fala bakmayı iş edinen kimse.

Faraza: Farzedelim ki, öyle kabul eddim ki, anlamında söz gelimi.

Farımak: Vazgeçmek, yılgınlık getirmek terket-mek anlamına gelen bir söz.

Fasıl fasıl: Aralıklarla esen rüzgar.

Fasih lisan: Fesahatle konuşan, bir dili anlaşılır şekilde ifade eden kimse.

Fâsık: Allah'ın emirlerine aykırı hareket eden ve namaz oruç gibi ibadetleri yapmayan yapanları da sev-meyen kimse.

Fanatik: Bir şeye aşırı bağlı, aşırı tutkun aşırı taraftar.

Fâni: Ölümlü olan, gelip geçici, biten tükenen.

Farımak: Vazgeçmek, usanmak yılgınlık getir-mek bıkmak.

Fârisî: Farsça, acemce konuşmak.

Farmason: Masonluk cemiyeti, bu cemiyet men-subu, mason, dinsiz.

Faruk: Ayıran ayırt eden, doğruyu yanlıştan ayı-ıran, Hz. Ömer için kullanılmış bir sıfattır.

Fasafıso: Boş, değer taşımayan söz veya şey.

Fasla fasla: Büyük parçalar halinde.

Fason: Kumaşlarda, fabrikadan özörlü çıkan veya tezgahda uzun yıllar satılmayan artık mallar.

Faş: Açığa vurulmuş, meydana dökölmüş, ifşa olmuş, sırlar, sözler.

Fatura: Satılan malın, cins, miktar ve fiyatını be-li tren ve satıcı tarafından alıcıya verilen kâğıt.

Fayda: Her hangi bir şeyin sağladığı menfeat, kâr, istifade.

Fayton: Körüklü, dört tekerlekli, atla çekilen açık binek arabası.

Fecir: Güneşin doğmasından önceki, alaca karan-lıktaki zaman.

Felah: Kurtulma kurtuluşa ermek, selamet, mut-luluk, bahtiyarlık.

Felek: Gök, Sema ve içindeki alemler.

Fend: Bir işi kolaylaştıran, hüner, hiyle, yalan dolan.

Ferace: Bol, yakasının arka kısmı, çoğu zaman, eteklere kadar uzanan kolları geniş, üst giysisi.

Fellah: Çiftçi, tarımcı Mısır çiftçisi ve köylüsü, siyah derililer.

Fen: Tecrübi ilimlere verilen umumi ad.

Fedik: Haşlanmış buğday veya mısır.

Felhan: Tarlanın tohum ekilmeden önce sürölmesi nadas.

Fenafillah: Allah'ta yok olma, kulun zat ve sı-fatının, hakk'ın zat ve sıfatında fâni olması.

Fenike: Suriye ve lübnan'm kıyı kesimine eski-den verilen ad.

Ferağ: Vazgeçme başkasına devretme, bir mülkü başka birine satma.

Ferah: Geniş, bol, rahat iç açıcı, neşeli sıkıntı-sız, gönöl açıklığı.

Feraiz: Farizalar, ölen bir kimsenin ardında bırak-tığı malların taksimi ile ilgili islami ilim, miras payları.

Feraset: anlama, kavrama, sezme kabiliyeti.

Ferda: Yarın, yarınki gün.

Ferdî: Tek başına yapılan tek şey.

Ferişteh: Melek, saf, temiz, masum günahsız, yaratık.

Fitlik fittik: parça parça parçalamak.

Fersah: Üç mil, beş kilemetre veya iki saatlik mesafe.

Fetret: İki peygamber arasında, uzun zaman pey-gambersiz geçen devre, zaman.

Ferhat: Halk hikayesi kahramanı, Ferhat ile Şirin.

Feridun: Adalet timsali olan, İran hükümdarı.

Feylesof: Filozof, felsefe ile meşgul olan.

Fıkıh: Bir şeyi layıkı ile bilme İslam hukuku.

Fırsat: Bir iş için en uygun elverişli zaman.

Fihrist: Bir kitabın başında veya sonunda yeı alan ve muhtevasını gösteren cetvel,

kütübhane kata loğu.

Fikir: Görüş belirtmek yol göstermek düşünerek bir sonuca varmak.

Fink: Keyfi olarak oraya buraya gidip gelme, sürekli eğlenmek oynamak.

Ferman. Buyruk emir, irade yazılı padişah emiri, ferman Pdişahınsa dağlar bizimdir Dadaloğlu.

Fermanlı: Bir suçundan dolayı hakkında ferman çıkmış olan

Fersiz: Cansız, donuk, güçsüz göz ışığı. Ferdî: Tek başına, tek yalnız hareket. Fes: Çuhadan yapılan bir çeşit başlık, 2. Mah-mud devrinde resmi başlık olarak kabul edilmiş, şapka devrimiyle yasaklanmıştır.

Fesat: Bozukluk ve bozgunluk, karışıklık, nifak, V ıkaran ara bozan.

Fesleğen: Yeşil renkli güzel kokulu, bir süs bit-kisi reyhan.

Fetanet: Zihin açıklığı, anlama ve kavrama ka-biliyeti.

Fevrî: Ansızın birden bire, hiddetle düşünmeden hesaplaşmadan yapılan hareket.

Firenk: Osmanlıların, Avrupalılara verdikleri isim, bilhassa Fransızlar için kullanılmıştır.

Fişek: Ateşli hafif silah mermisi. Fitlemek: Başka birine karşı, kışkırtıcı, ara açıcı sö/ler kullanarak, onu tahrik etmek.

Fey: İslam devletinin gayrimüslimlerden aldığı vergi, savaşız alınan mal ve arazi.

Feyiz: Niğmet, ihsan, olgunlaşma, ilerleme mane-11 haz mutluluk, iç huzuru.

Fokur: Fokur, fokur kaynama aşırı derecede İM çıkararak kaynamak.

Fezâ: Geniş yer, geniş ova, kâinattaki boşluk.uzay.

Fıkara: Yoksul, fakir.

Fıkra: Bir konuyu belli bir görüş açısından ele alıp, nükteli latifeli hikayecik, kıssa.

Fıldır fıldır: Tekrarlanarak kullanıldığında, telaş-lı hareket ve dönme anlatır.

Fırfır. Büzgülü süs, fırıldak.

Fırka: Topluluk, insan kalabalığı, bir amiralin kumandasındaki deniz birliği.

Fıtrat: Yaratılış, karakter, yapı, tabiat, İslam in-san fıtratı üzere bir dindir.

Fiber: Sıkıştırılmış bitki liflerinden yapılan sert tahta.

Fidye: Esirlikten veya zor bir durumdan kutru-lmak için verilen bedel.

Figür: Resim ve heykelde, insan veya hayvan tasviri suret.

Fiğ: Baklagillerden otsu yem bitkisi.

Filayağı: Büyük ve kubbeli yapılarda kubbeyi taşımak için yapılan büyük ayak, büyük sütun.

Fildamı: Fillerin bakıldığı ve teşhir edildiği yer.

Filik: İyi cins beyaz tiftik keçi.

Filinta: Kısa boylu av tüfeği.

Filo: Bir kumandanın emrinde bulunan, aynı hiz-metle vazifelendirilen gemi veya uçak topluluğu.

Fingirti: Fingirdemek oynaşmak, oynaklık.

Firavun: Eski Mısır hükümdarlarına verilen un-van.

Firdevs: Cennet, cennette altıncı bahçe, cennetin en şerefli en yüksek yeri.

Firik: Olgunlaşmaya yüz tutmuş tahıl tanesi, ve ateşte kavrulmuşu.

Firkat: Ayrılık firak hasret.

Filteke: çatal iğne.

Fiske: Parmaklardan birini başparmağa tutturduk-tan sonra birden bırakarak vurulan darbe.

Fiskos: Duyulmayacak şekilde gizli konuşma.

Fistan: kadın elbisesi entari.

Fit: Başka birine karşı kıskırtıcı, ara açıcı, tah-rik edici söz, bu fiti kim verdi ki, aramız bozuldu.

Fit olmak: Kabul etmek, ödeşmek.

Fitil: Mum, kandil ve lambaya yağ emerek yan-mayı sağlayan bükülmüş ip veya bez parçası.

Fitne: Azdırma baştan çıkarma, ara bozma boz-gunculuk, fesat.

Fitre: Ramazan ayı içinde, bayram namazından önce fakirlere verilmesi icabeden belli miktardaki sadaka fıtır sadakası.

Fırıldak: Sözsüz her dalda oynayan yaramaz kimse.

Fısıltı: Asıllı asılsız, açık gizli aralıkta dolaşan söz, dedikodu.

Firengi: Firenklere, Fıransızlara veya Avrupalılara ait bir hastalık.

Fola: Tavuğun belli bir yere yumurtlamasını sağ-tiimak için, o yere konulan yumurta.

Folluk: Tavukların yumurtlamasını sağlamak için yapılan yer yuva.

Formalite: Bazı resmi belgelerin düzenlenmesi sırasında yapılması gereken işlemler.

Fors: Bina, gemi ve vasıtalarla yüksek rütbeli bi-iinin bulunduğu çekilen bayrak.

Fosil: Jeolijik zamanlarda toprak altmda kalarak, taşlaşmış, çok eskimiş, hayati hiç bir belirtisi kalmamış hayvan kalıntıları.

Fuhuş: Gayri meşru cinsi münasebet, zina.

Fukaha: Fahihler, alimler.

Fundalık: Funda ile kaplı arazi, çalı ormanı.

Fuzulî: Lüzumsuz gereksiz, yersiz konuşma hak-sız yere boşboğazlık.

Gabala: Her hangi bir işi, götürü usulü yapmak için varılan anlaşma.

Gaddar: Çok fazla zulüm ve haksızlık yapan.

Gafil: Olandan bitenden habersiz, ileriye göreme-yen, yaratıldığı gayeyi idrak edemeyen kimse.

Gaflet: Gafil olma hali, gafillik aymazlık, zamanı boşa geçirmek veya önemsiz şeylerle uğraşmak.

Gaga: Kuşların dudak ve diş vazifesini gören boynuzumsu sert uzvu.

Gâhi: Zaman zaman, arasıra, bazan,

Gaile: Sıkıntı üzüntü, dert. Müşkil pürüzlü iş, felaket baş belası.

Galat: Her türlü Yanlış hata, Kur'an da yanlışlık.

Galiz: Uygunsuzluk, bir şey bölüşürken biri az öbiri çok alan. Ahmede galizlik oldu hakkı geçti.

Gam: Üzüntü, dert, kaygı, tasa.

Gamlı: Üzüntülü, kederli, hava bu gün gamlı, çok ince dumanlı.

Gammaz: Herkesin ayıbını açığa vuran, söz ta-şıyan, fitleyen müzevir.

Gamsız: Kedersiz, tasasız, kaygısız.

Gamze: Yan bakış, göz süzme, gülümserken ya-nakta beliren çukurluk.

Galiba: Kuvvetli ihtimalle herhalde, belki.

Gaçamak: Mısır unundan yapılan bir tür yemek, aynı zamanda bir anlaşma ve ahidleşmeden, hemen cay-mak, kaçamaklamak.

Galizlik: Bir kimseye yapılan haksızlık.

Galiç: Oraktan küçük, ot biçmekte kullanılan ağaç saplı küçük orak.

Galaz: Çinkodan imal edilmiş, kulplu bir su kabı, helke.

Galin: Eskiden kız alırken kızın babasına öde-nen para, başlık parası.

Gallep: Güvercingillerden, çok hızlı uçan sevimli bir kuş.

Galli: Ağaç kovuklarında yaşayan, yağlı ve çc-deneli meyve tohumlarını seven, hızlı koşan küçük bir sevimli hayvan, sincap.

Gallin: Tütün içilen ağaçtan mamul, pipo.

Galtak: Kötü yaramaz kadın.

Gamga: Keserle yontulan ağaç kabuğu, yonga.

Gangaster: Yol kesen, adam öldüren ekip men-subu azılı haydut.

Gani: Zengin ihtiyacı olmayan, olduğundan faz-lasını istemeyen kanaatkar.

Ganimet: Savaşta, askerin kılıç hakkı olarak düş mandan ele geçirdiği mal.

Gâr: Mağara, aynı zamanda, büyük demiryolu istasyonu, durak.

Garaz: Kötü, kasıt düşmanca niyet ve hareket.

Garbi: Batıdan serin esen rüzgar.

Garip: Yabancı yurdundan ayrılmış, gurbete çık-ını* yolcu. , ; ,j Gariban: Fakir, işsiz güçsüz kimse.

Garibime gitti: Ender görülen, işitilmemiş, yadır-puiacak tuhaf şey.

Garipsemek: Yabancı yerde Kendini garip his-setmek, kafa dengi kimse bulamamak memlektini öz-lemek.

Gark: Batma, boğulma yerin dibine geçme, aynı /amanda, bol bol vererek gark etme.

Garplı: Batılı, Avrupalı.

Gasil: Yıkama temizleme, ölü yıkama.

Gâvur: Kafir, dinsiz Müslüman olmayan.

Gancık: Dişi köpek.

Gapıt: Perdiso, uzun üstlük.

Gaplık: Mutfak, kapların dizildiği rafı, dolap.

Garağı: Ağaçların dallarını eğip çekmek, her hıngi bir şeyi kendine doğru çekmek için kullanılan ça-tal ağaç.

Garaböcük: yabani domuz.

Garangaz: Yaşlı ağaç.

Gasbalık: Bahçe kapısı olarak kullanılan derme çalına kapı.

Gasil: Hayvanlara yeşil ot olarak yedirmek için • kıkıı. arpanın başak çıkarmadan yeşil hali.

Gaşşak: Her hangi bir şeyin çok sık olarak Mı () l iışii.

Gavut: Arpanın saçta kavrularak ve el değirme- başka şeyler de katılarak öğütölüp ağza atılarak riK-tı ve çok güzel kokulu un.

Gasb: Zorla alma el koyma.

Gafar: Anlayışsız, tertipsiz, ağızdoğrusuna hareket eden kimse.

Gassal: Ölü yıkayan kimse.

Gassale: Ölü yıkayan kadın.

Gaus: gausa girmek ne yapacağını şaşırmak.

Gavga: Mücadele hargür, döğüş.

Gayb: Göz önünde olmayan, gizli olan, his ve aklın ötesinde kalan, insan tarafından manevî âlem.

Gayesiz: Gayesi, maksadı, hedefi olmayan.

Gayret: Büyük faaliyet, alışılmışın üstünde, ça-lışma, uğraşma, çaba.

Gayrikabil: İmkansız mümkün değil.

Gayrimeşru: Meşru olmayan, çirkin işler.

Gayya: Cehennemde bulunan derin kuyu, içinden çıkılması güç iş.

Gaza: Savaş, Allah yolunda din düşmanlarıyla İslamiyet uğruna yapılan harb.

Gapçık: Boş kovan sıkılmış fişek.

Gayda: Çalgı, hava vurma, türkü söyleme, ahenk tutma, notalı söyleme.

Gayın: Kardeş hanımlarının birbirine karşı koca-ları, aynı zamanda, hanımın erkek kardeşi kayınço.

Gayri meşru: Meşru olmayan yolsuzluklar.

Gavlak: başı, saçı, kirpikleri dökülmüş kimse.

Gazel: Güz mevsiminde, ağaçların sararıp dökü-len yapraklan, aynı zamanda divan edebiyatında nazım şekli, aşk konusu işlenen şiir türü.

Gazi: Din uğruna İslamiyet için savaşan ve sa-vaş sırasında yaralanan kimse.

Gazve: cahiliye devrinde arap kabileleri arasın-daki savaş.

Gaybet: Arkadan konuşma gıybet.

Gebe: Karnında yavru taşıyan, canlılar.

Gebermek: Ölmek, mahfolmak.

Gebre: At timar etmekte kullanılan kıl kese.

Gececi: Gece çalışan, çalışma sırası geceye rast-layan kimse, gece bekçisi.

Gecelik: Geceye ait, gece giyilen esvap.

Gecikme: Vaktinden sonra gelmek, vaktinde ge-lememek, tehirli gelmek.

Geçen: Daha önce geçmiş olan geçen ay, geçen yıl, şu yoldan geçenler.

Geçersiz: Geçmeyen yürürlükte olmayan, iptal edilmiş, miadı dolmuş para.

Geçici: Sürekli olmayan, muvakkat.

Geçim: Geçinmek için gereken şartlar ve lâzım gelen şeyler, idare maişet.

Geçimlik: Geçinmek için, gereken şey.

Geçimsiz: Çevrisiyle geçinemeyen, uyuşamayan, huysuz, aksi kimse.

Geçirmez: Çok sıkı ve güzel yapılmış hiç soğuk ve sıcak geçirmez, geçirmez.

Geçit: Her hangi bir suyun, ve yüksek sarp her yerinden geçit vermeyen, dağlar ve suların geçilecek de-nenmiş belli yerleri.

Geçki: Dokumacılıkta mekiksiz olarak elle geçi-rilen geçki ipleri.

Geçmiş: Fazla olgunlaşmış, çürümeye yüz tutmuş meyve ve sebzeler.

Gedik: Bir şeyin her hangi bir tarafında açılan gedik veya ağızda çekilen veya düşen dişin yeri.

Gedikli: Başçavuş unvanı.

Geğirmek: Midede toplanan gazı, sesli olarak ağızdan atmak.

Gâh: Gâh geldi, borcunu vermedi, inkar etti.

Gelberi: Ocak ve fırınlardan ateş veya kül çek-mekte kullanılan ucu kıvrık demir âlet.

Gelecek: Gelmesi beklenen şey, ilerideki zaman.

Gelenek: Bir toplulukta zaman içinde meydana gelen kültür birikiminin neticesi.

Geleni: Tarla faresi.

Gelgelelim: amma, lâkin.

Gelin: Evlenmek üzere hazırlanmış süslenmiş kız.

Gelincik: Etçil, ince uzun ve küçük yapılı me-meli bir hayvan.

Geliç: Uzun boylu, geniş kök salan, püsküllü bir tarla otu.

Gelir. Kazanç, varidat, irad, kâr.

Gelişmemiş: Yeterli gelişmeyi gösterememiş, ge-lişmesi geç kalmış.

Gem: Atın ağzına takılan, dizgin ve kayışla ta-mamlanan ve atı idare etmeye yarıyan demir âlet, aynı zamanda alt yüzüne keskin taşlar çakılarak harmanda, ekin saplarının saman olmasını sağlayan, adına düven de denilen, tahta kalas.

Gen: hiç işlenmemiş, gen ve dinç arazi, tarla.

Geniz: Ağızın arka bölümü; arka burun delikleriy-le buruna, öztaki borusuyla kulaklara, yutak ve yemek borusuyla mideye, gırtlak ve soluk akciğerlere açılır.

Ger: Sarı ile siyahın yanyana gelmesiyle oluşan, renk, ger keçi.

Gerdan: Boyunla göğsün birleştiği kısım, boynun ön kısmı.

Gerdanlık: Boyna takılan süs eşyası, kolye.

Gerdek: Düğün gecesi, gelin ve güveyin kaldıkları oda, zifaf odası.

Gerek: Lâzım lüzumlu, ihtiyaç.

Gergedan: Büyük cüsseli, ağır gövdeli, üç parmaklı, burnunun üzerinde bir veya iki boynuz bulunan, memeli hayvan.

Gergin: İki taraf arasında meydana gelen olaylardan dolayı oluşan hava.

Gericilik: Gerici olma hali, eski şeyleri özleyen.

Gerinmek: Uyuşukluğu üzerinden atmak için, kollan veya vücudun diğer uzuvlarını gergin hale ge-iirmek, esnemek.

Gevelemek: Sözü ağız içinde döndürüp durmak, asıl söylenmesi gerekeni söylemekten kaçınmak.

Geveze: Lüzumlu lüzumsuz yere konuşan.

Gevrek: çok gevretilmiş olan ve kolayca kırılan.

Geviş: Bazı hayvanların, yuttukları lokmalarını, istirahat zamanlarında tekrar ağızlarına getirerek çiğne-s i p tekrar yutmaları.

Geçıştirmek: Atlatmak, savuşturmak üzerine ol-mamak.

Gez: Okun arka ucundaki kertik, tüfek ve taban-ı gibi ateşli silahların, namlı üstünde bulunan ve nişan .ilmakta faydalanılan, çıkıntı oluk.

Gezelemek: aşağı yukarı gidip gelmek ne yapaca-p.ına karar verememek.

Gıcık: Boğazda hissedilen, öksürme ve yutkunma H kaşınma uyandıran, geçici bir hastalık.

Gıcır-gıcır: Yeni hiç kullanılmamış.

Gıç: Herhangi canlı veya cansız hayvanların ayağı

Gıdık: Çocuklarda çene altı ve koltuk altı gibi yerlere parmakla dokunarak güldürme işi.

Gığırmaq: Ötmek, tavuk gıgırıyor.

Gıldır-gıldır: Devamlı dönme ve hareket sesi.

Gılmanlar: Cennette hizmet gören erkek hiz-metçiler.

Gırat: Ölçek, ölçü, şinik, bir gırat.

Gırkılık: Keçi ve koyun tüylerini kesmeye yara-yan iki parçadan oluşan âlet.

Gısırak: Dişi at, kısarak.

Gısqa: ekilecek biderlik soğan.

Gısmık: çok cimri, nakıs.

Çıvılamak: Yuhlamak, kaçırmak.

Gıyık: İğnenin büyüğü, çuvaldızın küçüğü bazı dikişlerde kullanılan büyük iğne.

Gızınmak: Isınmak, soğuktan korunmak.

Gıyaben: Olmaksızın yokluğunda, mahkemece aleyhte veya lehte verilen karar.

Gicişmek: Kaşınmak.

Girdap: Su veya hava çevrîntisi, anafor, çok teh likeli, içinden çıkılması zor durum.

Girgin. Bağlanarak beslenen, belli zamanda bira kılan kızgın deve.

Gitgide: Gittitce zaman uzadıkça.

Gizemli: Esrarengiz, belirsiz.

Gocuk: İçi kürklü, boyu diz kapağına varmayan kalın kürklü palto.

Gocunmak: Alınmak, işkillenmek, pirenlenmek.

Golden: Sarı renkli bir cins elma.

Gocabaş: Şeker pancarının dip kısım.

Golan: Kıldan dokunmuş, atın semerini belim bağlamak için kullanılan bel kolanı.

Geyiksırası: Kokulu, yumşatılarak bazı yemek-lerde özellikle kullanılan baharatlı bir süs bitkisi.

Gıcırtı: İki sert cismin sürtünmelerinden çıkan ince ses.

Gıybet: Arkasından kötü söz söylemek.

Git: Çok az verilen arkası olmayan şey.

Giz: Açığa Vurulmak istenmeyen şey, sır.

Goncolos: Çocukları korkutmak ve avutmak için söylenen hayali varlık.

Gonursu: Yanmış kıl palaz kalıntısı.

Gonca: Henüz açılmamış gül, tomurcuk gonca.

Goğuk: Büyük ağaçların iç boşluğu, oyuk.

Gıdım-gıdım: Gelerek takımı boza boza şu kadar yerimi tarlamı işgal etti.

Goddik: Yaramaz, sağda solda gezen kimse.

Goril: Afrika ekvetorunda yaşayan iri bir may-mun cinsi.

Göbelek: Bütün mantar çeşitlerinin genel adı.

Goyverin: Bırakın, salıverin.

Göğ: Oluşmamış, yetişmemiş, ham meyve.
Gödermiş: Hamile kadın ve şişmanlamış kimse.
Gövdeli: Hamile.
Gökgüdü: Döşü kırmızı, soğuktan en çok etkile-nen daha çok ılık bölgelerde bulunan bir tür serçe.
Gölük: İş görmeyen, serbest yayılan at.
Gön: Büyük baş hayvanların işlenmemiş derisi.
Görümce: Kocanın kız kardeşi.
Göcek: Tarlada yeni bitmiş buğday, ekin.
Gökkır: Maviye yakın ince benekli at donu.
Gölek: Su birikintisi, sulak yerlerde ve çukurlarda biriken gölcükler.
Gömme: Küle gömmek suretiyle, pişirilen mayalı çörek.
Göncü: Derici saraç.
Gönenmesin: Faydalanmasın, hayırını görmesin.
Gönülllenme: Alınma, gücenme küsme, kırılma.
Görkem: Güzel, alımlı, baktıkça bakasın gelir çok sevimli.
Göt: Barsaklardan sonra, gelen boşaltma uzvu.
Götlek: İbne, döneklik yapan.
Götün- götün: Geri arkaya doğru götün götün sıvışıp gitti.
Gövdeli: İri yarı vücutlu cüsseli.
Gövel: Yeşil başlı ördek.
Göyünmek: Ateş tesiri ile yarı yanmak, sarat-mak, kavrulmak.
Gözüberk: Cesaretli, atılğan.
Gramofon: Plak üzerine kaydedilmiş seslen, tekrarlamaya yarayan âlet.
Gözeği taşı: Bazı yüksek dağların başında, hıı tarafı seyretmek için, başına çıkıp gözetlenen yüksek ve gözeği diye bilinen taş.
Gökçek: Güzel, çok güzel.
Göçebe: Yerleşik olmayan, zaman zaman yer değiştiren, çadırdan yaşıyan aile topluluğı.
Göçmen: Bir ülkeden başka bir ülkeye göç etmi muhacir.
Göktaşı: Gezeğenler arasında dolaşan ufak giw cismi, Haceri Semavi, meteor, bu cisimlerin yer yüzünü düşenleri.
Gölmek: Oturup burada gölerdin. Hiç kalk.ı çağın yok.
Gölgelik: Sıcaktan korunmak için yapılan hay
Gölgesiz: Gölgesi olmayan, bazı kadınlar erkel leri için böyle konuşur, gölgesi yok, duldası yok.
Günenmek: İstifade etmek yararlanmak mutlu ol-mak laydalanmak.
Gönüllenmek: Kırılmak, darılmak.
Gönyeli: Yapılarda dik açı teşkil eden köşe.
Görenek: Eskilerden yapılagelen itiyat adet, örf.
Görgüsüz: Görgüsü kıt olan, tecrübesiz, toy, •M'ini kimseler.
Görücü: Evlenecek erkek için kız görmeye giden 11 iseler.

Görümlük: Evlenme gecesi, güveyin geline ver-ı hediye, yüz görümlüğü.

Göstermelik: Bir malı tanıtıcı parça, numunelik.

Göz ağrım: Eskiden sevilip bağlanılan kimse.

Gözdağı: Gözünü korkutmak için, yapılan yıldır-ımı hareketi, tehdit.

Gözevi: Gözün içinde bulunduğu kemik oyuk, go/ çukuru.

Gözdaşı: Kimyevî adı bakır sülfat olan ve bazı göz deri ve bitki hastalıklarının tedavisinde kullanılan zehirli madde

Gubarmak: Hindi horoz gibi bazı kuşların tüylerini kubartarak kasılması

Gulunç: İki kürek arası.

Gunnamak: Kedi ve köpeğin yavrulaması.

Gurk: Kuluçkaya yatmış tavuk.

Gurur: Kendini beğenme, üstün tutma kibirlenme.

Gusül: İslam gerekli gördüğü hallerde ve gerekli gördüğü şekilde yıkanma boy abdesti

Gusulhane: eskiden evlerdeki gusül edecek yer

Güya: Olursa sözde.

Güz: Son bahar.

Güzlek: Yaylahk ev.

Güfte: Söylenmiş bestelenmiş şiir.

Güğüm: Uzunca boyunlu, geniş gövdeli, kulplu su kabı.

Güle güle: Misafir uğurlama sözü.

Güman: Sanma, zannetme, şüphe.

Günaşırı: Bir gün durup, bir gün yapılan işler.

Günnük: Tütsü olarak kullanıldığı zaman güzel kokan bir tür ağaç zamkı.

Günnükcü: Günnük ücretle çalışan kimse, yöv-miyeci.

Gürül-gürül: Bol ve kuvvetli akan su sesi.

Güve: Yünlü ve dokumalara zarar veren bir çe-şit zararlı böcek.

Güzargah: Geçilen veya geçilecek yol, istikamet.

Gullap: Kapı gullabı, büyük menteşe.

Gıtrub: Batma batış görünmez olma, gurub etti güneş dünya karardı.

Gussa: Gam, keder, tasa, üzüntü, sıkıntı.

Guz: Her zaman güneş almayan dağ yamaçları.

Ahlat türü, bir ağaç ve meyvesi. Küçük baş hayvanların gecelediği, çitle

Guşana: Beş altı litrelik, yayvan ağızlı, bakır su ve süt kabı.

Gurniut:

Kutlama, şenlik şamata. Güden, davar sığır çobanı. Bir noksanlığı olan, büyümedi şu ağaç, güdük kaldı, tamamlanmadı şu iş güdük kaldı. Güher: Cevher, gözümün güherL Gülabiye: Gül suyu ile yapılan bir nevi pasta. Güldanhk: Gül konulan şey vazo, çiçeklik.

Guzluk: çevrili yer ağıl.

Gürben:

Güdücü:

Güdük:

Gülendâm: Gül endamlı, gül boylu aynı za-manda kadın ismi.

Güleryüz: Tatlı dille hoş davranış iyi muamele.

Gülnar: Nar çiçeği.

Güloya: Gül şekli verilerek yapılan oya.

Günah benden gitti: Ben yapacağımı yaptım, artık sorumluluk kabul etmem.

Gündöndü: Ayçiçeği.

Günebakan: Ayçiçeği.

Gürcü: Gürcistan ailesinden veya bu ailenin so-yundan olan.

Gürz: Düşmanı yaralamak, zırhını parçalamak maksadiyle çelik veya tunç madenlerden yapılan bir nevi ağır topuz

Habbe: Tane. teşbih tanesi

Habis: Kötü, fena ruhlu kişi.

Hacamat: Keserek vücuttan kan alma şekilde yaralama.

Haccac: Zalimliği ile meşhur, Emevî uzun zaman valilik ve kumandanlık yapmış diktetör.

Haçan: Ne tez gittin geldin.

Hadde: Eritilmiş madenden tel çekmeye yaray delikli bir âlet.

Hademe: Resmi yerlerde iş gören hizmetli.

Hadım: Cinsiyet bezi çıkarılarak, iğdiş edil insan ve hayvanlar.

Hadim: Hizmet edici hizmetkar.

Hafiye: Gizli polis, gizlice bilgi toplayıp, ilgi yerlere ileten dedektif.

Hah: Tamam, oldu işte.

Habban: Kuş tutmak için yapılan bir çeşit tuzak.

Ha kına: Yaşına değmiş, doğurmamış dişi keçi.

Halbır: Kalbur, kasnağa deri çekilmiş elde sal-lıyarak eleyen eleme aleti.

Ham: Olgunlaşmamış, yetişmemiş.

Hamut: Çifte ve arabaya koşulan hayvanların boynuna takılan ağaçtan yapılmış, deri kaplı âlet.

Hamlamak: Uzun zaman hareketsizlik veya id-ımsızlık yüzünden, her hangi bir işte rahatsızlanmak, aynı zamanda, ayakkabıların altına üstten dikilen ham ileri kaplaması.

Hallaç: Enel hak dediği için, asılan, meşhur *û fi Hallacı Mansur.

Halef: Birinden boşalan makama, sonra gelen serine geçen.

Hallaç: Yün ve pamuklan, yay ve kiriş vasıta-*ıyla kabartan kimse.

Halt etmek: Uygunsuz ve münasebetsiz söz ve davranışlar.

Halvet: gizli yer, gizli oda.

Hamarat: Sürekli ve düzgün iş yapan becerik-li iş yapan kadın.

Hambelî: Dört hak mezhebden biri olan Hambeli İme/hebi.

Hami: Himaye eden koruyan.

Hampama bindi: Sırtına yüklendi, sıkıştırdı.

Hamzan Çiriş otunun kökünü kurutulup öğütülen ununu yoğurarak elde edilen hamurdan yapılan iki kulplu içine kışık tereyağı eritilip koyulan ve ve güzel kokulu çok nefis yağ kabı

halife: Peygamber efendimizin halefi vekili vı-halifeleri.

Hâlim: Uysal yumuşak huylu, yumuşak tabiatlı

Hamal: Daha çok sırtında, basit aletler kullanı yük taşımak suretiyle geçimini sağlayan kimse.

Hamaset: Yaratılıştan gelen yiğitlik, doğuştan gelen kahramanlık.

Hamd: Allah'ın ululuğunu öğme ve şükret

Hamiyetsiz: Hamiyet hissi olmayan insaniyetsi/

Hamsi: Daha çok karadenizde yaşayan küçük, ince bir cins eti lezzetli balık.

Hamsin: Kırk günlük karakıştan sonra gelen el günlük kış devresi.

Hamurkâr: Fırınlarda hamur yoğuran ve hazır layan kimse.

Hamursu: Hamur gibi, tam pişmemiş.

Han: Yerleşme merkezlerinde veya kervan yolları üzerinde yolcu, tüccar ve misafirlerin konaklamaları için yapılan bina.

Hançer: İki tarafı keskin, kıvrık ve sivri uçlu kama

Hanedan: Büyük köklü aile, cömert misafirperver.

Hanefî: İmam-ı Azam Ebu Hanife tarafından kurulan, dört ehli sünnet mezhebinden birisi ve ilk önce luirolanı.

Hanek: G. Antep şivesi, ne iş yaptın, ne iş iş-lcdin yine.

Hanis: Yemini bozan sözünde durmayan.

Hantal: İri cüsseli ve kaba, ağır hareketli kimse.

Hangar: Büyük ve yüksek tavanlı eşya deposu, uruba, otomobil, uçak sığmağı, garaj.

Hanımeli: Hoş kokulu çiçek açan, çalı şeklinde bir bitki.

Harabe: Eski şehir yıkıntısı, yıkılmaya yüz tutmuş bina.

Harb: Devletler arasında meydana gelen silahlı uıvga, savaş.

Harçlık: Günlük ihtiyaçların karşılanması için serilen para.

Hârîka: Her zaman rastlanmayan hayranlık hissi lyandırın şey.

Haraç: Vergi, daha çok Müslüman olmayanlardan alınan vergi, cizye.

Haramı: Haram yiyen, yol kesen, hırsız, haydut.

Haral: Saman vs. basılan büyük çuval.

Hardalatsız: Çok iri biçimsiz.

Harladım: Yorgunluktan nefesim daraldı.

Harnıp: Meyvesi yenilen, keçi boynuzu diye meşhur meyvesi olan bir ağaç türü.

Hacca: Hatice, bir kadın adı.

Haramzâde: Haram münasebetten gayrimeşrtı ilişkiden olan çocuk,piç.

Harap: Eskime, yıpranma, bozulma.

Hartlap: Cüllüp adı verilen, kırmızı renkli, şiiri meyveleri olan kırmızı bedenli bir ağaç türü.

Harbe: Bir çeşit kısa mızrak, süngü.

Harcamak: bir şeyin alınıp satılması ve yapılın;) sı için, para vermek sarfetmek.

Harcıâlem: Herkesin kullandığı, bol, değeri a. basit eşyalar.

Harcırah: Bir vazifelinin vazifeye gönderilmes halinde verilen para yol harcı.

Harekeli: Harekesi olan, hareke ile okunan hail

Harem: Herkesin girmesine izin verilmeyen yet Müslüman olmayanların giremediği

mukaddes yer, Hare mi şerif, Kabe.

Harameyn: İki mukaddes şehir, Mekke ve Mî dine.

Haris: Hırslı, tamahkar aç gözlü.

Harmaniye: Kadınların da giydikleri, geniş, bütü vücutu saran bir çeşit üst elbisesi.

Harmanlamak: Harman etmek, ciltçilikte forma lan sırasına göre toplamak.

Hart: Sert ısırma, hart hart ısırdı.

Hârut: Usta sihirbaz, Babil halkına korunmalan için, büyü öğreten iki melekten biri, diğeri Mârut.

Hasat: Ürün kaldırmak, mevsimi bir işten somu almak, toplamak.

Haset: Kıskaçlık, çekememezlik.

Hasıraltı: Yapılacak bir işi, bilerek ve istemiyl rek yapmama, savsaklama.

Hasretlik: Hasret olma, sevilen, istenen bir peyden uzak kalma.

Hasar: Bir iş veya bir hadise neticesinde mey-dana gelen zarar ziyan.

Hasbelkader: Kader icabı kaderde ne ise o olur.

Hasbihal: Dostça halleşme, dertleşme sohbet.

Hasbinallah: Allah'tan sabır ve yardım dileme *İS/ü, dua.

Hasenat: iyi işler iyilikler, hayırlar Salih ameller.

Hâsılı: Sözün kıyası, hülasa, nihayet velhasıl.

Hasım: Düşman, yarışta veya davada, karşı taraf.

Hasırcı: Hasır ören, imal eden veya satan kimse.

Hasis: Elinde bulunduğu halde kimseye yardım etmeyen, cimri kimse.

Hasiyetli: Kendine has vasıf taşıyan, yapılan iyi-liği unutmayan hakiyetli kimse.

Hassas: Çabuk müteessir olan, hisli duygulu iç-li kimse.

Hastahaile: Hastane, hastaların tedavi evi.

Hâşâ: Kati red ifadesi, asla olmaz mümkün değil manasında.

Haşarat: Haşereler, zararlı böcekler.

Haşarı: zaptedilmesi ve kontrolü güç, ele avuca sıkmayan yaramaz.

Haşat: İyice yıpranmış bozulmuş.

Haşmetli: İhtişamlı gösterişli, heybetli ve aza-metli Krallar için söylenir.

Haşrolmak: Toplanmak bir araya gelmek.

Haşefe: Erkek tenasül uzvunun baş kısmı.

Haşhaş: Uzun bir sapın üzerinde ve tek çiçek ucan, kapsül şeklindeki meyvesinden afyon üretilen ve tohumundan yağ elde edilen bitki.

Haşin: Sert, kati kırıcı kimse.

Haşlanmak: Azarlanmak, paylanmak.

Haştnet: İhtişam gösterişlilik, heybet.

Haşr: Ölülerin kıyamette dirilmesi, toplanma, b araya gelmesi.

Hatab: Odun, çalı diken.

Halem: Mühür, damga, mühürlü yüzük.

Hatıl: Duvarcıların, duvarın orta yerine uzunlu musına, sağlamlık için yerleştirdikleri uzun ve düzgün ağaç.

Hâtıra: Geçmişte olan, yaşanan şeylerin zihni hafızadaki izi, anı.

Hatib: Cuma namazından önce, camide hml* okuyan kimse, imam.

Hatîf: Görülmeyen, fakat sesi duyulan, gaibclm ses veren melek.

Hatim: Kur'anı kerimi baştan başa okuma.

Hatirşinas: Hatır gözetken, hatır sayan, saygılı, hürmetkar.

Hattat: Güzel yazı yazan, hat sanatkarı, hii-.nl hat sahibi.

Havale: Bir işi, başka birine bırakma, bir yenim başka bir yere, posta veya banka aracılığı ile, para gönJ derme işlemi.

Haslar: Haslar, üstün olanlar, üst tabaka sev l ler, okumuşlar, aydınlar, tarikat mensupları.

Havf: Korku, korkulu.

Havra: Yahudilerin ibadethanesi, sinegog.

Havut: Deve semeri.

Havya: Çekici andıran, kızdırılarak lehim süü ye yarıyan âlet.

Havyar: Tuzlanmış ezme halinde Mersin balığı yumurtası.

Havza: Akar suları aynı ırmağa, göle boşalan kara parçası, aynı zamanda Maden bölgesi.

Haya: Utanma, sıkılma duygusu.

Hayal: İnsanın zihninde canlandırdığı şey.

Hayalet: Hayalî varlık, gerçekte olmayan fakat görüldüğü sanılan şey.

Hayelmeyel: Belli belirsiz, şekli tam olarak seçi-lemeyen gerçekliği şüpheli şey.

Hayıf: İntikam almak, kin gütmek.

Hayma: Gölge için, sundurumlar üzerine atı-lan dallardan oluşan barınak.

Hayma yakın: Gideceği yere daha yakın.

Havayınan cıva: Senin işin hava cıva, boş laf üretmek.

Havadar: Temiz hava, havalı yer.

Hâvi: İhtiva eden, içindikileri kapsayan.

Havsala: Anlama gücü, kavrama ve anlama ka-Mliyeti.

Hayta: Başboş serseri, serkeş, zorba.

Haydut: Yol kesip hırsızlık yapan kişi şaki.

Hayhay: Tabii, hemen baş üstüne.

Hayırsız: Hayrı dokunmayan, faydasız, hayırsız, kimse.

Haylaz: Düzensiz ve yararsız hareket eden.

Hayrat: Hayırlar, sevap kazanmak ve halka fayda .Mim etmek maksadiyle yapılan hayır işleri.

Hazan: Güz, son bahar yaprakların dökülüğü.

Hapap: Daha çok camilerde, abdest almak içi kullanılan ağaçtan mamul, üstü kayışlı bir giyecek.

Hazele: Çok yaramaz hareketli çocuk.

Hazık: Usta, becerikli, mahir, hekim.

Hazım: Sindirme, sindirim, aynı zamanda taha mmül etme gücü.

Hazirûn: Hazır olanlar, cemiyette bulunanlar.

Hazinadar: Hazineyi korumakla görevli kimse haznedar.

Hazzetmek: Hoşlanmak, tat, lezzet almak meıJ mun olmak.

Hazret: Saygı ululama, övme, yüceltme maska dıyla kullanılır.

Hazire: Etrafı çevrili mezarlık, cami, türbe gi™ yerlerin çevresinde bulunan mezarlık.

Hecin: Dayanıklı, süratli, hızlı koşan bir dıJ cinsi.

Hedef: Nişan alman nokta, varılmak istenen ya ulaşılmak istenilen gaye.

Heder: Boşa gitme, karşılık bulamama, dökül™ si suç sayılmayan, mubah olarak kabul edilen kan.

Hediy: Hac sırasında kesilen kurban.

Hediye: Birine karşılıksız olarak verilen armağan.

Hegemonya: Bir grubun veya şahsın, başka grup veya şahıs üzerinde kuruduğu üstünlük, baskı.

Hekim: Tabib, doktor.

Hektar: Bin metre karelik alan ölçüsü.

Helalzâde: Meşru nikahlı eşten olma, helal emmiş çocuk.

Hele: Görelim bakalım, sorda düşünürüz.

Helenistik: Büyük İskender devri ve sonrası ' nan medenivetivle ileili.

Helik: Taş duvarlarda, ara boşluklarına dolduru-lun küçük taşlar.

Helke: Kulplu su kabı.

Hemcins: Aynı cinsten olanlar.

Hemdert: Aynı derde sahip, dert ortağı.

Hemencecvik: Çabucak, çarçabuk, derhal.

Hemi: Değil mi, öyle değil mi?

Hempa: Hempama bindi, habire beni gezdiriyor, durmadan para istiyor.

Hemze: Elif harfi, vav, ye ve he üzerine konu-lun kısa okutma işareti.

Hendek: Uzunlamasına, derince çukur, şehir, kale turla gibi, yerleri korumak için yapılan mâni, engel.

Henek: Şaka, yarenlik.

Hepten: Bütünüyle, tamamen.

Hergele: Yük taşımaya alıştırılmamış hayvan at, ı sapmayan, eli yatkın olmayan, kırıp döken, kimseler \in de söylenir.

Hercü-merç: Karışıklık, karmakarış, düzensizlik.

Herif: Kadının kocası, Ayşe hanım bizim herif vlıııcdi diyor.

hicril: İpek ipekli kumaş.

herkül: Kaba saba güçlü kuvvetli kimseler için söylenir.

Heybe: Daha çok binek hayvanlarının terkisi asılarak yük taşımakta kullanılan iki gözlü dokuma hd veya meşinden yapılmış, çift gözlü.

HEY : Dikkat çekme ünlemi, akranlara ve kücü lere seslenirken kullanılır.

Heybet: Korku, saygı ve hayranlık uyandır, bir görünüşe sahip olan kimse.

Heyalan: Toprak kayması, kayma.

Heyet: Bir topluluğu meydana getiren kimseler

Heyhat: Yazık çok yazık.

Heykeltıraş: Heykel yapan usta kimse.

Heykirmek: Yüksek sesle hayvanlara çağırmak

Hezeyan: Saçmalamak, apuk sapık konuşmak saçma, herze, sayıklama.

Hezimet: Büyük mağlubiyet, bozgun.

Hıçkırık: Vücudun göğüs kısmında meydana len gayri ihtiyari kasılma.

Hıkr hıkr: Kesik kesik gülme sesi.

Hımar: Eşek, merkep.

Hınç: Kinli öfke, öc alma hissiyle yüklü.

Hinzır: Domuz, pis, kötülük düşünen kati kal

Hırçın: Çabuk kızıp sinirlenen, kırıncı davranışlı bulunan aksi kimse.

Hırdavatçı: Ufak tefek yapı malzemeleri, kil çivi tel vs. satan nalburiye.

Hırgür: Kavga gürültü, ağız kavgası geçimsi/l

Hırızma: Bazı hayvanların ağızlarına ve buru larına takılan halka. Bazı ülkelerde de, kadınların bu larına takılan süs halkası.

Hıdırellez: Hızır ve İlyas peygamberin her bahar ılı>t uk larına inanılan altı mayıs günü, rumi, yirmiüçgünü.

Hıfzetmek: Saklamak, muhafaza etmek, bellemek.

Hısım: Akraba, evlenme dolaysille akaraba olan.

Hımbıl: Miskin, yumuşak, uyuşuk kimse.

Hımhımı: Çok ağır iş yapan, yavaş yürüyen, ye-l İncitmeyen kimse.

Hırka: Vücudun üst kısmına elbiselerin üstünden |l>ılını kalın ceket.

Hırs: Aşın istek, sinirlilik, öfke.

Hışım: Aşırı kızgınlık, hiddet, gazap.

Hızar: Kereste biçmekte kullanılan büyük bıçkı.

Hışlamak: Hış hış ses çıkarmak, engerek yılanının sesi.

Hıyar: Kabakgillerden, uzun gövdeli, taze olarak sivrililen salatalık.

Hibe: Bağışlama, bağış, ihsan.

Hicab: Utanma duygusu, mahcubiyet.

Hicaz: S. Arabistanda Mekke ve Medineyi içine alan mukaddes bölge.

Hidrofor: Binalarda suyu üst katlara çıkaran sistem

Hiffet: Hafiflik, yeğnilik, ciddiyetsizlikle hopp lık ve saygısızlık.

Hikaye: Olmuş veya olması mümkün olan ola lan yazılı veya sözlü olarak anlatma.

Hilaf: Karşı zıd, aykırı ters, anlaşmazlık.

Hilafet: Halifelik

Hilafına: Tersine, aksine, aykırı olarak.

Hilal: Yeni ay.

Hil'at: Padişah ve vezirler tarafından armatu olarak verilen üst elbisesi.

Hilebaz: Hile yapan, hileci, hilakar, dekbaz.

Hilelenmek: Hile yapıldığı kanaati uyanmak.

Hilm: Tabiat, yumuşaklığı, yumuşak karakter lik, sakinlik halim selimlik.

Hisar: Dış saldırılardan korunmak için, etrafı su larla çevrili kale.

Hetif: Üzüm döküntüsü.

Hıllangaç: Küçük çocukların avunmaları ı. evde ip gerilerek yapılan sallangaç.

Hıltan: bir nevî kürdan.

Himmet: Yardım, ihsan, lütuf, kayırma korumu

Hin: Zamane adamı, kurnaz dalavereci, hinoğlu l

Hippi: Batı cemiyetlerinde fazla görülen geler aykırı kılık kıyafet ve davranış kişi.

Hipnoz: Fizikî veya mekanik yollarla meyda getirilen sunî uyku hali.

Hirre: Dişi kedi.

Hisli: Duygulu, hislenme özelliği olan.

Hissedar: Hissesi olan ortak.

Hitabet: Hitabetme san'atı, topluluğa karşı konuşma, nutuk söyleme.

Hitam: Sona erme, bitme tükenme, son.

Hitan: Sünnet, sünnet ameliyesi.

Mizaya gelmek: Düzgün sıra yapmak, hizaya ı.1 nu-k. düzelmek.

Hizip: Bir topluluktan ayrılan küçük topluluk, ftıka, bölük, fraksiyon.

M i/bu ilah: Allah'a inananlar topluluğu.

Hodri: Hodri meydan, kafa tutma efelenme mey-.l.Ul okuma sözü.

Honturuş: Biçimsiz, çok budaklı odun.

Morali: Komik kimse.

Hobi: Meslek ve kazanç sağlanan iş dışında zevk için yapılan iş.

Hokka: Mürekkep konulan, cam, maden ve sera-■itklcn yapılan küçük kap.

Hozak: yetişmemiş ham incir meyvesi.

Hokkabaz: Bir takım oyunları el çabukluğu ile jnparak göz boyayan ve halkı eğlendiren kimse.

Homur-homnr: Homurtu çıkararak tepki gösteren kimse:

Hopladı: Ani ve hızlı şekilde sıçradı.

Horalı: Komik hareketler yapan.

Horanta: Kalabalık aile efradı.

Horum: Susam bitkisinin demetlerinden oluşan, »İram it şeklindeki yığın.

Hoyum: Kızlar arasında, bacım, kardeşim anla-tında kullanılır.

Hoppa: Hafif, aşırı hareketli, çocuk mizaçlı kimse.

Horasan: Pişmiş tuğla ve kiremit parçaları toz haline getirildikten sonra, kireç ve su ile karılarak elde Jilen harç, aynı zamanda kılıç imal edilen yüksek ka-liteli çelik. Ve şimdi İran, Afganistan ve Türkmenistan Sınırları içinde kalan bölge.

Horon: Daha çok Karadeniz bölgesinde top olarak ve el ele tutuşarak oynanan hareketli oyun.

Hoşaf: Şekerli meyve suyu, üzüm hoşafı, kon posto.

Hoşbeş: Hal hatır sorma, nezaket.

Hoppala: Yine damdan düşer gibi bu da nereden çıktı.

Hoşgörü: Müsemaha göstermek.

Hortlak: Daha önce mezardan çıkarak insanlara kötülük ettiğine inanılan ölü, hayal.

Hoşt: Köpekleri susturmak için, söylenen s<» haydi defol manasına hakaret sözü.

H d k: Kaba, nezaketsiz, anlayışsız kimse.

H p r detmek: Ses  ıkarmak, Ses çıkartarak mek.

H rg  : Devenin sırtındaki yumru.

H yk rmek: Yüksek sesle hep bir ağızdan zik etmek. *! H  rmek: Yüksek sesle a ılamak.

H rt k: Siyah başlı bir yara.

H y k: Tarla ve bahçe içine insan şeklinde lan gerili, bazı da  hayvanları girip, bahçeye zarar ve meşin diye dikilen uyduruk şekil.

H t y k: Düz arazi üzerinde bulunan yığma kil tepecik, içinde eski kalıntılar bulunan yığma tepe,  ren,j

Hub: Güzel cemal, sevimli.

Hububat: Taneli bitkiler, buğday, arpa, tahıl.

Hul sa: Bir şeyin özü esası, temel kısmı.

Hulk: Yaratılıştan, doğuştan olan huy, mizaç.

Hu ile: Cennet kıyafeti, cennet elbisesi.

Hul s: Halislik, saflık, g n l temizliği.

H ly : Hayal, kuruntu.

Humar: Kumar oynayarak  t len kimsenin oyunu.

Hunhar: Kan içen, kan döken zalim, cana kıyıcı.

Hurafe: Din  bilgiler ve kaideler arasına karışmış inanç.

Hurda: Eskiyip işe yaramaz hale gelmiş iyice yıpranmış eşya.

Hurdahaş: İyice k  k para alara ayrılacak şekilde tatlımi} olun eşya.

Hurufat: Harfler, matbaa harfleri; kurşundan d k -tpa, *#ya başka bir madenden yapılan, baskı işlerinde kul- p B rttn işaret ve rakam kalıpları.

Ilur c:  ıkma, meydana çıkış, hareket.

Hu  f: Ay tutulması.

HUNOI: Meydana gelme, peyda olma, ortaya  ıkma.

Hususi: Bir işe, bir yere veya kişiye has olan.

Husye: Erkeklik bezi, yumurtalık, haya.

Hay: Yaratılıştan olan karakter.

HUZ: İyi huyu olmayan, sinirli, geçimsiz. in Kalb, kafa ve vücut rahatlığı.

H l mek: Başı ustura ile kazımadan önce su il| ıslatmak.

H s: Sus, sakın kimseler duymasın.

H lle: Bir kişinin karısını,    talakla boşadıkia sonra,o kadınla tekrar evlenebilmek için, bu kadının baş biriyle nikahlanması, ondan sonra da o adam eğer onu şarsa, eski kocası ikinci defa onu nikahlayabilir.

H ng r: Açıktan ağlama sesi.

H r: İsted  i gibi hareket etmekte serbest olan ve kölelikten kurtulan kimse.

Hüzün: İç sıkıntısı, kalb üzüntüsü, keder, tasa.

Hümayun: Mukaddes, kutlu, u urlu.

Hünkar: Osmanlı padişahları için kullanılan ünvan

Hüsnüniyet: Bir konuda gösterilen iyi niyet.

Hüsrân: Zarar, ziyan kayıp.

İcıcık: Çok az bir miktar. İblik: Yağ bağlaması için, burulmuş horoz. İgralanmak:

Sallanmak hareketlenmek. İhlamak: Yorgunluk veya ağır yük taşımakta ih- hızlı şekilde nefeslenmek.

İhlamur: Sağlam yapılı, kerestesi güzel, büyükçe ve hu ağacın haşlanarak çay yerine içilen hoş fciAtıltı siv^ği-

İlidi: Rüzgar değmeyen durgun ve sakin yer.

İkinmak: Sevmek, sana kanım ikindi.

İklamak: Hızır Bıçkılarının ağzını dişlerini çapıklamak.

İlgın:dere kenarlarında, kumlu topraklarda yeti->f çil örme bitkisi olarak kullanılan ağacık.

İhtirmek: Deveyi çöktürmek.

İlica: Yerden kaynaklı şifalı sudan istifade mek maksadıyla kurulan hamam, kudret hamamı.

İlık. Ne sıcak ne soğuk, ikisinin arası. ılık.

İlman: Hava ılıman, ne soğuk, ne sıcak, mutc dil güzel bir hava.

İlimli: Adam aşırılık göstermedi, ılımlı ve ölçülü davrandı.

İmızganmak: Uykulamak, ateşi sönmüş gihi{ görünmek.

İmik: Tam olarak pekişmemiş, daha olmamış y| ğurt ve teleme gibi şeyler.

İpıslak: Çok fazla ıslanmış, suyu çıkmış.

İpissiz: Çok ıssız, vızılar sinek yok.

İrak: Çok uzak görüşmemiz mümkün değil.

İraksınmak: Uzaksınmak, uzak diye şikayeto olmak.

İrgalamak: Yerinden oynatmak, hareket ettirm-ly sallamak, kımıldatmak.

İrgat: Ağır işçi, amele tarım işçisi,

İrkçılık: İrk esasını kabul eden, ırkçılığı ben i t seyem görüş.

İrahmatlık: Rahmetlik, ölü.

İrbık: İbrik, el yüz yıkamak ve abdest için kul| landan kapaklı, kulplu ve sölbüklü bir kap.

İrızık. Rızık, kismet.

İrılmak: Kaybolmak, iril başımdan nereye gidiť sen git gözüm görmesin.

İrmak: Büyük akar su denize dökülen ve d iği sulardan büyük, nehirden küçük olan su.

İsıcak: Sıcak, fazla hararet.

İsınmak: vücut sıcaklığı artmak, üşümesi geçmek

İrz.: Başkaları tarafından saygı gösterilmesi

, namus, iffet ve şeref. İsrırgan: İsrıgangillerden, sert ve ince, tüyüne > ınukiuğunda, ısırın ve kaşıntı yapan otsu bitki.

İsıtmak: Bir ısı kaynağına yaklaştırarak ısınma-mı sağlamak.

İskanca: gemilerde tayfaların nöbet değişimi.

İskarpela: Marangozlar tarafından bazı delik ve ilit yeri açmakta kullanılan demir kalem.

İsgat: Ölü'nün yerine getiremediği bazı ibadetleri l m. ailesi tarafından verilen sadaka.

Iskarta: Değerini kaybetmiş mal, bozuk ve kulla-Mılınaya elverişsiz malzeme.

Islah: Bozuk taraflarını düzelterek kullanılır hale grtıımck.

Islahat: Düzeltmek için yapılan işler, reform, Os-pnlı devletinin son döneminde baş vurulan uygulamalar.

Islahane: Suçlu çocukları terbiye etmek, ahlaken nlı-ştirmek, maksadıyla teşkil edilen kuruluş.

Islık: Dudakları büzmek ve kuvvetli nefes ver-«■k suretiyle çıkarılan tiz ve keskin ses.

Islıklamak: Islıkla pratesto etmek, ıslıkla yuh rkinek.

Ismarlama: Ismarlamak suretiyle yaptırılan, hu-özel olarak yaptırılan.

İsot: Çok acı kırmızı biber isot.

Istar: Basit kilim dokuma tezgahı.

Işgın: bitki ve ağaçların filizi.

Işgiya: Eşkiya, yol kesen haydut.

Işımadan: şafak sökmeden erkenden.

İsrar: ayak direme, dağ dayanmaz erlerin dıfc lar söken ısrarına.

Istakoz: Yengeçlerden denizde yaşayan, on ayalI kabuklu, Hıristiyanlarca eti için avlanan hayvan.

Istanpa: sert maddelerden yapılmış, kalıp, mürl keplenerek basıldığında, mühür vb. şeyleri mürekkepli mekte kullanılan, içinde mürekkep içirilmiş keçe.

istavroz: Haç, Salib putu.

Istilah: İlim, sanat, ihtisas kelimesi.

Istırap: Üzücü bir halin sonucu olan tasa, kul vetli acı, elem, izdirap.

Işıkküresi: Güneş veya yıldızların etrafını ıç\m leyen ışık tabakası.

Işıl ışıl: Titrek ve parlak ışımaya çok aydınlık ışıl

Işıl böceği: Bir santimetre uzunluğunda, gece k| ranlığında arka tarafı yıldız gibi parlayan kanatlı bir h| cek.

Işgmladı: Sürgün verdi, filiz meydana getirdi.

ışmar: Kaş göz işareti, göz kırpmaya, el veya işaretiyle anlaşma.

İşıltı: Hafif ışık, ışıldayan cismin yaydığı ış

Isıtmak: El feneri, çıra vs tutarak ısıtmak.

İşk: Aşırı, şiddetli sevgi; aşk.

İtır: Güzel ve hoş koku.

İvır-zıvır: Saçma sapan teferruat.

İyd: Dini bayramlar.

İyal: Bir kimsenin geçindirmekle yükümlü ol ğu aile.

İygılık: Kumaş vesaire dokuma işlerini doku için ıygı ipi.

İsrar: ayak direme, dağ dayanmaz erlerin dıfc lar söken ısrarına.

Istakoz: Yengeçlerden denizde yaşayan, on ayalI kabuklu, Hıristiyanlarca eti için avlanan hayvan.

Istanpa: sert maddelerden yapılmış, kalıp, mürl keplenerek basıldığında, mühür vb. şeyleri mürekkepli mekte kullanılan, içinde mürekkep içirilmiş keçe.

istavroz: Haç, Salib putu.

Istılah: İlim, sanat, ihtisas kelimesi.

Istırap: Üzücü bir halin sonucu olan tasa, kul vetli acı, elem, izdirap.

Işıkküresi: Güneş veya yıldızların etrafını çökmeyen ışık tabakası.

Işıl ışıl: Titrek ve parlak ışımaya çok aydınlık ışıl

Işıl böceği: Bir santimetre uzunluğunda, gece karanlığında arka tarafı yıldız gibi parlayan kanatlı bir hırcı.

Işgmladı: Sürgün verdi, filiz meydana getirdi.

işmar: Kaş göz işareti, göz kırpmaya, el veya işaretiyle anlaşma.

İşıltı: Hafif ışık, ışıldayan cismin yaydığı ışık

Isıtmak: El feneri, çıra vs tutarak ısıtmak.

İşk: Aşırı, şiddetli sevgi; aşk.

İtır: Güzel ve hoş koku.

İvır-zıvır: Saçma sapan tefferruat.

İyd: Dini bayramlar.

İyal: Bir kimsenin geçindirmekle yükümlü olduğu aile.

İygılık: Kumaş vesaire dokuma işlerini doku için ıyığı ipi.

İlane:Yardımlaşma, yardım parası.

İaşe: Beslenme, yedirip içirme, ve barındırma,

İade: Cieri verme,

İbadet: Allah'a karşı kulluk vazifesini yerine getiren türlü ibadet.

İbadethane: İbadet edilen yer, cami veya mescid.

İbare: Bir fikri ifade eden kısa söz topluluğu.

İbaret: Hepsi bundan ibaret, bir hafta yedi gün-tKufi'Uır.

İber İbret, ibretler.

İbibik: Çavuş kuşu, hüd hüd.

İbik: Horoz, tavuk hindi gibi kümes hayvanları-Kıftlıimdu bulunan kırmızı renkli deri uzantısı, te-

İbis: tropikal bölgelerde yaşayan uzun gagalı kuş, yılcıl

İblis: Şeytan kötü ruhlu kimse, habis.

İbne: Kendi cinsiyle sopik ilişkide bulunan pasif erkek kaypak, namussuz.

İbraname: İbra kağıdı, temiz kağıdı, aklama vesikası.

İbranice: İsrailoğulları, Yahudilerin dili.

İbreten: Sana ibret olmak üzere.

İbretli: İbret ihtiva eden ibret alınacak tarzda söz ve yazı.

İbrikdar: Osmanlı sarayında ibrik ve abdest eş-yalarına bakan kimse.

İbriz: Halis altın saf altın.

İbre: Tartı aletlerinde miktarı gösteren iğne.

İbret: Bir olaydan kötü bir durumdan ders alımı

İbtida: İlk evvel ilk önce.

İcabet: Dağvete gitme uyma kabul etme.

İcar: Kiraya verme kira bedeli.

İcazet almak: Diploma almak.

İcazename: İcazet kağıdı şehadetname.

İcbar: Zorlama, mecbur erme.

İcmâ: Dağınık unsurları bir araya getirme, İslam | alimlerinin bir konuda ittifak etmeleri.

İcra: Yürütme, bîr kararı kuvveden fiile geçirme. | borçludan borcunu adli bir kuruluşun tahsili.

İcabında: Gerektiğinde icab ettiği zaman.

İcap: Gerekme hali, lüzum.

İcarcı: Kiracı müstecir.

İcmaen: İcma yoluyla.

İcmal: ayrıntıya inmeden toplama hülâsa olarak bildirme.

İcraat: İcralar, yapılan işler.

İçerlemek: İçinden öfkelenmek, kızmak alınmak.

İçgöç: Ülke sınırları içinde meydana gelen göç, ihucet.

İçgüveyisi: Karısının ailesi evinde oturan damat.

İçftnli: İçimi tadı, lezzeti iyi olan.

İçki: İspirtolu, alkollü, içecek sarhoş edecek müs-|w«ti. içki içmek.

İçme: İçinde bir takım maddeler bulunan, bazı Malıklara iyi gelen, şifalı su.

İçli dışlı: Teklifsiz samimi.

İçli köfte: İçine kıyma konularak bulgurdan ya-■l*n oval, yumurtadan büyükçe bir köfte çeşidi.

İçoğlanı: Osmanlı sarayında yetiştirilen ve çeşitli k»#ımlırcr koşturulan vazifeli.

İctihad: Gücünün imkanları çerçevesinde serî t»#*vc dahilinde, bir konuda İslam alimlerinin, görüş İklığı içinde, ictihad ederek vardıkları karar.

İçtima: Toplanma bir yere birikme, bir araya

İçtihab: Çekinme, sakınma, uzak durma.

İdare: Lamba, aydınlatma aracı

İdadi : 19. asır sonunda açılan orta dereceli

İdareli: Tutumlu, tasarrufa dikkat eden.

İddet : boşanma veya kocasının ölmesinden ötürü yeniden evlenecek olan kadının beklemesi gereken süre

İdol: putpreslerin tapındıkları heykeller

İdare: Bir işi yürütme, çekip çevirme.

İdareci: İdare eden yönetici

İdarehane: İdare yeri, basın kuruluşlarında ya/ı işlerinin yürütüldüğü kısım.

İdarei maslahat: Bir işi temelli çözmek yerine. iyi kötü idare edip götürme.

İdareten: Geçici olarak, duruma göre davranarak

İddia: Bir fikri ısrarlı savunma haksız bir fi kirde ısrar etme, inat ısrar.

İddianame: İddia makamının bir dava konusun daki iddialarını, suç isnat ve delilleri ihtiva eden yazısı

İdeal: Sadece düşüncede var olan.

İdgam: benzer iki harfi tek yazıp şedde i okuma.

İdman: Beden terbiyesi, beden eğitimi, antrem;

İdrar: Sidik bevl.

İfa: Bir işi gerçekleştirme, bir hizmeti yerine getirme.

İffet: Ahlakî temizlik namus, ırz, doğruluk.

İflah: Zor durumdan kurtulma, iyileşme.

İflas: Bir ticari işletmenin borçlarını ödiyenu"/ hale gelmesi, kesin başarısızlık.

İfrat: Bir konuda ölçüyü aşma, ileri gitme, aşın« lık, haddi aşma.

İfraz: Bir şeyi, ayırmak hisselere bölmek.

İfrit: Korkunç ve zararlı bir cin taifesi.

İfsad: Fesad etme bozma karıştırma.

İfşa: Gizli bir şeyi meydana dökme açığa vutma*

İftar: Oruç açma, orucu bozma vakti.

İftariye: İftar yemeğinden önce yenilen ufat ulr* şeyler ve saraylarda, konaklarda iftar davetlerinden som.» verilen bahşiş.

İftihar: Evlat, akraba veya halis bir arkadaşının iyi işleri herkes tarafından takdir edilmesine memnun olma onunla iftihar etme.

İftira: Olmayan bir suçu yükleme, kasıtlı olarak kara çalma.

İğ: Yün veya pamuğu eğirip, iplik haline getir-mekte kullanılan, bir karış uzunluğunda ve alt ucunda denge sağlamak için takılan ağırşaktan ibaret âlet.

İğdiş: Erkeklik yumurtaları çıkarılmış enenmiş, erkek canlı.

İğfal: Gaflete düşürerek, aldatma, kandırma, kadı-nı kandırarak baştan çıkarma.

İhata: Bir şeyi kuşatma, çevirme.

İhbar: Haber verme, ele vermek maksadıyla giz-lice bildirme.

İğiemek: Zayıflamak, kötürüm düşmek.

İliksiz: Yaramaz, geveze.

İnnelik: yeşil olarak çiğ yenilen ince kanatlı ot.

İpissiz: Kimsecikler yok.

İğnecilik: İğnecinin yaptığı iş, hastalara iğne yap-ma işi.

İğnelik: İğne kutusu, iğnedanlık.

İğrenç: İğrenme hissi veren, tiksindiren kerih şey.

İğva: Doğru yoldan saptırma, şeytanın ve nefsin kötü yola sevketmesi.

İhale: Bir işi istiyenlerden en uygun olanına yükleme, verme.

İhanet: Kendisine madi veya manevi olarak bağ-lı olması gereken bir şeye karşı, onun zararına harekette bulunma, hainlik etme hiyanet.

İhbarcı: İhbar eden kimse muhbir.

İlhak: Helak etme yok etme, harcama, bitirmie.

İhtikâr: İhtiyaç maddelerini toplayarak, darlık anında pahalı satmak.

İhtilaf: Bir konuda farklı düşünme, ayrılır uyuş-mazlık, uymama.

İhtilafli: İtilafı olan ihtilafli yer.

İhtilâl: Karışıklık, kargaşa, isyan, ayaklanma mev-cut rejimi zor kullanarak değıştirme.

İhtilam: Uykuda sperm boşalma, düşazma.

İhtimal: Bir şeyin olabilmesi belki olabilir.

İhtimam: Dikkatle özenerek çalışma çok dikkat gösterme, özenme.

İhtimamsız: Dikkatsiz, hiç önem verilmeyen dik-kat gösterilmeyen, bakımsız.

İhtiras: Aşırı hırs, şiddetli arzu istek.

İhtiraz: Bazı konularda anlaşılamama.

İhtisas: Bir sahada kuvvetli ve geniş bilgi sahibi olma uzmanlık.

İhlas: Doğru, samimi, karşılıklı sevgi.

İhmal: Gereken ilgiyi, gereken zamanda, göster-meme, önemsememe.

İhram: Müslümanların hac da büründükleri di-kışsiz beyaz örtü.

İhsan: Bağışlama, iyilik etme yardım.

İrellek: Az daha ileride az daha ileri var.

İrkme: Bir yere toplama, biriktirme.

İrişgit. Et sucuğu salam.

İsilik: Vücudun değışik yerlerinde oluşan kızartı kaşıntı.

İhtida: Hidayete erme, doğru yola girme, müslü-man olma, islamiyeti kabul etme.

İhtar: Hatırlatma, dikatini çekme, uyarı yapma.

İti burnu: Böğürtlen gülerden ekşi meyvesi, çay olarak da kullanılan bitki, kuşburnu.

İteğe: Yufka yaparken hamur tahtasının altında kullanılan ve üzerine un dökülen pamuk ipliğinden sık dokunmuş yaygı.

İhtişam: Büyük gösteriş, depdebe, tantana.

İhtiva: İçine alma, bünyesinde bulundurma,

İhtiyaç: Gereklilik, zaruret, lüzumlu.

İhtiyar: Yaşlı koca.

İhtiyarî: Mecburi olmayan, isteğe bağlı.

İhtiyarsız: Elinde olmadan, bilmiyerek farket-meden gayri ihtarî.

İhtiyat: Geleceği de düşünerek, tedbirli hareket etmek.

İhtiyatlı: İhtiyatı elden bırakmayan, ileriye düşü-nen tedbirli kimse.

İhvan: Yakın arkadaşlar, dostlar, bir topluluğa, tarikata mensup olanlar.

İhya: Yeniden canlandırma, uyandırma, güçlen-dirme, onarma, bir araziye tarım yapılı hale getirme.

İkame: Yerine koyma,

İkamet: Oturma, eğleşme,

İkaz: Uyarma, dikkatini çekme.

İkbal: Talih açıklığı, baht uyanıklığı,

İkbalsız: Bahtsız talihsiz.

İkdam: Devamlı çaba, sabir ve sebat la hedefe doğru devam, çalışma.

İkici: İkicilik görüşünü benimseyen.

İkircik: Tereddüt, kuşku, endişe kararsızlık.

İkircikli: Mütereddit, kuşkulu endişeli.

İkitelli: Tamburaya benzeyen, iki telli basit bir saz.

İkiyüzlülük: İki yüzlü, riyakar, mürailik.

İklim: Bir yerin hava olayları, soğukluk ve sıcaklık.

İkmal: Kemale erdirmeye, tamamlama, bütün-nleme, bitirme.

İkna: Bir kanaati kabul ettirme, inanmasını sağlama, razı etme.

İkrah: İğrenme, tikslenme, bir işi zorla yapma.

İkram: Misafiri ağırlama, hürmet gösterme.

İkramiye: çalışanları sevindirmek için verilen ücret dışı para.

İkrar: İnancını, fikrini açıkça söyleme, gizle-diği şeyi açığa vurma

İksir: Simyacıların ebedi hayat vermek, veya madenleri altına çevirmek hassasına sahip olarak ha-yel ettikleri sıvı cisim, şurup halinde hazırlanan fe-rahlatıcı ilaç

İkta: İslam devletlerinde, devlete ait tarım arazisinde, işleyenlere devamlı ve irsî bir kiracı gibi tasarruf hakkı verilmesi.

İktibas: Şiir veya yazının kısmen veya ta-mamen başka bir kitapda yayınlanması iktibas edil-mesi, aktarılması.

İktidar: Bir işi gerçekleştirmek için gereken kuvvet, muktedir olma, Yapabilme, takat, kudret.

İktidarsız: İktidarı olmayan, kudretsiz, takat-siz, cinsî vazifesini yerine getiremeyen erkek.

İktifa: Kâfi bulma, yeter sayma, yetinme kanaat.

İktisat: Çeşitli mallar istihsal etmek (üretmek) ve bu konuyu çeşitli yönlerden inceleyen ilim dalı, iktisat ilmi, ekonomi.

İlah: Mağbut, Rab, Allah.

İlahici: Tekkelerde ilahi okuyan kimse.

İlam: Haberdar etme, mahkeme sonu taraflara verilen resmi hüküm sureti.

İlan: Bir durumu halka duyurmak için, çeşitli vasıtalarla yapılan duyuru.

İlanihaye: Nihayete kadar, sonuna kadar.

İlbaşı: Selçuklular devrinde, bir ilin bütün köy-lerinin kedhüdalarının başı.

İlbay: Bir müddet, vali karşılığı olarak resmen kullanılmıştır.

İlbeyi: Aşiret reisi.

İlçebay: Bir müddet kaymakam karşılığı ola-rak resmen kullanılmıştır.

İlhad: Doğru inançtan, gerçek imandan dön-me, sapıtma.

İlhak: Katma, ekleme, hakimiyeti idaresi altına alma.

İlham: Allah'ın kullarının kalbine getirdiği içe doğma, kalbe gelme.

İlik: Elbisede düğmenin geçmesine mahsus, örülmüş düğme deliği, aynı zamanda kemiklerin için-de yer alan boşlukları dolduran yağlı madde.

İlkçağ: Yazının icadından Roma imparator-luğunun yıkılışına kadar geçen tarih devri.

İlla: Ne olursa olsun muhakkak.

İllegal: Kanuna aykırı kanun dışı.

İllallah: Bıkkınlık usanma, bezginlik ifade eder.

İllet: Hastalık, maraz.

İlmek: Tutturmak, gevşek şekilde bağlamak, halıda düğümleri birbirine bağlamak.

İlmen: İlim yoluyla.

İlmiye: İlim adamları sınıfı, ilim adamlarının mesleği.

İlmihaber: Bir kimseye verilen ikamet, iş, medeni hal belirten kâğıt.

İltica: Sığınma, güvenme dayanma.

İltifat: Güleryüzle muamele, nazik ve yumuşak davranma.

İltihap: Yaranın mikrop kapması.

İltimas: Tutma, gayırma, arkalama.

İlزام: Tartışmada mat etme, cevap veremez duruma düşürme.

İm: İşaret alâmet, parola.

İma: Dolaylı üstü kapalı ifade etme.

İmal: Yapma, üretme.

İmalî: Üstü kapalı söz veya davranış.

İmam: Namazda kendisine uyulan, cemaate namaz kıldırان kimse, hoca, önder, rehber, devlet re-isi, meshep kuran âlim, büyük İslam bilginlerine veri-len unvan.

İmambayıldı: İçi doldurulmuş zeytinyağılı pat-lıcan yemeğı.

İmame: Sarık, başlık, teşbih başlığı.

İmameyn: İki imam, imam-ı Azam'ın tale-besi olan imam Ebu Yusuf ve imam Muhammed.

İmarethane: Yoksullara yiyecek dağıtılmak üzere kurulmuş olan hayır evi.

İmece: Topluluğı ilgilendiren veya kişiye ait işlerin topluca elbirliğı ile görölmesi.

İmha: Mahfetme, yok etme, ortadan kaldırma.

İmkan: Olabilme, mümkün olma, olabilirlik.

İmkansız: Mümkün olmayan muhal.

İmla: Bir dilin kelimelerini usulüne uygun olarak yazma tarzı.

İmrenmek: Hoşa giden bir şeyi arzu etmek.

İmsak: Kendini tutma, nefesine hakim olma, oruca başlama vakti.

İmsakiye: İftar, bozma ve başlama vakitlerini bildiren cetvel.

İmtina: bir fiili yapmaktan kaçınma.

İmtiyaz: Başkalarına tanınandan fazla hak ve imkan tanınan kimse.

İmtizaç: Uygunluk, uyuşma, bağdaşma.

İnadına: İnat olsun diye terslik için.

İnayet: İyilik, yardım lütuf, ihsan keranı.

İnci: İstiridye, ve midye cinsinden bazı deniz hayvanlarının içinden çıkan, parlak, yuvarlak ve zinet eşyası olarak kullanılan kıymetli tane.

İncik: Bacağı diz kapağından topuğı kadar olan bölümü.

İncirkuşu: Serçegillerden, ince gagalı uzun kuyruklu, ötücü kuş, bülbül.

İndallah: Allah katında, Allah nezdinde.

İndelicap: İcap ettiğinde.

İndirim: Tenzilat, iskento.

İnfak: Nafaka ile fakirleri geçindirme.

İnfaz: Bir kararı, hükmü, emri icra etme ye-rine getirme.

İnfial: Bir davranış karşısında, kırılma gücen-me; kızma, içerleme.

İnfilak: Şiddetli patlama.

İnha: Resmi dairelerde, üst durumdaki daireye yazılan yazı, teklif yazısı.

İniş: İnişi olan, yokuş aşağı.

İnkâr: Kabul etmeme, Yaptığı bir fiili, söyle-diği bir sözü, yapmadığını, söylemediğini iddia etme.

İnkılâp: Altüst olma, tersine dönme, yıkma devirme.

İnkişaf: Gelişme belirli hale gelme açığa çıkma, keşfolunma.

İns: İnsan, beşer.

İnsaf: İlimli davranış, vicdana uygun hareket.

İnsaflı: İnsaflı olan, hakkı teslim etme yönün-de hareket eden.

İnsafsız: İnsaflı olmayan merhametsiz.

İnsaniyet: Bütün insanlar, insana yakışır dav-ranışlar, insanlık âlemi.

İnsanüstü: İnsan güç ve kudretini aşan, fev-kalbeşer.

İnşa: Yapma, bina etme, kurma.

İnşallah: Allah izin verirse, Allah nasip et-tiyse,

İntiba: Bir eşya, kişi ve olayın zihinde bıraktığı iz tesir.

İntibah: Uyanıklık, uyanık olma, gafil olmama.

İntibak: Çeşitli hallere uyma kabiliyeti.

İntifa: İstifa etme, faydalanma.

İntiha: Sona erme, nihayetlenme.

İntihab: Seçme, seçim.

İntihal: Bir eseri kısmen veya tamamen kendisine mal etme, söz ve yazı hırsızlığı eser çalma.

İntihar: Kendi kendini öldürme, canına kıy-ma, kendini yok etme.

İntikad: Fikrî ve edebi eserlerin tarafsız ola-rak incelenip değerlendirilmesi.

İntikal: Bir yerden başka bir yere geçme, yer değiştirme, göçme, miras olarak kalma.

İntikam: Kendisine karşı yapılan tecavüze, kötülüğe karşılık verme öc alma.

İntisab: Mensup olma, bağlanma, tarikata gir-me, dahil olma.

İntişar: Yayılma, dağılma, neşr olunma.

İntizam: Düzenlilik, düzgünlük tertip.

İntizar: Beddua, ilenme.

İnzal: İnme, indirilme, nazil olma.

İnziva: Bir köşeye, çekilip ibadetle meşgul olma, bazı illetlerden uzak durma.

İpek: İpek böceği denilen ve dut yaprağı ile beslenen kurdun ördüğü koza çözülerek elde edilen, kumaş dokumakta kullanılan, parlak ve ince tel.

İpikırık: Serseri başıboş.

İpilti: Hafif, yeni yanan ateş, parıltı.
İplememek: Mühimsenmemek, sayılmamak.
İpotek: Bir alacak için, gayrimenkul üzerinde tanınan rehin hakkı.
İpsiz: Serseri, başıboş, haylaz.
İptal: Hükümsüz hale getirme, yürürlükten kaldırma, bozma.
İptihal: Bütün mevcudiyetiyle, kendini vererek yalvarma, yakarma tazarru.
İpucu: Bir konuda elde edilen ilk deliller.
İrade: Bir şeyi yapmak veya yapmamak ko-nusunda karar verebilme kudreti.
İradedışı: İradenin kontrolü olmadan medya-na gelen olaylar.
İrat: Mülkün getirdiği, kâr ve kazanç, akar.
İrdelemek: İncelemek tetkik etmelc
İrem: Şeddat tarafından, cennete karşılık ya-pılan bahçe.
İrfan: Eğitim ve öğretimle elde edilemeyen, gerçeği gezerek kavrama gücü, dinî gerçek ve sırları
biliş, buluş.
İribaş: Yumurtadan yeni çıkmış ayaksız kur-bağa.
İrin: İltihaplaşmış yaradan akan sarımsı sıvı, cerehat.
İris: Gözün şeffaf kısmının gerisinde bulunan, ışık durumuna göre açılıp kapanan ve göze rengini veren tabaka, kuzahiye.
İrkinti: Birikinti, su birikintisi.
İrs: Soydan gelen vasıf, soyaçekim.
İrsal: gönderme yollama.
İrşad: Hak yolu doğru yolu gösterme uyarma.
İrtibat: Bir şeye bağlı olma, bağlantı mûna-sebeti, birbirini tutma.
İrtica: İslamiyetten uzaklaşıp cahiliye devrine geri dönme. Cumhuriyet devrinde bazı îslamî hare-ketler, bu şekilde adlandırılmıştır.
İrtidat: İslam dininden çıkma, Müslümanlıktan dönme, küfre geçme.
İrtifa: Yükseklik, deniz seviyesinden yüksek-lik derecesi.
İrtihal: Dünyadan ahirete göç, vefat, ölüm.
İrtikab: Kötü, fena, günah teşkil edecek bir şey yapma,
İs: Yanan bir maddenin dumanının meydana getirdiği siyah leke, kurum.
İsabet: Uygunluk yerini bulma.
İsbat: Delil ve şahit göstererek, doğruyu orta-ya koyma, sağlamlaştırma.
İsevî: Hz. İsa'ya ait, Hz. İsa'ya mensup Hı-ristiyanlar.
İskarpın: Konçsuz veya yarım konçlu topuklu ayakkabı.
İskarto: Yapağı kırıntısı.
İskele: Deniz vasıtalarının kıyıya yanaşmaları için yapılan ahşap, taş veya beton yapı.
İskelet: İnsan ve hayvan vücudunun kemik çatısı, kadid.
İskemle: Arkalıksız sandalye, köşk.
İskender: Makadonyah cihangir büyük ikender.

İslam: Allah'ın peygamberleri ve son peygamberi Hz. Muhammed tarafından insanlara tebliğ edilen din ve bu dinin müntesipleri Müslümanlar.

İslâmî: İslama ait, İslama has, İslamla ilgili, İslama uygun.

İsmailiye: İmam-ı caferin Oğlu veya torunu, İsmail'i imam tanıyan Şii mezhebi.

İsmet: Ahlâk ve namus ölçülerine riayet et-me, haramdan ve kötülükten çekinme.

İsmetli: Osmanlı teşrifatında ileri gelen kadın-lar için kullanılan unvan.

İsnad: Bir suç veya kabahati, başka birinin üstüne atma, yükleme, iftira.

İspir: At uşağı, araba uşağı, seyis, uşak.

İspiyon: Bazı kimselerin suç ve kusurlarını bildirmek üzere vazifelendirilen kimse, muhbir.

İsrâ: Yürütme, geceleyin yürütme, peygamberimiz (s.a.v.) in miracı.

İsraf: Lüzumsuz yere harcama.

İsrafil: Dört büyük melekten biri, kıyamet gününde sur üfleyecek olan melek.

İsrail: Peygamber Hz. Yakubun lakabı.

İstesyon: Kara ulaştırma vasıtalarının yolcu indirmek ve bindirmek için durdukları yer, durak.

İstetistik: Çeşitli olayları ve vak'aları düzenli şekilde toplayıp sayılarla gösteren ilim dalı.

İstem: talep, arzu.

İstipdat: Hükümlerlik, hakimiyet, devletin kuvvet kullanması.

İstibra: İdrardan sonra uzuvları temizleme.

İstida: İsteme, dileme, resmi makamlara bir şey dilemek için yazılan yazı, arzuhal, dilekçe.

İstif: Düzgün şekilde sıralama ve yığma.

İstifa: Bir iş veya vazifeden kendi isteğiyle ayrılma, af talep etme.

İstifade: Faydalanma, yararlanma, kazanç sağ-lama.

İstifra: Kusma, bulanma.

İstifta: Şer'i bir mesele hakkında müftiden fetva isteme.

İstiğfar: Allah'tan (cc) günahlarının bağışlan-ması için, estağfirullah çekerek tevbe etme.

İstihale: Hal değiştirme, bir halden diğerine geçme, tahavvül.

İstihare: Bir işin hayırlı olup olmayacağı konusunda, teşebbüse girişmeden önce, abdest alıp dua ettikten sonra rüyaya yatma.

İstihbar: Haber alma, bilgi edinme.

İstihbarat: Haber alma, bilgi toplama, gazete-lerin haber toplama servisi, yabancı devletlerin veya güçlerin faaliyetlerini öğrenme, bu bilgileri toplayan ve değerlendiren teşkilat, istihbarat teşkilatı.

İstihbaratçılık: İstihbarat toplama, ve değer-lendirme işi, teşkilat ajanlığı.

İstihdam: Hizmete alma, bir işe koyma, yer-leştirme.

İstihkak: Hak etme, hizmet karşılığı ücret.

İstihkamcı: İstihkam yapan, orduda istihkam sınıfından olan.

İstihraç: Bir şeyin içinden başka bir şey çı-karma, göz boyama, fala bakma.

İstihsal: Meydana getirme üretme, üretim.

İstihza: Alaya alma, eğlenme.

İstikamet: Doğruluk, dürüstlük, namuslu ha-reket, doğruya yönelme.

İstikbal: Gelecek, gelecek zaman âtî.

İstikrar: Karar bulma, yerleşme bir kararda devam etme, oturma durulma.

İstiia: Silah gücüyle bir ülkeyi ele geçirme, işgal etme

İstimal: Kullanma.

İstimlak: Bir mülkün devlet tarafından toplu-luğun menfeati için, satın alınması, kamulaştırma.

İstimna: Kendi kendine cinsi tatmin, mas-türbasyon.

İstinaden: İstinad ederek, dayanarak, delil ka-bul ederek.

İstinat: Dayanma, güvenme, dayanak delil.

İstinkâf: Çekinme, kabul etmeme, hakkını kul-lanmama, imtina ettim girmiyorum.

İstinşak: Abdest alırken buruna su çekmek.

İstintak: söyletme, sorguya çekme.

İstirabatli: İstirahat izni almış olan, istirahatı.

İstirham: Yalvarma, merhamet dileme rica etme.

İstiska: Yağmur duasına çıkma.

İstismar: İyi niyeti kötüye kullanma.

İstisna: Benzerlerinin dışında olma.

İstisnasız: Tamamı hepsi gidecek, kalma yok.

İstişare: Birinin veya bir heyetin fikrine mü-racat etme, görüşünü alma.

İstitrad: Söz sırasında söylenen şey, arasö/

İstiva: İki şeyin aynen eşit olması müsavi lik.

İstop: Bitti, kalmadı, son.

İsyan: Asi olma, mevcut nizama karşı ba* kaldırma, ayaklanma.

İşi iş: İşleri yolunda,

İşten artmaz, dıştan artar: Çalışmak yetme/ israftan kaçınmak lazımdır.

İş'ar: Yazılı olarak bildirme haber verme.

İşaretlemek: Bir şeye işaret koyarak belirtmek.

İşbaşı: Bir işle uğraşanların işe başlama vakti.

İşbirliği: Bir iş veya faaliyetle, ilgili olarak müşterek hareket etme.

İşemek: Sidiğini akıtmak.

İşgal: Meşgul etme, işten alakoyma, uğraştır-ma, bir yeri ele geçirme.

İşgüç: Meşguliyet.

İşgünü: Çalışılan gün, tatil olmayan gün.

İşgüzar: Kendini göstermek için, çalışıp çaba-layan, becerikli işgörür.

İşgalci: Bir yeri, veya evi işkal eden müs-tevli

İşkembe: Geviş getiren hayvanların ilk ve bü-yük midesi, karnı.

İşkembeci: İşkembe çorbası pişirip satan kimse.

İşkence: Bir kimseye yapılan maddî ve ma-nevi eziyet.

İşkolu: Benzer hammaddeler kullanan veya benzer teknikle çalışan, iş sahası.

İşlek: Çok işleyen, işlek çarşı.

İşleme: Bez veya kumaş üzerine, iğne ile renkli iplik, ipek veya sırma kullanarak yapılan süs.

İşletme: İşyeri, ticarethane,

İşletmeci: İşletme mütehassısı, bir işletmeyi idare eden kimse.

İşlenmemiş: Üzerinde bir çalışma yapılmamış, bir eser vücuda getirilmemiş, ham.

İşlerlik: İşler halde olma.

İşlik: İçe giyilen gömlek veya yelek, işlik.

İşporta: Yayvan seyyer satıcı sepeti.

İşret: İçki içmek, içkili âlem, zevk sefa, fuhuş.

İştah: Yemeğe kerşî duyulan istek.

İştigal: Bir işle uğraşma, meşgul olma çalışma.

İştirak: Ortak olma, ortaklık etme.

İştiyak: çok göreceği gelme, çok arzu etme, özleme tahassür.

İşve: Gönül çelen, tavır, naz, şive cilve. İşveren: Ücretle işçi istihdam eden kişi veya kuruluş.

İta: Verme, ödeme.

İtaat: Alınan emre uyma, söz dinleme.

İtâb: Paylama, azarlama, tersleme.

İtfaiye: Yangın söndürme teşkilatı

İthaf: Bir eserin birinin adına hitaben yayım-lanması.

İthal: Dış ülkelerden mal getirme.

İtham: Töhmüt altında tutma, suçlama, suç veya kabahat isnad etme.

İtibar: Kıymet verilir olma, değerli sayılma.

İtibaren: Şu saatten itibaren gidebilirim.

İtidal: Aşırı olmama, orta halli olma ölçülülük.

İtikad: bir fikre, bir inanca bağlanma, inanma.

İtigath: İnanç sahibi, inancına sağlam, dindar.

İtikaf: Ramazanın son on gününde, dünya iş-leriyle ilgisini kesip, camiye kapanarak ibadetle meşgul olma, kalbin arınması, nefsin yenilmesi için kırk gün bir hücrede ibadet etme.

İtiraf: Başkalarının bilmediği, kendisi için za-rarlı olacak bir hali açıklama, ikrar etme.

İşgence: Marangozların iki tahtayı ilaçla yapış-tırmak için sıkıştırma aleti.

İtiraz: Bir fikri, hükmü veya durumu kabul et-meme, karşı çıkma.

İtlaf: Telef etme, yok etme.

İtteşmek; Terbiyesizleşmek, ahâksızlaşmak,

İttiba: Tabi olma, uyma.

İttifak: Bir konuda, ortak bir gayede anlaşma, fikir birliği etme.

İttifakla: Bütün katılanların reyile, oy birliğiyle.

İvaz: Bedel, karşılık, bir şeye karşılık verilen şey.

İvecen: Acelecî,

İvedi: Acele olarak yapılan.

İvil İvil: Telaş içinde.

İyilikle; Yumuşak davranarak.

İyimser: Kötü ihtimalleri düşünmeyen, önemse-meyen ve iyi gören.

İyot: Maden parlaklığında, keskin kokulu, kur-şuni renkli, deniz suyunda iyodür halinde bulunan katı bir cisim.

İz: Hareket eden bir cismin geride bıraktığı be-lirti alamet, eser.

İzafe: Yakıştırma, bağlama, ekleme.

İzafet: İki şey arasındaki bağ, bağlılık, iki isim arasındaki, isim tamlaması.

İzah: Açıkça ortaya koyma, ayrıntılarıyla beyan etme, açıklama.

İzale: Giderme, yok etme ortadan kaldırma.

İzam: Lüzumundan fazla önem verme, büyüt-me, mübalağa.

İz'an; Anlayış, feraset, zekâ.

İzâr: Bazı bayanların yüzlerini kapattıkları inc« renkli tülbent.

tzaz: Ağırılama, ikramda bulunma saygı gfl* terme.

tzbandut: İri yapılı, herkül gibi adam.

İzci: İz takip ederek, suçluyu bulan keşşaf.

İzdiham: Aşırı kalabalık, yığılma.

İzdivaç: Evlenme, tezevvüc.

İzhar: Açığa vurma, gösterme, belirtme.

İzinli: İzin almış, izin kullanarak işine gitmese*

İzinname: İzin kâğıdı, nikahın kıyılaiim için, kadı tarafından verilen kâğıt.

İzmar: Saklama, gizleme.

İzmarit: Üzeri sert pullarla kaplı, kılçıklı kl(ük bir balık, aynı zamanda içilmiş sigaranın an 14 dip kısmı, sigara artığı.

İzmihal: Yıkılma, çökme, mahfolma.

İ/oleband: Elektirik telleri sarılarak,başka y cıH le temasını kesmeye yarıyan bir tarafı yapışkanlı vaifi,

İzzet: Yücelik, ululuk, şeref, itibar.

İzzetnefis: İnsanın kendi nefsinin aşağı ck-r««| lere düşürmeyip, vakar ve haysiyetini koruması.

Jaguar: Güney Amerika'da yaşayan bir cins pars, kedigillerden, çevik, postu benekli yırtıcı, hızlı bir hayvan.

Jakarh: Bir dokuma tezgahı cinsi, ve bu tez-gahta üretilen karışık desenli kumaş.

Jale: Gece meydana gelen ve sabah çiçekler üzerinde görülen su damlacığı, çiğ.

Jambon: Domuz söğüşü.

Jandarma: İç güveniği ve asayişini sağlamak için kurulan askerî teşkilat, zaptiye.

Jant: Tekerlek çenberi, cant

Jarse; Naylonlu, kaygan bir kumaş.

Jeneratör: Bir enerji ürünü başka bir enerjiye çeviren cihaz.

Jeoloji: Yer yüzü şekillerinin geçmiş devirle-rini ve bu güne kadarki gelişimini inceleyen ilim dalı.

Jest: El kol veya baş ile yapılan ve bir mana ifade eden, işaretler, karşısındakine faydası dokunan, tam yerinde bir davranış.

Jet: Tepkili tayyare, uçak.

Jeton: Bazı yerlerde, telefonlarda, para yerine kullanılabilen madenî parça.

Jilet: Çelikten yapılan, iki tarafı da keskin traş bıçağı, cilet.

Jokey: Yarış atı binicisi.

Jöntürk: Batı tarzı yenileşme taraftarı kimseler.

Jurnalci: Muhbir ihbarcı.

Jurnallemek: İhbar etmek.

Jfibiter: Müşteri gezeğeni.

Jüri: Bazı ülkelerde, mahkemelerin karar maka-nizmasına katılan heyet, bir konuda hüküm vermek maksadıyla toplanan hususi (özel) heyet.

Jüt: fp ve çuval imalatında kullanılan Hint-kenevîri telis.

Kaadir: Güçlü kudretli, muktedir, her şeye gücü yeten Allah'ın isimlerinden.

Kaatil: Katleden öldüren canî, öldürücü.

Kaba: Hafifliğine rağmen, hacimce büyük olan, aynı zamanda, terbiyesiz, nezaketsiz, kaba adam.

Kabadayı: Kendisini cesur ve yürekli göster-meye çalışan kimse.

Kabahat: Uygunsuz davranış, çirkin hareket, suç, kusur, cürümden daha hafif suç.

Kabail: Kabile, kabileler.

Kabaklık: Ev önü bahçelerde, kabak yeştirilen, küçük arsa, havlu.

Kabakulak: Kulak arkası ve tükrük bezlerinin şişmesi hastalığı.

Kabala: Götürü toptan alma.

Kabalak: Seyyahların sıcak mevsimlerde giy-dikleri bir nevi kenarlı başlık.

Kabalacı: Kabal usuli ile iş atan.

Kabalık: Kaba olma hali, kaba davranış, ince-lik ve nezaketten uzak kimse.

Kabanîçe: Osmanlı hükümdarlarına mahsus kol-suz, geniş ve devrik yakalı kürk.

Kabara: Ayakkabıların altına dayanıklılığı artır-mak için çakılan iri başlı çivi.

Kabarcık: Su veya diğer bir sıvının üzerinde meydana gelen içi boş hava dolu, kabartı.

Kabartı: Kabarmış yer, tümsek çıkıntı.

Kabasaba: İyi işlenmemiş halde olan.

Kabasakal: Gür ve uzun sakalı olan.

Kabe: Mekke şehrinde, mescidi haramın orta-sındaki mukaddes yapı, yeryüzünde Allah'a

adanmış ilk mabed.

Kabin: Küçük oda, bölme, kamara.

Kabine: Hükümet, vekiller heyeti, bakanlar kurulu.

Kabir: Mezar.

Kabir suali: Ölümden sonra kabirde iki melek tarafından sorgulanma, uzun sıkıntı ve cevabı zor soru, ahiret suali.

Kabir taşı: Mezar taşı hiç konuşmayan kimse.

Kablo: Elektrik akımını nakletmeye yarayan, Üzeri kaplı tel.

Kabuklu: Kabuğu olan, sünnetsiz.

Kabuksuz: Kabuğu olmayan, sünnetli.

Kabul: Razi olma, verilen bir şeyi alma, be-ğenme, gönlüne yatma.

Kabul günü: Ev hanımlarının misafir kabul etme günü, uygun bulunmak.

Kaburga: Göğüs kafesini teşkil eden yassı ke-miklerden her biri, eğe kemiği.

Kâbus: Uykuda bastıran rahatsız edici, ve sı-kıntı verici hâl, sıkıntı, rahatsızlık ve korku veren şey.

Kabza: Tutamak, sap, kulp, kılıç ve benzeri aletlerin, tutulacak kısmı.

Kabzımal: Meyve ve sebze komisyoncusu.

Kaçak: Bulunması gerektiği halde bir yerde bu-lunmayan, bulunduğu yerden izinsiz ayrılan firari.

Kaçakçı: Kanunlara aykırı olarak, ülkeye mal sokan veya mal çıkaran kimse.

Kaçamak: Habersizce, gizlice, bir yerden bir yere gitmek.

Kaçınılmaz: Kaçınmak mümkün olmayan, ça-resiz, önüne geçilemez.

Kaçırma: Dikkatsizlik edip söyleme, ağzından kaçınverme.

Kaçımsamak: Bir işten kaçmak için bahaneler icad etmek.

Kaçırmak: kaçmasını sağlamak, kaçmasına se-beb olmak.

Kaçkaç: Bir yerden, istila ve harb sebebiyle kaçma, hicret.

Kadastnı almak: Ona gelecek musibet ve fela-ketlerin kendisine gelmesini istemek.

Kadana; Bir cins iri cüsseli at.

Kadastro: Bir ülke, şehir ve köylerdeki, arazi ve emlâki ölçme ve kıymetlendirme.

Kadavra: İnsan veya hayvan ölüsü ceset, üze-rinde tıbbî çalışmalar yapılan ceset.

Kadeh: Küçük bardak, kâse, çay ve su içilen kulpsuz cam bardak.

Kadem: Adım, ayak bastı,

Kademe: Merdiven ayağı basamak. Kademli: Kutlu, mübarek uğurlu. Kademsiz: Uğursuz, şum. Kader: Allah'ın (cc) bütün yaratıkları için hO küm ve irade ettiği hallerin oluş şekli, alın yazısı tak

diri ilahî

Kadı: Hakim, halk arasında meydana gelen, d» vaları şeriata ve örfi esaslara göre halleden kimse.

Kadıboğan: Un ve tereyağı ile yapılan bir ne W tatlı.

Kadinefendi: Padişah karısı.

Kadırga: Hem yelken, hem de kürekle harckn ettirilen büyük savaş gemisi,
Kadid: Kurutulmuş et.
Kadife: Yüzü ince ve sık tüylü parlak ve yfj muşak kumaş.
Kadılkuzat: Baş kadı.
Kadmen: Eskiden beri benim tasarrufumda,
Kadir: Değer, kıymet, itibar.
Kadibilir: Kıymet bilir, değer bilir, Hatırşm»»
Kadiri: Abdülkadir Geylanî tarafından km. M. tarikata mensup olan kimse.
Kadışinas: Kadir kıymet bilen, vefalı kim <
Kadran: Saat gibi ibreli cihazlarda, Uzcı«|| rakamlar yazılı olan yuvarlak levha tapla.
Kadro: Bir işin bir faaliyetin yürütülmesi ifj icab eden elaman, ekip.
Kâf: Masal dağı, Kafdağı.
Kafadar: Fikir, görüş ve yaşayış bakımından l biriyle uyuşan kimseler, kafa dengi.
Kafasız: Anlayışı, kavrayışı kıt, ahmak kimse.
Kafes: Tel, metal veya tahta çubuklardan ya-pılan, içinde ötücü kuşlar beslenen, kuş evi.
Kafeslemek: Bir kimseyi, aldatmak, kandırmak ve dediğini yaptırmak.
Kâffesi: Hepsi tamamı, cümlesi.
Kâfi: Kifayet eder, yeter, kâfi gelir.
Kafile: Beraber yolculuk edenler topluluğu.
Kâfir: Allah'ın varlığını ve birliğini inkar eden.
Kâfiye: Şiirde mısra sonunda yer alan kelime-lerin, ses uyuşması, ayak.
Kaftan: Üste giyilen, uzun, astarsız bolca üst-ten giyilen uzun elbise.
Kağrı: İki tekerlekli, basit öküz arabası.
Kahır: Bir dostundan sevmediği bir söz İşitme ve bu söze karşı, sitemli söz söylemek.
Kâhin: Eski israililerde ve bazı başka dinler-de, gaibden haber verme, gelecekle ilgili şeyleri bilme iddiasında bulunan ruhani kehanet yapan kimse.
Kahpe: Namus ve iffetini kaybetmiş, fahiş, za-niye, orospu kadın.
Kahren: Kahırla, zorla, cebren.
Kahvaltı; Daha çok sabahları, çay vs. ile yeni-len hafif yemek, sabah yemeğı.
Kahverengi: Kavrulmuş kahve rengini andıran renk.
Kâhya: Çiftlik, konak gibi yerlerde işleri yürü-ten kişi, çiftlik kâhyası.
Kâhya kadın: Osmanlı sarayında, cariyelerin amiri olan kadın.
Kail: Razi olan, boyun eğen, inanmış kabul etmiş kimse.
Kâim: Kıyamda olan ayakta duran.
Kâinat: Yaratılmış var olan şeylerin tamamı, bütün alemler mevcudat.
Kak: Kurutulmuş meyve kurusu.
Kaklık: dağlarda büyük yassı taşların üzerindeki su biriken tas şeklindeki oyuklar.
Kakalamak: Bozuk bir malı, sağlam diye yut-turmak, satmak.
Kakıç: Balık avlamakta kullanılan ucunda kanca bulunan, zıpkın.
Kalalı: Oldukça fazla arkası bol.

Kakırdak: Eritilmiş iç ve kuyruk yağından arta kalan kuru ve kavrulmuş madde, kıkırdak.

Kakma: Taş, tahta vs. şeylerin, bazı bölümlerini oyup, bu oyuk kısımlara, altın, gümüş, sedef gibi mad delerden yapılmış parçalar yerleştirmek suretiyle yapılan eşya sedef kakma rahle.

Kâkül: Alnın üzerine dökülen saç, perçem, >(>■ zün iki tarafına sarkan saç, zülûf.

Kal: Maden külçelerini ateşde eriterek, iç i mit bulunan çeşitli madenleri ayırma.

Kala: kale, hisar, Etrafı surlarla çevrili şehir, büyük hisar.

Kalafat: Deniz vasıtalarını, tahta aralıkların dan su sızmaması için, Üstübü ile doldurularak ziftlcm»

Kalakalmak: Hareket edememek, bulunduğu yerden kımıldayamamak.

Kalas: Kalınlığı beş santim veya daha fa/la olan kereste.

Kalay: Gümüş parlaklığında, yumuşak maden.

Kalaycı: kap kalaylayan kimse,

Kalb: Kan dolaşımının hareket merkezi olan u/u»

Kalbur. Sırımdan yapılmış iri delikli büyük elek.

Kaldırkaç: Ağır yükleri kaldırmakta kullanılan cihaz vinç.

Kaleci: Top oyunlarında Kaleyi korumakla va-zifeli oyuncu.

Kalemodası: Resmi dairelerde kâtiplerin çalıştığı kısım.

Kalender: Alçakgönüllü, kurur ve kibirden uzak, bulduğu ile yetinen kimse.

Kalfa: Çırakla usta arasında yer alan zenatkar.

Kalıp: Sıvı hale getirilmiş madenleri içine dö-kerek belli bir şekil verecek tarzda oyulmuş kalıp.

Kalifiye: Yetişmiş vasıflı usta, elaman.

Kaliteli: Kalitesi olan, vasıflı nitelikli.

Kalkan: Ateşli silahlardan önce, ok, mızrak ve kılıç gibi silahlardan korunmak için, kullanılan savunma silahı.

Kalles: Sözünde durmayan, görüldüğü gibi ol-mayan kimse.

Kalpak: Deri veya deri taklidi kumaştan yapı-lan tüylü başlık.

Kalpazan: Kalp, sahte para basan ve piyasaya süren kimse.

Kaltaban: Namussuz pezevenk, şarlatan, hilâker, yalancı kimse.

Kaltak: Binek hayvanı üzerinde oturmaya ya-rayan eyerin tahta kısmı, aynı zamanda, iffetsiz ve ah-laksız kadın.

Kalûbelâ: Ruhların yaratıldıktan sonra, bezmi eletse, Allah'ın ben sizin Rabbiniz değil miyim? soru-suna verdikleri evet cevabı. '

Kalyon: Top ambarı olan, yelkenli, bir sıra kürekli savaş gemisi.

Kama: İki tarafı keskin, sivri uçlu ve enli bı-çak şeklinde silah.

Kamara: Gemi odası.

Kamaşmak: Göz fazla aydınlık parlaklıktan ttttt-rü bakamaz hale gelmek.

Kamga: Kesilen odun veya ağaçlardan çık«t parça.

Kambur: Sırtta ve göğüste meydana gelen tuNI olmayan çıkıntı.

Kambur üstüne kambur: Üst üste gelen nasebetsizlik, kötü haber.

Kamçı: Bir değneğin ucuna bağlanan örme Kamdu: Para yerine geçen, üzerinde Uygur mnın damgası bulunan bez parçası.

Kamelya: Çaygillerden bir ağaç ve bu a sarımsı, kırmızı büyük ve güzel çiçeği çin gülü.

Kamer: Ay.

Kamera: Film çekme cihazı.

Kameraman: Film çeken teknik elaman.

Kamerî: Ayla ilgili, kamerî ay.

Kamet: Farz namazlardan önce okunan iki

Kamış: Sulak yerlerde yetişen, uzun, içi hof boğumlu bitki.

Kamışlık: Kamışın çok bittiği yer sazlık Kâmil: Olgun, mükemmel, kemale emn • Kamp:

Belli bir süre için geçici konaklan* ı Kampana: Çan, büyük çan. Kampanya: Belirli bir gayeye yönelik, *«!• faaliyet devresi, Seçim kampanyası, pancar kamp^

Kamplaşmak: Kamplara ayrılmak, bölünmek.

Kamu: Bütün, cümle, bir ülke halkının tamamı.

Kamulaştırmak: Şahıs elinden alıp, kamuya, devlete mal etmek, istimlak.

Kamuoyu: Bir konuyla ilgili, halkın kanaati, efkarıumumiye.

Kamus: Büyük sözlük, bir dilin kelimelerini, açıklamalarıyla birlikte ihtiva eden kitap.

Kanaat: Elinde bulunanlarla yetinip, fazlasını arzu etmeme, kismetine razı İma.

Kanadiyen: İçi tüylü deri ceket.

Kanal: İnsanlar tarafından açılan su yolu, mecra.

Kanalizasyon: Lağım şebekesi.

Kanarya: Serçegillerden, sarı tüylü, kısa gagalı, ötücü küçük bir kuş.

Kanava: Sert, kalın ve seyrekçe dokunmuş, üze-line renkli ipliklerle işleme yapılan bez.

Kanca: Çengel, ucu çengelli çubuk.

Kancık: Dişi hayvan, kötü yola düşmüş kadın.

Kancıkça: Kancık hk yaparak hileyle.

Kançibanı: Deride şişkinlik yapan, ve deri altı dokusunu kaplayan irinli çıban.

Kandil: Sıvı yağ ve fitil konularak, yakılan ay-dınlatma kabı

Kandillik: Kandil konulan yer.

Kanepe: Arkalıklı ve bir kaç kişinin oturabile-i büyüklüteki koltuk

Kangal: Tel, ip gibi şeylerin çevrilerek sarılma-meydana gelen tekerlek halka.

Kangren: vücudun sınırlı bir kısmında dokula-hayatiyetini kaybetmesi.

Kanguru: Keseli hayvanlann en büyüğü olup Avusturalya da yaşarlar, otlar beslenir, dişi kangurular, yai rularını doğumdan sonra altı ay keselerinde taşırlar.

Kanıtlamak: fsbat etmek.

Kani: Zengin, kimseye muhtaç olmayan.

Kanser: Hızlı doku ve hücre kitlesi artışından meydana gelen, ölüme sebebiyet veren bir hastalık.

Kantar: Ağır şeyleri tartmakta kullanılan im ağırlık ölçüsü.

Kantaron: Bileşikgillerden, tıpta kullanılan suıy kırmızı, mavi ve beyaz çiçet açan bitki.

Kantaron yağı: Kantaron çiçeğinden elde edil* ve ilaç olarak kullanılan yağ.

Kantin: Kışla, okul, fabrika gibi yerlerde, y\ym cek, içecek ve bazı ufak tefek eşyaların satıldığı yer

Kanun: Bir ilmin müsbet düzenlenmiş kaidelc«V ilmî ve ilâhi konudaki kelim ve emirleri ihtiva ulu i kitap.

Kapaklı: Ağzı kapalı gizli, saklı.

Kaparo: Alım ve satımdan önce caymayı Onlemek için verilen pay akçesi

Kapı açmak: Söze başlamak, ben beş dedik,. ondan kapı açıyor.

Kapısız: Kapısı olmayan, bir yere kapılanman^ olan, işsiz açıkta.

Kapız: Sarp, derin ve dik yamaçlı vadi.

Kapitalist: Sermayeder, bir ticari ya sınayi iffl para koyan, kapitalist idare, kapitalist rejim.

Kapkacak: Tencere, tabak, vs. mutfak eşyalı verilen genel ad.

Kapkaç: Alelacele fırsattan istifade çarpma

Kaplama: Bir şeyi korumak için, dışına başka bir tabaka geçirme,

Kaplan: Vahşi kedigillerden, benekli postlu, yırtıcı bir hayvan.

Kaplıca: Tabii sıcak su çıkaran kaynak ve bu kaynak üzerine yapılan hamam, ılıca.

Kaplumboğa: Sürüngenlerden, sert kabuklu, ağır hareketli, kısa bacaklı, suda ve karada yaşayan cinsleri bulunan hayvan, tosağa.

Kaporta: Motorlu vasıtalarda, sacdan yapılmış, motoru örten kısım.

Kapris: Değişken ve geçici heves, düşüncesizce istek, arzu.

Kapsül: Barutu ve fişeği ateşlemeye yarayan parça.

Kaptan: Gemilerin, su vasıtalarının, sevk ve ida-resinden sorumlu kimse.

Kaptıkaçtı: Otomobilden büyük, kamyonlardan kü-çük motorlu vasıta.

Kaput: Kalın kumaştan yapılmış, soğuk günlerde en üst giyeceği.

Kâr: Bir işten, bir ticaret işinden kazanılan para.

Karaaş: Kara kış.

Karaböcek: Domuz.

Katıklama: Ayrıla herhangi bir şeyin karıştırıl-mış hali.

Karabaş: Evlenmeyen Rahip.

Karabatak: Perde ayaklılardan, siyah renkli, kuv-vetli kagalı, balıkla beslenen su kuşu.

Karabiber: Kısa boylu, tırmanıcı sıcak iklim-lerde yetişen, ve baharat olarak tüketilen, güzel kokulu, esmer ve acı bir baharat.

Karaborsa: Piyasada bulunmayan bir malın fahi> fiyatla alınıp satılması.

Karagözcü: Karagöz oynatan kişi.

Karagözlük: Soytarılık, maskaralık, güldürücü hareket.

Karağı: Gece körlüğü, körlük.

Karahumma: Ateşli bir bağırsak hastalığı, tifo.

Karakaçan: Hayvanlarıyla sürekli göçebe hayatı yaşayan kimse.

Karakafes: Sığırdilgillerden, tıpta terletici ve sidik söktürücü olarak kullanılan, beyaz ve kırmızı çiçek açan, bitki, eşek kulağı.

Karakarga: Kargagillerden kara tüylü kuzgun

Karakeçili: Kayı boyuna bağlı, Türkiye ve Suriyede yaygın, oğuz topluluğu.

Karakılçık: Sert taneli, daha ziyade bulgur olarak pırlarak tüketilen kırmızı taneli buğday.

Karaktersiz: Karakteri bozuk olan ahlaksız kim*

Karakucak: Eski bir türk güreşi tarzı.

Karakuş: Tavşan avında da kullanılan yırtıcı ita aynı zamanda atların ayaklarında şişliklerle beliren hastalık.

Karalamak: Kara sürmek lekelemek, suç kahataflı isnad etmek.

Karaltı: Seçilemeyen belli belirsiz şekil.

Karamak: Bir kimseyi başkalarının yanında i*lemek, karalamak.

Karaman: İri yarı kuyruklu bir koyun cinsi

Karamsar: Her şeyi kara görme, alışkanlığı olan, kötümser.

Karamürsel: Marmara denizinde kullanılan çek-diri cinsinden küçük nakliye gemisi.

Karanfil: Karanfilgillerden, kokulu ve düğüm düğüm saplı, Yapraklarının kenarı tırtıllı, çeşitli renkte çiçek açan, bitki ve çiçeği.

Karantina: Bulaşıcı hastalığa karşı önlem alma.

Karoğlan: Çingene, aynı zamanda ayı.

Karar: Bir iş hakkında düşünerek varılan hüküm.

Karargah: Askeri birliklerde kumanda ve kuman-daya yardımcı kısımlar.

Kararlılık: Kararlı olma hali, istikrar.

Kararname: Cumhurbaşkanı tarafından tasdik edilen hükümet kararı.

Karasaban. Toprak sürmekte kullanılan, çıkardığı toprağı iki tarafa yığan basit bir âlet.

Karasakız: Petrol artığı zift.

Karasevda: Şiddetli ve ümitsiz aşk.

Karasu: Sertlik derecesi fazla, ağır akan, yosun tutan içme suyu.

Karatavuk: Koyu siyah renkli sarı gagalı, güzel ötüşlü, eti lezzetli bir kuş.

Karate: Japonyada ortaya çıkan, bir savunma

Karavana: Askerlere yemek dağıtmakta kullanılanderince bakır kap.

Karayağız: Siyaha yakın koyu esmer at.

Karayel: kuzey batıdan esen, kar veya yağmur getiren soğuk rüzgar.

Karayılan: Bazı zararlı hayvanları yiyerek besle-nen, uzun boylu esmer renkli büyük başlı, ve vücudu pullarla örtülü bir cins yılan.

Karbonat: Karbonik asidin tuzu veya esteri. mundaki maddelere verilen genel ad.

Karbüratör: Motorlarda hava ve yakıt karışımı»*' düzenleyen cihaz.

Kardelen: Nergisgillerden, kar kalkmadan çi<,ri açan soğanlı bitki.

Kardinal: Yüksek rütbeli katolik rahibi.

Karga burnu: karga gagasını andıran, basit k»< pılarda kilit yerine kullanılan alet.

Kârgir: Taş veya tuğladan yapılmış bina.

Kargo: Şehirler arasında yük servisi.

Kârhâne: İşyeri, dükkan, fabrika.

Karik: Bahçe sulamak için çekilen küçük ark,

Karıncaezmez: Kimseyi incitmez, yumuşak huy-lu, çok merhametli.

Kariş: Açık elin baş ve serçe parmak uçları um sındaki mesafe.

Karikatür: Abartılarak gülüçleştirilmiş, tas> mizahi resim.

Karina: Geminin su içinde kalan bölümü.

Kariyer: Meslek diploması mesleği.

Karizma: Fevkalade ve sürükleyici güç.

Kargas: Bina iskeleti.

Karman çorman: Karişik, düzensiz intizamsız

Karnabahar: Turpgillerden lahanaya benzeye*, çiçekleri de yenen bir kış sebzesi.

Karnaval: Hristiyanların, büyük perhizden ttım bir hafta süreyle tuhaf kılıklara girerek yaptıkları eğici

Karne: talabaların ders ve devam durumunu teren kâğıt.

Karnıyarık: Yarılmış kısımlarına kıymalı iç doldurularak hazırlanan bir patlıcan yemeği.

Karo: Dört köşe taban döşeme taşı.

Karoser: Otamabil çatısı ve döşemesi.

Kart: Düzgün ince mukavva, kimlik bildiren ılı küçük kağıt.

Kartlaşmak: Tazeliğini kaybetmek, ihtiyarlamak.

Karton: Kâğıt kırıntılarından yapılan sert ve ka-nca kâğıt.

Kartopu: Hanımeligillerden, küme çiçekli, süs itkisi olarak yetiştirilen ağaççık.

Kartuş: Bazı silahlarda, fişeklere konan barut ve ma üzerine mukavvadan kesilmiş tıpa, hartuş.

Kartvizit: Bir yüzünde ad soyadı ve adresi bu-lunan, diğer yüzü boş, kalınca ve küçük kağıt, kart.

Karun: Eski Yunan tarihinde, Musa (a.s.)ın amca oğlu olan ve çok zengin kişi.

Kara: Borç, ödünç.

Kasaba: Belediyesi olan küçük yerleşim yeri.

Kasap: Eti yenilen, büyük ve küçük baş hay-van kesip satan kimse,

Kasatura: Askerlerin bel kayışın taktıkları ve gerektiğinde tüfek ucuna da takılabilen süngü.

Kasır: Köşk, bir kır köşkü, şato.

Kasırğa: Şiddetli çevrintili ve büyük zararlara sebep olan fıtna.

Kaside: Büyükleri öğmek ve belli kaideler çerçe-vesinde yazılan, divan şiirlerinin belli başlıları.

Kasiyer: Kasaya bakan memur, kasadar.

Kaskef: Önü siperli erkek başlığı.

Kasnak: Kalbur, def ve benzeri şeylerin gerildi^ tahta çenber.

Kasevet: İç sıkıntısı, gam, keder, tasa.

Kaşığı: Hayvanları kaşıyıp timar etmekte kul l» mlan madenî dişli alet.

Kaşar: Sarı renkte kendine has usullerle irtul edilen peynir.

Kaşarlanmak: İnsanı rahatsız etmesi gereken Nt konuda alışarak aldırılmaz olmak, pişmek.

Kaşıkcı: Kaşık yapan veya satan kimse.

Kaşıklağa: Kaşıklık.

Kaşınmak: Kaşınmak ihtiyacı hissetmek, gicişmek

Kaşmer: Soyтары, maskara, muzip.

Kaşmir: İnce ve yünlü kumaş.

Katafalk: Ölü tabutu konulan yer.

Katakulli: Hile, düzen, yalan, dolan.

Katalog: Belli bir sıraya göre düzenlenmiş l İM fihrist, kitap katalogu.

Katar: Birbiri ardınca sıralanmış, şeylerin di/ı< deve katarı.

Katarakt: Göz billuru veya zarının donuklaşma* sonucu ortaya çıkan göz hastalığı.

Katı: Koyu, pek sert olmayan, madde.

Katık: Ayran, ekmekle beraber, karm doyumu* için yenen şey.

Katılımcı: Katılmaya önem veren, iştirakçi.

Katır: Eşekle kısırak, atla dişi eşek çiftleşmesin den doğan eşekten büyük dayanıklı hayvan, ester.

Katırboncuğu: İri, mavi cam, süs boncuğu

. Katırtırnağı: Baklagillerden, ince dallı, sarı çi-çekli otsu bitki.

Kâtip: Yazıcı, bir kuruluştaki yazı işleriyle vazifeli kimse, sekreter.

Katliam: Toplu öldürme, kılıçtan geçirme.

Katmer: Kat kat olma hali, katmerli çörek, ve-ly katmerli börek.

Katran: Bazı ağaç türlerinden, damıtma usulü ile elde edilen, keskin kokulu, siyah renkli madde.

Katre: Damla.

Kav: Bazı ağaçların kabuğunda yetişen, hafif, çabuk tutuşan yumuşak madde.

Kavaf: Ayakkabı yapan ve satan esnaf.

Kaval: Ağaçtan ve kamıştan yapılan, yumuşak sesli, perdeli bir çalgı, çoban düdüğü.

Kavanoz: Cam veya topraktan yapılmış, genişçe ağızlı kap.

Kavas: Elçilik ve konsolosluklarda vazifeli mu-hafaza memuru.

Kavat: Yakınlarını başkalarına satan pezevenk.

Kavil: Karar, sözleşme.

Kavî: Metin, muhkem, sağlam.

Kavim: Kişinin içinde yaşadığı, topluluk. Cemaat.

Kavis: bir eğrinin sınırlı bir kısmı, yay.

Kavlak: Yaz baharda kabuğu soyulan ağaç, sa-kalsız kimseler için de söylenir.

Kavmiyetçi: Kavmini aşırı seven, milliyetçi, ırkçı.

Kavram: Bir şey hakkında sahip olunan umumi görüş, fikir.

Kay: Kusma, istifra.

Kayak: Kar üzerinde kaymak için, ayaklara ttt kılan uzunca ucu kıvrık, ensiz düz âlet.

Kaydetmek: Deftere geçirmek.

Kaygana: Çalkandıktan sonra, yağda pişirilen ym mutta, omlet.

Kaygılı: Endişeli, gamlı, tasalı.

Kaygısız: Aldırmaz, lakâyde, vurdumduymaz.

Kayıkçı: Kayıkla yolcu taşıyan, kürek çekm kimse.

Kay im: sağlam.

Kayın: Telek damarlı, uzun boylu, her mevsı yapraklı kalan bir orman ağacı.

Kayınbaba: Hanımın babası, kaynata.

Kaynana: Hanımın annesi kayınvalide.

Kayın: Hanımın veya beyinin erkek kardeşi,

Kayış: Kuşak yerine kullanılan, aynızamamlın tura bilemekte kullanılan kösele parçası.

Kaylûle: Öğle uykusu kestirme.

Kaymak: Kaygan bir zemin üzerinde sürtünerek, akarak hareket etmek.

Kaymak: Bazı sıvıların ve sütün üzerinde top-lanan kalınca zar.

Kaynak: Yeraltında bulunan suyun kendiliğinden yer yüzüne çıktığı yer, pınar.

Kazara: Kaza ile istemiyerek.

Kazasker. Osmanlı devletinde, kadınların başında bulunan iki yüksek vazifeli. Anadolu kazaskeri, Rumeli kazaskeri.

Kazayağı: Teregillerden, yaprakları kaz ayağını andıran, sulu yerlerde yetişen bir bitki.

Kazazede: Başından kaza geçmiş, kazada zarar görmüş kimse.

Kazıcı: Kazı yapan, kazan oyan.

Kazımak: Keskin bir aletle, bir dokuyu, bir par-çayı kazıyarak alma, kürtaj.

Kazımık: Yemeğin tencerenin dibinden kazıyarak çıkarılan kısmı.

Kazıtmak: Kazımak, başını, sakalını kazıtmak.

Kazkanadı: Yağlı güreşte başı kol altına alıp, elleri sırttan kenetliyerek yapılan bir oyun.

Kazurat: Pislik, insan veya hayvan pislği, ne-caset.

Kebâir: Büyük günahlar, katil, zina vs.

Kebe: Keçe veya kalın kumuştan yapılmış, ceket kaput.

Keççap: Sulu salça.

Keçe: Islatılarak döğölmek suretiyle, yün veya kıldan elde edilen kalın ve kaba kumaş.

Keçiboyunu: Baklagillerden, kışın yaprklanm dökmeyen büyük gövdeli ağaç ve baklayı andıran şekc»

li meyvesi.

Keçisağan: Serçegillerden geniş gagalı, orta boy.

da böcekle beslenen bir kuş.

Kef: Köpük, yemeğin üzerinde meydana gel*

köpük.

Kefat: Büyücek küt kafalı, parlak gümüşî renM
eti lezzetli bir balık.

Kefalet: Birinin borcunu ödemeyi teahhüd etme*
kefillik, yüklenme.

Kefaret: Bilerek oruç yemek gibi işlenen gOa hin bağışlanması için verilen sadaka veya tutulan oruç

Kefe: Terazî gözü.

Kefen: Ölünün sarılarak gömüldüğü beyaz be/

Kefere: Kafirler, Alla'ın varlığını ve birliftu
inkar edenler.

Kefiye: Kadınların, tûlbent altından alınlar*
sardıkları çeşitli renkte çizgili iprişim tül yazma.

Kefinsiz: İş yapmaz, iş olduğu halde çaldım yan kişiler için söylenir.

Kehni: Tek ağızlı küçük çapa.

Kehanet: Sonradan olacak şeyleri haber vati» iddisında bulunan safsatacılar.

Kehle: Bit.

Kehribar: Yarı şeffaf, işlenerek teşbih, ağ/ U gerdanlık gibi şeyler yapılan, sarı veya kırmızı renk kıl ve samanı kendine çeken taşlaşmış reçine, sam
kapan.

Kekeç: Açıkça söyleyememe, kekeme.

Kekik: Küçük yapraklı, baharatlı, odunsu saplı, keskin kokulu, yemeklere konulan ve ilaç
olarak da kul-lanılan bir bitki.

Keklik: Sülüngillerden, güvercin büyüklüğünde, boz tüylü, kanadı nakışlı kısa kuyruklu,
ayakları ve gaga-sı kınalı, eti için avlanan, güzel öten bir kuş.

Kekre: Dil buran, acımsı, ekşimsi tad.

Kekremsi: Hafif kekrek tad.

Kel: Kellik hastalığından ötürü başı saçsız kal-mış kimse.

Kelâm: Söz, konuşma, nutuk.

Kelama: Kelam ilmiyle uğraşan kimse kelam alimi.

Kelâmıkadim: Kur'anı kerim.

Kelâmıkibar: Büyük şahısların sözleri.

Kelânullah: Allah sözü. Vahiy, Kur'anı kerim.

Kelp: Köpek it.

Kele: Bayanlar arasında bir hitap sözü.

Keleklik: Uygunsuz, keleklik etme dürüst ol.

Kelep: Büyük iplik çilesi.

mek

Kelepçe: Suçluların, zanlıların kaçmalarını önle-için ellerine takılan demir bilezik..

Kelepir: Değerinden çok ucuza ve az zahmetle elde edilen şey.

Keler: Sürüngenler takımından olan hayvanlara verilen topluluk adı.

Keleş: Yiğit, cesur ve yakışıklı.

Kelimullah: Allah (cc) ile konuşan ve Allah' m konuştuğu kimse, Hz. Musa.

Kellifelli: Kılığı kıyafeti düzgün, gösterişli kimse.

Kelpeten; Kerpeten, Çivi sökmekte ve diş çek-mekte kullanılan saplı ve iki çeneli demir kışkaç.

Kem: Kötü, fena.

Kemal: Düzgünlük ve olgunluk sıfatı.

Kemalist: Kemalizm taraftan, atatürkcü.

Keman: Çene altı ile omuz arasına sıkıştırılan» çalınan yaylı çalgı.

Kement: Ucu ilmekli, uzakta bulunan veya harr ket halinde olan şeyleri tutmakta kullanılan uzun ip.

Kemer: Bele vurulan tokalı kayış, aynı zamanda. mimarî şekil, kapı kemeri, köprü kemeri kubbe kemert gibi yapı kemerleri.

Kemirgenler: Kesici dişleri çok gelişmiş, kop«4 dişleri olmayan memeliler takımı, tavşan, sincap, kunduz, fare gibi hayvanlar bu takımdandır.

Kemkflm: Doğru cevap vermeyip, karışık şeyi* söyleme.

Kemre: Yara kabuğu.

Kemter: Daha aşağı, kıymetsiz çok değersiz.

Kendir: Kendirgillerden bir bitki ve bu bitkul»» elde edilen lif.

Kene: Hayvanlara yapışıp kan emen küçük Nf asalak böcek.

Kenef: Tuvalet

Kenet: Sert cisimleri birbirine tutturmaya yar»»« çivi ve bağ.

Kenevir: Sapından lif elde edilen, tohumu im yemi olarak kullanılan bir bitki.

Kenger: Dikenli, yapraklı, sütünden sakız yapılı bir bitki.

Kep: Bir çeşit başlık.

Kepaze: Âdi, bozuk, utanmaz, terbiyesiz şeklinde kullanılan bir söz.

Kepek: öğütölmüş un'un elenmesiyle elek üstün-de kalan kabuk kırıntıları.

Kepenek: Kelebek, yaz mevsiminde beliren ve çiçek, çiçek dolaşan kanadı desenli, renkli kelebek. Aynı zamanda, keçeden yapılmış, yağmurdan korunmak için kullanılan kolsuz ve uzun çoban kepeneği.

Kepen: Dükkanların ön cephesini, örten hareketli kapaklar.

Kepez: Deniz kıyısında iri ve yerli kaya.

Kepir: Halk dilinde altı taşlık verimsiz arazi.

Kerahat: Dini bakımdan haram sayılmamış ol-makla birlikte, harama yakın sayılan fiil.

Keramet: Allah velilerinden zuhur eden olağanüs-tü hal, kerem, lutüf, ihsan.

Kerem: Şeref, ululuk, yardım severlik.

Kereste: inşaat işlerinde ve marangozlukta kulla-nılan, biçilmiş ağaç.

Kerevet: Üzerine oturu lan ve yatılan tahtadan ya-pılmış sedir.

Kerhane: Resmi müsadeli fuhuş yeri genelev.

Kerhaneci: Kerhane işleten, pezevenk.

Kerhen: İğrenerek, istemiyerek tiksinierek, zor gücüyle yapmak.

Keriz: Abtal, avanak iyiyi kötüyü bilmeyen

Kermes: Hollanda ve Filand'rada kilise bayramı ve yıllık panayır.

Kerpiç: Çamuruna saman katılarak, kalıp halin* kesilip güneşte kurutulmuş, killi toprak, pişirilmemiş tuğlu

Kerkes: Akbaba.

Kertik: Kertilmiş olan şey, çentik.

Kervan: Uzak yerlere yolcu ve ticaret malı t»* yan, deve, katır, eşek vb. yük hayvanı katar.

Kervankıran: Venüs gezeğeni, çobanyıldızı.

Kervansaray: Büyük yollar üzerinde kervan konaklaması için, yapılan büyük konaklı han.

Kesat: Alışverişte durgunluk.

Kese: Cepte taşman küçük torba. Bozuk pam tütün kesesi.

Kese: Kestirme yol, kese yol,

Keseci: Kese yapan veya satan kimse.

Kesinkes: Kesin olarak, kati şekilde kesinlik.li

Kesir: Denk olmayan, otuz kuruşu üç kişi ■ kuruş aldı, bir kuruş arta kaldı.

Keskin: İyi kesen, bilenmiş keskin bıçak.

Kesmece: Kavun karpuz, kesip beğenilm
şartıyla.

Kesmik: Başağın içinden çıkmamış kalburun tunda kalan buğday taneleri. Aynı zamanda kesilmiş tün koyu kısmı.

Ketsel: çok eski zamanlarda, taşlar oyularak | pılan barınak, oturma yeri.

Kestenkele: Kertenkele.

Keş: Yağsız peynir, kuru yoğurt.

Keşik: Bir işi, sıra ile nöbetleşe yapmak

Keşiş: Rahib, Hıristiyan rahibi, papaz, ev yen manastır rahibi,

Keşke: Pişmanlık belirtir, keşke bende orada olsaydım.

Keşkek: Dövülmüş et ve iri bulgurla yapılan bir çeşit yemek.

Keşmekeş: Kırışıklık, çekişme, kavgı.

Keşşaf: Keşfeden, keşif sahibi, keşifçi.

Kete: Külde pişmiş bir nevi çörek kömbe.

Keten: Ketengillerden mavi çiçekli, basit yapraklı lifleri dokumacılıkta kullanılan otsu bitki.

Ketmetmek: Gizlemek, saklamak, hak sahibinin hakkını vermemek.

Keven: Kurak bölgelerde rastlanan, dikenli, top görünüşlü, gövdesi çizilerek, kitre elde edilen bir bitki.

Kevgir: Delikli kepçe.

Kevn: Var olma, varlık, vücut, mevcudiyet.

Kevser: Cennette bulunan bir ırmak.

Keyfiyet: Bir şeyin nasıl olduğu hal ve durumu.

Keza: Böyle, aynı şekilde öylece.

Kezzap: Kisli taşları aşındıran, taş ve mermer temizliği ile kuyumculukta alışımaların ayarını bulmakta kullanılan, nitrik asit, azot.

Kible: İbadette yönelinen yer, dönülen yön, Kabe istikameti.

Kibleteyn: Mekkedeki Kabe ve Kudüsdeki Beyt-i Makdise verilen ortak ad, iki kible.

Kıbtî: Kıbt kavmine ait, Çingene.

Kıdemlenmek: Kıdemli hal almak, bir yerde eski, tecrübeli duruma gelmek.

Kığ: Bazı küçük ve büyük baş hayvanların pis-liği, kuru gübre.

Kıkırdak: Yumuşak kemik, esnek ve dayanık bükülgen, sert olmayan damarsız kemik.

Kıkırdamak: Kıkır kıkır gülmek.

Kılağı: Bıçak, kılıç gibi kesici âletlerin çarka ».. rulması sırasında meydana gelen ve bileği taşına vurul» rak giderilen kıl gibi kalıntı keskinlik.

Kılavuz: Her hangi bir konuda, yolda, yol go<«* rici, rehber.

Kılburun: Denize doğru girmiş ince kara pars»»»»

Kılçık: Balıklarda ve bazı tahılların başak U mında, ince tikenli, sert kıl gibi tehlikeli tel.

Kılıbık: Karısının tesirinde kalıp onun sözü çıkamayan zayıf erkek.

Kılıç: Bir veya iki tarafı keskin, saplı ve u/ıı çelikten yapılmış savaş âleti.

Kılıf: Bir şeyi sarıp korumaya yarayan, korut şeyin şekline göre hazırlanan kap.

Kılık: Temizlik, üst baş, saç ve sakala itina termeyen kimse.

Kılkan: Kıl, sap ve samanı kendine kehribar.

Killet: Azlık bulunmayan şey.

Kıllı: Çok kıllı olan.

Kımız: İnek ve keçilerin doğumundan sonr» sağılan ve pişirildiği zaman yoğurt gibi koyulaşan ilk aynı zamanda, kısarak sütü, ekşitilerek elde edilen ivkl

Kına: Arabistanda yetişen bir ağaç ve bu aft». •• Kurutulmuş yapraklarından elde edilen, bulamaç yapısıU-* el ve saçlara sürülen ve kırmızı bir renk veren yeşil

Kınacık: Bir nevi pas mantarının tahıllarda mey-dana getirdiği, pas hastalığı.

Kınalamak: Kızlar gelin olurken, elini Kınalamak kına yakmak.

Kınamak: Bir fiil ve davranıştan dolayı ayıplan o işin kötülüğünü bildirmek.

Kırnap: Kınnap, kenevirden yapılan kalınca iplik.

Kır: Şehir dışında bulunan boş arazi sahra.

Kıraç: Verimsiz, sulanmayan kuru arazi.

Kırağı: Sabahları, bitkilerde ve toprak üzerinde görülen donmuş çiğ.

Kıranta: Saçları ağarmaya başlamış, orta yaşlı kişi, giyimi itinalı olan yaşlı adam.

Kırvat: Frenk usulü boyunbağı.

Kırba: Deriden yapılmış su kabı.

Kırbaç: Deriden yapılmış esnek kamçı.

Kırç: Kalınca kırığı, buz tabakası halinde do-nan kırığı.

Kırçıl: İyice kırılmış baş.

Kırgın: Gücenen kimse.

Kırgız: Orta asyada bir türk topluluğu.

Kırıkçı: Kırık uzuvları tedavi eden kimse çıkıkçı, sınıkçı.

Kırım: Kuzey karadenizde Tatar ülkesi.

Kırışmak: Düzgünlüğü kaybolmak.

Kırılmak: Naz ve işve ile hareket etmek, cilve-lenmek.

Kırkayak: Çayanlar gurubundan çok ayaklılara verilen ad

Kırkbudak: Bektaşî tekkelerinde aynı sula .n konulan kırk kollu büyük şamdan.

Kırklamak: Loğusa kadınlar, doğumdan kırk sonra, kazan içine kırk küçük taş atarak, kaynatılan hem kendisi hem de bebeği yıkayarak kırklama diyd bilinen efsane.

Kırklan Kırk ermiş kişi, kırk evliya.

Kırlangıç: Serçegillerden, kısa gagalı, uzun v? sivri kanatlı, çatal kuyruklu sürekli uçan, küçük göçebe kuş, ebabil kuşu.

Kırtasiye: Yazı ve büro malzemelerine veril*» ortak ad.

Kırtlama: Şekeri küçük parçalar halinde dılınü atına alarak çay içme.

Kıyas: Kötü bir suçun misliyle suçluyu er/» i landırma, misilleme.

Kısıntı: İhtiyaçların karşılanmasında yapılan ■• sarraf.

Kısır: Her cinsten doğurmayan canlılar, kısırU

Kıskıvrak: Kaçamıyacak şekilde yakalamak

Kısmet: Kader, talih, nasip, kazanç.

Kıssa: Hikaye, anlamlı fıkra.

Kıstas: Ölçü, miyar, nisbet.

Kış: Son bahardan sonra gelen soğuk mevsim

Kışkırtmak: Bir kimseyi kötü bir fiili yapna^ zorlamak, tahrik etmek.

Kışla: Askerlerin topluca oturduğu bina,

Kıtal: Cenk vuruşma, savaş, birbirini öldüm*

Kıtmir: Eshabı kehfın köpeği.

Kıvam: Koyuluk derecesi, bir şeyin en uygun hâli, derecesi.

Kıvanç: Sevinç, memnuniyet, iftihar.

Kıvılcım: Yanan bir cisimden, sürtünmesinden çıkan küçük ateş parçası, çingı.

Kıvır zıvır: Basit, değersiz önemsiz şeyler.

Kıyafet: Giyinmiş, giyinme tarzı, kılık.

Kıyam: Ayakta durma.

Kıyamet: Dünyanın sonu ve ölülerin diriltilip mahşerde toplanacağı zaman.

Kıyas: Bir konuda, başka bir şeye bakarak hü-küm verme, karşılaştırma, mukayese etme.

Kıyı: Kara ile denizin birbirine değdiği yer.

Kıyık: Kıyılmış ince ince doğranmış olan, aynı zamanda, dikiş iğnesinin biraz büyüğü, yorgan iğnesi.

Kıy imsiz: İş yapmaz, pinti.

Kıylükaal: Dedikodu.

Kıymet: Bir şey için tesbit edilen karşılık, değer.

Kızak: Kar ve buz üzerinde kayarak hareket eden tekerleksiz taşıt.

Kızamık: Deride kırmızı lekeler halinde ve daha çok çocuklarda görülen, bir defa tutulduktan sonra mua-fiyet kazandıran, bulaşıcı ateşli bir hastalık.

Kızböceği: Yuvarlak başlı, basit gözlü, uzun göv-deli, su üstünde uçan, zar kanatlı böcek.

Kızgındam: Hamam.

Kızılay: Yurt içi ve dışında vazife gören bir yardım kuruluşu

Kızıltbaş: Safavî askeri, aşırı bir şii zümresi Kızılçık: İri gövdeli ağaç ve zeytin tanesi deki kırmızı renkli ve ekşimsi meyvesi.

Kızılderili: Derileri kırmızı olan amerika'nın > li halkı.

Kızılelma: Ulaşılmayı gereken, varılmak i-.tr* hedef.

Kızılhaç: Beynelmilel hayır kuruluşu, Hinsini tarda Kızılay teşkilatının benzeri.

Kızılkuyruk: Serçeğillerden, kuyruğu kırmızı/i 'cek ve tırtılla beslenen ötücü bir kuş.

Kızılyfirük: Yılancık.

Kızın mak: Isınmak.

Kızılarcıkkuşu: Geniş kanatlı, tepelikli, bt beslenen kuş.

Kibar: Duygu ve davranış bakımından n cömert kişi.

Kibir: Kendini beğenme, büyüklük satma, Kifayet: Kafi miktarda bulunma. Kikirdemek: Hafif sesle gülmek. Kikirdeşmek: Karşılıklı olarak kikirdemrk Kil: Yumuşak ve yağlı toprak, Kile: Bir çeşit ağırlık ve tahıl ölçüsü. Kiler: Evde kullanılan yiyecek ve içecek Kilim: Yere serilen, halı gibi tüylü olma* dokuma.

Kilise: Hristiyanların ibadet ettikleri !>m» Kilit: Kapı, dolap, sandık gibi şeyleri kapalı olanları açmaya yarayan âlet.

Kilometre: Bin metrelik uzunluk ölçüsü.

Kilovat: Bin vatlık güç ölçüsü, bin vat.

Kimileri: Bazıları.

Kimlik: Bir şahsın kendisini isbat eden vesika.

Kimsesiz: Kimsesi olmayan, akrabası ve yardım-cısı bulunmayan, öksüz.

Kimyager: Kimya ile uğraşan, kimya mütehassısı.

Kimyon: Maydanogzgillerden, ıtırılı, tohumları ba-harat olarak kullanılan bitki geyiksırası.

Kin: İçten içe duyulan nefret, düşmanlık.

Kinaye: İmâli üstü kapalı söz.

Kinci: . Kin güden, kin tutan

Kinin: Uzun zaman sıtma tedavisinde kullanılan

Kindel: Kipleştirmek:

Kiralık: Kiraya verilecek olan, kiraya verilmek üzere yapılmış.

Kireç: Kalker taşlarının fırında yakılmasıyla eltle edilen ve harç yapımında ve badana işlerinde kullanılan kalsiyum oksidi kireç.

Kiremit: Killi topraklardan ve fırınlandıktan son-ra çatılan örtmekte kullanılan inşaat malzemesi.

Kiriş: Bazı sazlara takılan, hayvan bağırsağından yapılma tel.

Kirkit: Halı tezgahlarında kullanılan, dokunan kısımları sıkıştırmaya yanyan, tarak şeklinde demir âlet.

Kirmen: Yün ve pamuk ip eğirmek için, dört çup-raz kanatlı, tahtadan yapılmış, bir aygıt.

Kirtik: Kullanılan sabunun geride kalan küçük kısmı.

Kirve: Sünnet olacak olan çocuğu kucağına alı tutan kişi.

Kirpi: Sırtı sivri dikenlerle kaplı, böceklerle baskı yapan memeli hayvan.

Kisbet: Yağlı güreş yapan pehlivanların güreş kışaf etleri.

Kisrâ: İran Sasani hükümdarı,

Kişioğlu: Temiz, iyi aileden gelen kimse.

Kişmiş: Çekirdeksiz, küçük taneli siyah üzüm

Kışneme: At ve kısırak bağırması.

Kitabe: Büyük binaların, anıtların kapıları üstüne, mezar taşlarına kazılan, o yapılar hakkında bilgi ihtiva eden yazı.

Kivi: İç yeşil ve sulu, kabuğu kahverengi tıhlı meyvesi olan ağaç ve meyvesi.

Klasik: Gelenekten ayrılmadan, değerini uzun zaman kaybetmeyen eser.

Klasör: Dosya ve evrak gibi şeyleri koymaya yarayan, bölmeli büyük dosya.

Klima: Bir işyeri ve ev'in mevsime göre sıcaklığını düzenleyen cihaz.

Klinik: Hasta tedavi edilen yer.

Klişe: Foturaf ve şekil basımında kullanılan, ilâz rinde işlem ve şekiller bulunan metal baskı kalıbı.

Klorlama: Suyu klor ilave ederek temizleme işlemi yapmak.

Kobay: Kemirgenlerden kısa bacaklı, üzerindeki denemeler yapılan şey, fareler.

Kobra: Sıcak bölgelerde yaşayan, öldürücü zehirli gözlüklü yılan.

Kocabaş: Serçeğil Serden, siyaha yakın, parlak tüylü, sivri gagalı ötücü kuş.

Koç: Damızlık erkek koyun.

Koçan: Mısır tanelerinin ayrılmadan önceki hali.

Kodaman: İleri gelen, önde olan, büyük itibarlı kimse.

Kodes: Hapishane, dam.

Kodoş: Pezevenk, deyyus.

Kof: İç boş ve oyuk yer, değersiz, kıymet-siz bilgisiz cahil.

Koğuş: Hastahane, kışla gibi umumi binalarda, çok kişinin yatmasına mahsus büyük oda.

Kok: Maden kömürünün, büyük fırınlarda damıtılmasıyla, uçucu maddeleri azaltılmış kömür.

Kola: Nişastadan yapılan beyaz yapıştırıcı ve çamaşırları sertleştirmek ve parlak göstermekte kulam-ı bir çeşit nişasta, kolalama.

Kolan: Binek hayvanlarının karınlarının altından geçirilen, eyer ve semere bağlı kuşak.

Kolböreği: İçine kıyma peynir gibi malzeme konarak, yufkası uzunca sarılıp tepsiye döşenen

bir bö-rek çeşidi.

Kolcu: Bekçi, orman muhafaza memuru.

Koleksiyoncu: Koleksiyon yapan kimse, kolek-siyon meraklısı.

Kolera: Sık amel ve kusma ile, kendini belli eden, salgın ve öldürücü hastalık.

Koli: Posta paketi.

Kolordu: Üç tümen ve bağlı birliklerden mey-dana gelen büyük askerî birlik.

Koltukcu: Koltuk imal eden veya satan kimse.

Kolye: Boyuna takılan süs gerdanlık.

Komalık: Komaya girme durumu.

Komando: Baskın, sobataj gibi, hususi vazife-ler gören, elamana sahip olan askeri birlik.

Komedi: Güldürücü tiyatro oyunu, gülünç davranış, maskaralık.

Komisyoncu: Ticari aracılık yapan.

Komita: Siyasi bir maksatla, gizli silahla mü-cadele yürüten kuruluş, çete.

Komodini: Karyolanın yanına konulan çekmen li küçük dolap.

Komplo: Bir kimsenin, veya bir topluluğun alayhine alınan gizli karar.

Komşu: Ev, işyeri, arazi, köy, şehir, ülke ba-kımından, birbirine yakın olanlar.

Kominist: Kominizm taraftan, iştirakçi, dinsi/, imansız, ahlâksız.

Kominizin: Mülkiyete son verme ve dini orii dan kaldırma gibi esasian olan meteryalist bir doktrin

Konak: Büyük ve gösterişli ev.

Konalga: Konaklama yeri.

Koncolos: Korkunç hayali yaratık, vampir.

Konç: Ayağa giyilen şeylerin topuktan yukan kısmı.

Kondüktör: Yolcu trenlerinde vagonlara bakan ve bilet kontrol eden vazifeli.

Konferans: Belli bir konu üzerinde bir hatibin dinleyici huzurunda yaptığı konuşma.

Kongre: Devletlerarasındaki meseleler hakkında yapılan beynelmilel toplantı.

Konserve: Bozulmayacak hale getirilmiş ve ku-tularda muhafaza edilen yiyecekler.

Kontak: Zıt elektrik taşıyan iki maddenin bir-birine teması, aynı zamanda aklî dengesi bozuk, kafa-dan kontak.

Kontenjan: Bir öğretim kuruluna alınacak tale-be miktarı.

Kontrol: Bir işin düzenli, usulüne uygun ve doğru yapılmasını denetleme.

Konu: Üzerinde durulan, fikir veya mesele.

Konuk: Mihman, misafir.

Konuksever: Misafirden hoşlanan, konuksever.

Konur: Herkesle konuşmayan, ağzı havada olan.

Konut: Mesken, ikametgah, ev.

Konvoy: Vasıta kafilesi, vasıta kervanı.

Kopça: Elbiselerin bazı kısımlarını kavuşturup tutturmakta kullanılan, biri çengelli (erkek) öbürü, hal-kalı (dişi) iki parçadan oluşan alet.

Kopil: Çocuk sokak çocuğu.

Kopya: Bir şeyin aslından çıkarılan ve aynısı olan suret.

Kor: İyice yanmış odun, köz.

Kordon: İpekten yapılan, süs olarak kullanılan, kalınca parlak ip.

Korkak: Hemen her olur olmaz şeylerden korkan kimse.

Korkulu: Korku hissi uyandıran, korku veren, korkutan.

Korkuluk: Yabani hayvanların zarar vermesin-den korumak maksadıyla, dikilen insana benzer kukla, höyük.

Korkusuz: Korkusu olmayan, pervasız, cesur.

Korniş: Tahta veya madenden yapılmış, perde asmaya mahsus pervaz.

Koro: Müzik eserini seslendiren topluluk.

Korsan: Denizde haydutluk, soygunculuk yapan kimseler.

Korse: Vücudu sıkı tutmak için kullanılan ve içe giyilen, bir nevi sıkı yelek, enli kemer.

Kortej: Bir devlet büyüğünün peşi sıra giden alay, kalabalık.

Koru: Korunan ve bakılan küçük orman, yasak bölge.

Korucu: Kır ve orman bekçisi, muhafaza me-muru.

Koruk: olmamış üzüm, ekşi üzüm.

Koster: Küçük tonajlı yük gemisi.

Koşu: Koşmak suretiyle yapılan yarış.

Kova: Su ve çeşitli sıvıları taşımaya ve kuyu-dan su çıkartmaya yarıyan, üstten kulpta kap.

Kovan: An yuvası, arıların bal yaptığı yuva.

Kovuk: "içi boş ve oyuk yer, küçük mağara.

Koy: Denizin karaya doğru yaptığı küçük gi-rinti, küçük körfez.

Koyak: iki dağ arasında kalan muhafazalı yer.

Koncolos: Uydurma korkunç mahlûk.

Koyu: Katı, fazla akışkan olmayan.

Koza: kelebek tırtılları tarafından örülen yuvar-lak, İpek böceğinin yaptığı muhafaza.

Kozmapolit: Çeşitli milletlere mensup kimseleri ihtiva eden, barındıran büyük ve karışık şehir.

Köçek: Deve yavrusu.

Köhne: Yıpranmış, eskimiş bakımsız, terkedilmiş.

Kök: Bitkilerin toprak altında kalan ve toprak-tan besin alan uzantıları.

Kökboyası: çalısından ve köklerinden boya elde edilen bazı ağaçlar.

Köle: Hür olmayan, bir gücün tahakkümü al-tında bulunan kişi,

Kölemen: Kölelerden teşkil edilen bir sınıf asker.

Kökgüç: Ucu sivri deyneğin yere vurularak oynandığı bir kökgüç oyunu.

Kömbe: Küle kömülerek pişirilen çörek.

Kömeç: Tekerek yapraklı ilaç olarak da kulla-nılan bir bitki.

Kömür: Yüksek nisbette karbon ihtiva eden ve yakıt olarak kullanılan taş kömürü, odun kömürü.

Könçek: Uzunca kilot.

Köpekmemesi: Koltuk altındaki lenf düğümle-rinin şişerek meydana geldiği iltihaplı çıban.

Köpeoğluköpek: Küfür maksadıyla kullanılır.

Köpük: Kaynayan bir sıvının yüzünede biriken hava kabarcığı.

Körebe: Ebenin gözleri bağlı olarak, diğer oy cularndan birini yakalamak istenen bir çocuk oyunu.

Köroğlu: Ünlü halk hikayesi kahramanı.

Köre: Demircilerin demir kızdırmakta kullandıkları deriden yapılmış hava püskürten alet.

Körpe: Yeni doğmuş inek yavrusu, buzağı

Körceyapalak: Büyük kafalı, ayna gözlü K avlanan, ötücü bir kuş.

Köryılan: Yılangillerden, kaygan pullu, h> gözlü kazıcı bir yılan.

Köse: Sakalı bıyığı hiç çıkmayan veya NO çıkan kimse.

Köseği: Ucu yanmış odun, esgi.

Kösele: Ayakkabı yapımında kullanılan. M-lanmış büyükbaş hayvan derisi.

Köstü: Kemirgen memelilerden, ön ayakları I vetli, gözleri hemen hemen görmeyen, toprak k» derisinden kürk yapılan küçük hayvan, köstebek

Kötebektik: İki taraflı casusluk.

Köşger: Her çeşit, ayakkabı yemeni dikti MN

Köyaefc; alttan giyilen, atfet.

Köşebent: Köşe meydana getiren, km tutmaya yanan, dik açışeklinde yapılmış dem»

Köşk: Bağ ve bahçelere yapılmış, daha v< hk olarak kullanılan süstü bina.

Kötek: Dayak, sopa, döğme.

Küfen: Bir çeşit ayarlı demir saban.

Kötürttm: Bacaklardaki bir halden dolayı ha-reket edemeyen yürüyemeyen, sakat.

Köylü: köyde doğmuş olan, köyde yaşayan köy ahalisinden olan.

Köz: Temamen sönmeyen, kızıl ateş, kor.

Kral: Hıristiyan hükümdarı.

Kraliçe: Kral karısı, krallığı idare eden kadın.

Krater: Yanardağın püskürdüğü yer, volkan.

Kredi: İtibar, nüfuz, ödünç olarak verilen para.

Krep: Çok ince, ham ipekten dokunan bir çe-şit ince kumaş, kefiye.

Kreş: Hz. İsa'nın doğduğu ev, okuma çağına gelmemiş küçük çocukların bakıldığı yer, bakımevi.

Kiriko: Ağır şeyleri kaldırmaya yarıyan mani-vela, kollu, dişli demir alet.

Kristal: Kaliteli cam, billur.

Kriz: Birdenbire meydana gelen kötüye gidiş.

Kubur: Bele kuşanılan, göz göz cepleri olan, enlice deri kuşak.

Kudsî: Çok aciz ve mübarek.

Kutsiyet: Kutluluk, mukaddes, azizlik.

Kudurmak: Kuduz hastalığına yakalanmak, ku-duz olmak.

Kakla: Elle veya iple oynatılarak hareket etti-rilen hafif maddelerden yapılmış, bebek

oyuncak.

Kulaç: Açık ve gergin haldeki kollanın par-mak uçları arasındaki mesafe.

Kuzgun: siyah, lele beslenen öteğen bir kuş.

Kuz: Güneş görmeyen, kızaya bakan yer.

Kula: Boz ile kızıl arası, et rengi. Kulakçı: Kulak, burun, boğaz hastalıkları mi hassısı.

Kulaksız: Kulağı kesilmiş, kulaksız.

Kule: Yüksek ve dar yapı.

Kulis: Perde arkası, toplanıp kulis yapanlar

Kullanışlı: Kullanmaya elverişli, güçlük çekil den kullanılabilen.

Kulp: Bahane uydurmak, her şeye olumsuz kulp takmak.

Kuluçka: Cıvcıv çıkarmak için, yuvaya dişi kuş.

Kulun: At yavrusu.

Kulvar: Yarışlarda, her yarışçıya ayrılan

Kuma: Kocaları aynı olan kadınlar.

Kumanya: Yolculuk sırasında yenilmek hazırlanan yemek ve sefer sırasında askere verilen veya konserve yemek.

Kumar: Para veya kıymetli eşya karşılıftt nan oyun.

Kumbara: Para biriktirmeye yanan, tç\`tâ atmak için deliği bulunan küçük kap.

Kumpas: Müretteplerin, elle dizdikleri yerleştirdikleri ayarlanabilir demir ywa

Kumral: Açık kestane rengi, saç, sakal, renkte olan.

Kumru: Güvercîngilîlerden, uzunca kuyı nunun yanlarında benekler bulursan, boz renkfl bir kuş.

Kundak: Küçük çocukların sanldığı

Kundakçı: Tüfek, tabanca gibi silahlara kundak yapan kimse.

Kundura: Yüksekçe topuklu, bağlı, bağısız ayak-kabı iskarpın.

Kunduz: Kemirgenlerden arka ayakları perdeli, yassı kuyruklu ve pullu, postu için avlanan memeli bir hayvan.

Kunut: Yatsıdan sonra kılınan vitir namazının sonrek'atında okunan düa.

Kupa: Yarışma kazananlara verilen ayaklı ve süslü vazo.

Kur: Bir ülke parasının dış ülke paraları kar-şısında sahip olduğu fiyat.

Kurbağa: Yumurtayla çoğalan, su da ve karada yaşayabilen, perdeli arka ayaklara sahip, iyi sıçrayan ve yüzebilen, kendine göre ötüşü olan, küçük hayvan.

Kurban: Hak yolunda Allah'ın emirleri gerein-ce kesilen, kurban bayramında üçte biri fakirlere, üçte biri yakınlarla dağıtılan, sevap kazanmak için ve imam azam'a göre vacip olarak kesilen hayvan.

Kurmay: Erkânıharb, harb akademisi mezunu olan subaylara bu unvan verilir.

Kurna: Hamamlarda musluk altlarında bulunan ve su toplamaya yarayan küçük mermer havuz.

Kurnaz: Kolayca kandırılması mümkün olmayan, başkalarını bir takım oyunlarla kandırabilen kimse.

Kurra: Kâirler, Kur'anı kerimi, usul ve kaidesi-ne uygun şekilde okuyanlar.

Kursak: Kuşların ve bazı başka hayvanların birinci midesi,

Kursiyer: Kursa giden, kurs alan kimse.

Korsun: Yumuşak, kimyevi tesirlere karşı da-yanıklı ve ağır bir maden, hafif silah mermisi.

Kurt: Sivri ve keskin dişli, köpekten daha cüs-seli, saldırgan, yırtıcı hayvan, canavar.

Kurtulmalık: Esir veya rehinelerin serbest bırakılması için verilen para, fidye.

Umumi heyet, genel kural, kongre. Zihinde kurulan asılsız kötü düşün-

Bitiyetiği: Gizli tutulan şüpheli Mî, var bu işte bir bit yeniği.

Kurultay:

Kuruntu: ce, evham.

Kurye: Elçilikle ilgili yazışmaları yerine ulaş-tırmakla vazifeli şahıs.

Kusgun: Atın kuyruğunun altından geçirilen eyere bağlı kayış.

Kusur: Eksiklik, noksan, hata, özürlü kumaş.

Kösva: Peygamberimizin devesinin adı.

Kuşak: Bele sarılarak bağlanan, kumaş veya örgü kemer.

Kusana: Kuş etlerini pişirmekte kullanılan kü-çük ve kapakh tencere.

Kuşatma: Sarma çevreleme, muhasara etme.

Kuşbakışı: Çok yüksekten umumi bakış. Kuşbaşı: Serçe başı büyüklüğünde hazırlanan kebaplık et.

Kuşbaz: Kuş yetiştiren ve terbiye eden kişi.

Kuşburnu: Çalılık ve ormanlık yerlerde yetişen göl aşılamağa elverişli, yabani göl ağacı ve meyvesi itibumu.

Kursiyer: Kursa giden, kurs alan kimse.

Kurşun: Yumuşak, kimyevi tesirlere karşı da-yanıklı ve ağır bir maden, hafif silah mermisi.

Kuşdili: Daha çok çocukların konuştuğu keli-melerin başlarına veya sonlanna, başka kelime veya he-ce karıştırılarak yapılan konuşmaları.

Kuşkanadı: Kuşkanadından yapılan yelpaze veya süpürge.

Kuşüzümü: Ufak taneli siyah üzüm.

Kutlu: Uğurlu, hayırlı. Mübarek,

Kutup: Dünyanın ekvettörden en uzak iki uç noktasından her biri, kuzey kutbu, güney kutbu.

Kuud: Namazda oturma.

Kuyruksuzlar: Kurbağalar takımı.

Kuytu: Rüzgar değmeyen yer.

Kuyudat: Bütün kayıtlar.

Kuyumcu: Kıymetli taş ve madenlerden süs eş-yası yapan ve satan kimse.

Kuzen: Amca, dayı, teyze ve halanın erkek ço-cuğu.

Kuzu: Yeni doğan koyun yavrusu.

Kuzudişi: Çocuklarda ilk çıkan ve altı yedi yaşlarında değişen diş.

Kuzum: Oğlum, kızım, yavrum.

Kuşak: Bele sanian, kumaş veya örme kemer.

Küfe: Kamış veya inceltilmiş ağaç çıtalarından örülmüş büyükçe sepet.

Küffar: Hak dini islamiyeti inkar edenler.

Küfurbaz: Küfür eden, sövüp sayan, ağzı bozuk.

üheylan: Yiğit ve cins at.

Kûkremek: Arslan bağırması.

Kükürt: Limon sarısı renginde, tatsız, kokusuz, kanşık katı ametal.

Külbastı: İzgarada, ateş üzerinde pişirilen et.

Külçe: Erimemiş yekpare maden parçası.

Külünk: Ağır, büyük taşları kırmakta kullanı-l31*, kısa saplı büyük çekiç.

Küpelî: Büyük iki tarafı tokalı kazan.

Külhan: Hamamları ve hamamda kullanılan suyu ısıtmaya yarıyan büyük ocak.

Küllî: hepsi, umumen tamamı.

Külliyetli: Fazla miktarda olan külliyetli para.

Küllük: K.Üİ, çöp ve benzeri şeyler dökülen yer.

Külte külte: Demet halinde olan şeyler.

Kültür: Bir topluluğun bütün fertlerinin, sahip olduğu, fikir ve sanat, düşünce ve inançlarını ve kabi-firmî geliştirmiş ve yaşıyor olması.

Külüstür: Eski, çok kullanılmış yıpranmış.

Kümes: Tavuk, hindi gibi hayvanlar için yap; la» barınak.

Küîicü:

Künefe: Künye:

Küncülerin toplanıp bağlanma halı. Susam, susam taneleri.

Peynirli kadayıf

Bir kişinin ad, soyadı, doğum yeri ve

gösteren kay it Küren: Yabni hayvan sürüsü.

Küpleği: Kazma, balta, keser vs. nin sap takı-lan deliği.

Kürsü: Topluluğa hitab etmek çıkılan yüksekçe yer, kürsü.

Kürtün: Rüzgar tarafından biriktirilen kar yığını.

Küşpe: Yağı ve suyu alınmış bitki artığı.

Köşdere: Bir cins büyükçe marangoz rendesi.

Küsuf: Güneş tutulması.

Küşne: Kara burçak.

Ktüphane: Basma veya yazma kitap ve benzeri eserlerin korunduğu ve okuriann hizmetine

sunulan bina.

Küvet: Banyo teknesii

Ladif: ikinci askerlik

Laçkalık: Gevşeklik, sössOzlük

Lâdes: İki kişi tarafından tavuğun lades kemi ğinin birer ucunun kırılmasıyla başlayan bir oyun.

Lâdinî: Din dışı lâik.

Laf: Söz, lakırtı, ölçüsüz ve boş söz.

Lafazan: Çok konuşan, çok laf eden geveze.

Laflamak: Konuşmak sohbet etmek.

Lağım: Yer altında açılan pis su yolu.

Lağvetmek: Kaldırmak, hükümsüz kılmak.

Lahana: Turpgillerden, kalın yapraktan bükülerek, baş meydana getiren sabze.

Lâhavle: Kudret ve kuvvet yalnız Allah'ındır duasının kısaltılmış hali ki, sabrın kalmadığını ifade maksadıyla söylenir.

Lahtd: Taşdan tabut şeklinde yapılmış sanduka, kabir, mezar.

LiîKîlk: Namaza imam ile beraber başladığı hal-de, kendisine bir hades arız olup, namazın tamamını! veya bîr kısmını imam île kınamayan kimsedir.

Lâhurî: Pakistanın Lalı ur şehrinde yapılan bir tür şal, Lamin şal.

Lahza: Göz açıp yumuncaya kadar geçen za-man göz bakışı.

Laiklik: Laik olma hali, din ve devlet işlerinin ayrılmış olması hâli.

Lâût: Lanetli, lanetlenmiş, rahmetten mahrum kılınmış, mel'un, merduL

Lâkap: Ası! addan başka, sonradan, takılan veya yakıştın lan ad.

Lakayd: Kayıtsız, aldırmayan, ilgi göstermeyen,

Lakırtıe: Çok konuşan, konuşgan geveze,

Lakit: Sokağa bırakılmış küçük çocuk

Lâl Dilsiz, konuşmayan,

KLambir: Yapılarda, evlerde iç duvar kaplaması.

Lanetleme: Lanetleme: lanete uğramış lâin.

Langır lungur:gürültülü dikkatsiz konuşma

Lanse: ortaya çıkarma, tanıtma.

Lâşe; Leş, ölmüş hayvan.

Lâşeriketefe: Şeriki, ortağı yoktur (Aliah).

Lâtife: İnsanları güldüren neşelendiren, hoş şaka nükte, esprili sözler.

Lav: Yanardağ püskürtmesi sırasında çıkan kütle Lavantaçiçeği: Çalı görünümünde, başak şek

lınâs, mavi veya mor çiçek açan göze! kokulu bitki.

1 avanta: Lavanta çiçeğinden elde edilen gü/cl

bir koku.

Lâyemuti: Ölümsüzlük, ebedilik»

Leblebi: Kavrulmuş nohut. Lcdüaaî: İlahi sırlar, ilahi bilgiler.

Leğea: Büyük geniş ağızlı, az derîn ve ya\

V3n Kap, ÇSfflâŞtf. *Cg£Fü.

Leğence: Küçük leğen.

aldığı, kaide ve kelime hazırsası.

Lehim: Maden, parçalarını tutturmakta, biri rnekte vs delikleri kapatmakta kullanılan, kalay ve kıl

Lenger: Yayvas derinüğü az. kenarlı _:
yemek kabı.

Leopar: Sıcak iklimlerde yaşayan. benekli
rili, yırtıcı hayvan pars.

Leşken Asker ordu.

Lemerme: Nemlenme, rutubet.

Lepe: Lapa, pilavla çorba arası, bulgur veya pi-rinçten yapılan bir yemek.

Levazım: Yenilecek ve içilecek eşyaların konul-duğu, büyük anbar, depo.

Levent: Gemilerde lomar kapağını kapamaya yarayan zincir.

Levha: Herhangi bir yere takılabilecek şekilde hazırlanmış çerçeveli, resim veya yazı.

Levm: Çekiştirme aleyhinde bulunma.

Levrek: İri pullu, eti yağsız ve lezzetle bir balık.

Levvam: Levmeden, başa kakan dedikodu yapan.

Leviye: Bir şeyi kaldırmaya yarar kaldırkaç.

Leylak: Hoş kokulu, salkım şeklinde mor ve be-yaz renklerde çiçek açan bir bitki ve çiçeği.

Leylek: Uzun bacaklı ve uzun gagalı, beyaz tüylü, kışın Afrika ve Hindistan ülkelerine göçen ilk baharda geri dönen bir kuş, laklak.

Libas: Elbise giyilecek şey.

Lider: Önder, siyasi hareketin başı.

Liman: Deniz kıyılarında, gemilerin yük alıp boşalttığı ve fırtınalı havalarda sığındığı yer.

Limon: Turuçgillerden, beyaz çiçek açan, sarı renkli, yumumurta biçimli ve ekşi olarak da kullanılan meyve.

Linç Galayana gelen halkın suçlu kimseyi öl-dürmesi.

Liret: İtalyan para birimi.

İlsanihai: Hal dili. davranışlardan çıkarılan
mana.

Liste: Alt alta yazmak suretiyle meydana geti-rilen cetvel.

Liva: Osmanlı idare teşkilatında kaza ile vila-yet arasında yer alan idare, sancak mutasarrıfı.

Livata: Lûtlilik, erkekler arasındaki cinsi ilişki.

Lobi: Siyasi kulis, baskı gurubu.

Lobut: Kısa ve kalın sopa.

Loca: Toplantı salonlarında, bir kaç kişilik

bölüm.

Lodos: Güneyden esen ılık veya sıcak rüzgar.

Loğ: toprak damlı evlerde, dam toprağını sı-kıştırmak için ağaç veya taştan yapılmış silindir biçim-li taş, loğtaşı.

Loş. Birbirine karıştırılmış yemek, düğün ye-meği.

Lökfis: Aydınlatma cihazı, lüks.

Lokavt: İşverenin toptan işçi çıkartması, greve l^arş, jşi tatil etmesi.

Lokomatif: Demiyolunda tren katarlarını çeken buhar makinesi.

lor: Beyaz, tussuz ve taze olarak tüketilen peynir, lorpeyniri.

loş: Aydınlığı az, yan karanlık yer.

Lök: Tek hörküçlü deve.

Lügat: Söz, kelime, bir dili meydana getiren kelimelerden her biri.

Lütfen: Bir şey isteneceği zaman söylenen nezaket

Lûtuf: İyi yumuşak, dostça davranış.

Lüfer: Hafif pullu, yırtıcı eti lezzetli bir balık.

Liseım: Lazım olma, hali, gerekme, ihtiyaç duyma.

Lüzumsuz: Lüzumu olmayan, işe yaramaz, ihtiyaç hissedilmeyen şey.

Maa: Kalın ve uzun, toprak evlerde kulani-lan kalın mertek.

Mahrama: Peşgir, havlu. Maile: Ailecek, aile ile birlikte. Maalesef: Esefle üzülerək

söylüyorum. Maaliftihai4: İftihar ederek iftiharla. Maateessüf: Teessürle, esef ederek, üzülerək

belirteyim ki.

Maazallah: Allah esirgesin, Allah saklasın.

Allah korusun.

Mâbed: Toplu olarak ibadet edilmek için ya-pılmış yer, ibadethane.

Mabeyn: Ara, aralık, haremle selamlık arasın-daki kısım.

Mablak: Eczacıların kullandığı düz macun kaşığı.

Mâbud: Kendisine ibadet edilen, tapılan ve kulluk edilen varlık, Allah (cc).

Macera: Baştan geçen tehlikeli ve heyecanlı olay, serüven.

Mâcir: Muhacir.

Mac mac: Geviş getiren hayvanlarda geviş sesi. Madalya: İyi hizmet eden kahramanlıkları gö-rülen, üstün başarı kazanan kimselere verilen nişan. Madam: Müslümün olmayan,

evlenmiş kadın. Maddiyatçı: Maddiyata, para ve mala çok önem ve değer veren kimse.

Madımak: Yemeği yapılan bir nevi yabancı bitki. Madik: Hile, düzen, oyun, kandırma

aldatma. Madrabaz: Menfeati için çeşitli oyunlar yapan dalavereci kimse.

Mafiş: Yok, kalmadı.

Mahraç: Yatak, şilte gibi şeyleri, göç eşyalarını koymaya yarayan, çadır bezinden yapılmış harar.

Mafsal: Vücutta iki kemiğin birleştiği oynak kısım eklem.

Mağara: Dağ yamacında veya yer altında bu-lunan büyük oyuk, in.

Mağaza: Ticari eşya satılan büyük dükkan.

Mağdur: Haksızlığa maruz kalmış, zarar gör-müş, düşkün kimse.

Mağfiret: Allah'ın (cc) kullarının günahlarını affetmesi.

Mağfur: Alla'm (çc) mağfiretine nail olmuş, affolrauş kimse.

Mağlub: Yenilmiş kimse.

Mağrib: Batı, garb.

Mağrur: Gururlu, kibirli, övungen.

Mah: Ay yüzlü, sevgili.

Mahal: Yer, mekan, taraf mevki.

Mahalle: Yerleşim merkezinin bölündüğü par-çalardan her biri.

Maharet: Bir işte bir şey meydana getirmek ustalık, hüner.

Mahbub: Sevilen kimse erkek sevgili.

Mahbube: Sevilen kadın kimse.

Mahdum: Erkek evlat, oğul.

Mahdut: Miktarı belli, az sayıda.

Mahfe: Deve ve fil gibi hayvanların üzerinde seyahat edenleri sıcak, güneş ve benzeri tesirlerden ko-rumak için yapılan kafesli çadır.

Mahfil: Toplanılan yer, toplanmış heyet, cemi-yet, meclis, camilerde tahsisli yüksek kısım, hünkar mah-fili müezzin mahfili.

Mahiyet: Bir şeyin hakikati, niteliği.

Mahlas: İkinci ad, şairlerin mısra sonunda, şiirin kime ait olduğunu bildiren mahlas isim.

Mahlûk: Allah tarafından yaratılmış, bütün mahlukatlar, yaratıklar,

Mahmudiye: Sultan 2. Mahmud devrinde ba-sılan altın lira.

Mahmur: Uyku veya sarhoşluktan sersem ve baygın durumda bulunan.

Mahmuz: Binek hayvanlarını hızlı hareket ettir-mek için, çizme ve potinlerin topuklarına takılan sivri uçlu veya dişli demir parça, aynı zamanda horoz ve bazı kuşların ayaklarının arka kısmındaki kısa ve sivri keskin cırnak.

Mahrem: Evlenilmesi seri bakımdan caiz ol-mayan, bu bakımdan da kendisinden kaçılmasına gerek bulunmayan kimseler.

Mahrukat: Yakacak maddeler, yakıt.

Mahsul: Topraktan yetişen, ehil hayvanlardan elde edilen şey, ürün.

Mahsur: Muhasara edilmiş etrafı çevrilmiş, ku-şatılmış, sarılmış.

Mahşer: Ölülerin dirilip, kıyamet gününde top-landıkları yer.

Mahya: Ramazan ayında cami minareleri arası-na gerilen ışıklı şekil veya yazı.

Mahzen: Çeşitli şeyleri korumak ve koymak için kullanılan yer altı deposu.

Mahzun: Kederli, tasalı, üzüntülü, üzgün.

Mahzur: Sakınılacak şey, mani sakıncalı.

Maide: Kurulmuş sofraya, yemek ziyafeti.

Maişet: Yaşamak, geçinmek için gerekli şey.

Majeste: Krallar için hitap unvanı.

Makale: Belli bir konu üzerinde yazarının ke-sin kanaatini ifade eden gazete yazısı.

Makas: Kumaş, bez gibi şeyleri kesmekte kul-lanılan, iki bıçaktan meydana gelen alet.

Makasdar: Elbiselikleri kesen terzi ustası.

Makfoer: Mezarlık, mezar.

Makbuz: Bir şeyin alındığını belirten kâğıt.

Maket: inşa edilecek yapıların, küçük ve mü-cessem taslağı.

Makinist: Makine kullanan işleten kimse tren sürücüsü, makineci.

Maktul: katledilmiş, öldürülmüş.

Mala: Harç sürmekte ve sıva yapmakta kulani-lan yassı ve ağaç saplı demir.

Malağma: harmanda döğülen sapların, tanesini saplardan ayırmak için yığılarak savrulacak hale getiri-lmesi.

Malak: Ayı yavrusu.

Malamat Bağırıp çağırarak etrafı rahatsız et-mek huzursuzluk.

Malâyani; Mânâsız, faydasız, boş söz.

Maldan Mal sahibi, zengin.

Malihulya: Dalgınlık, karasevda.

Maliyet: Mal olma değeri.

Mantız: Maltız, odun veya kömür yakılarak ısı elde edilen ocak.

Malum: Bilinen belli şey.

Malzeme: Lüzumlu şeyler.

Mamafih: Bununla beraber, halböyle iken.

Mamul: İmal edilmiş, yapılmış, işlenmiş.

Mamur: îmar edilmiş, bakımlı.

Mamut: Dördüncü jeolojik zamanda yaşamış, bilahire nesli tükenmiş ve günümüze fosili kalmış bü-yük yapılı ve kıllı bir fil cinsi.

Manastır: Dünyadan el etek çekerek, Rahib ve Rahibelerin birlikte yaşadıkları, yerleşme merkezlerin-den uzak bina.

Manca: Bolca soğan doğranarak yapılan domatis salatası, çoban salatası.

Mancınık: Topun icadından önce, kale duvarla-rını dövmek için iri taş ve gülle atmakta kullanılan, âlet, büyük sapan.

Manda: Büyükbaş hayvanlardan, iri gövdeli, seyrek kıllı, kalın derili, geviş getiren bir hayvan, camız.

Mandalina: Turuçgillerden, portakala benzeyen, kolay soyulan ince kabuklu, meyve.

Mandira: Çiftliklerde üstü kapalı peynir yapı-lan yer.

Mangır: Burons ve bakırdan yapılmış geç-mez para.

Mantıfar: yaylalarda biter, rengi hiç solmazla-rı renkli bir çiçek.

Manen: Mânevi bakımdan, mâna yönünden.

Manga: En küçük askeri birlik.

Mangal: İçine köz koyularak, ısınılan âlet.

Manifaturacı: Fabrikada imal edilen her türlü kumaş satan kimse.

Mankafa: Kaim kafalı anlayışsız kimse.

Mansur: Allah'ın yardımıyla üstün gelen muzaffer olan.

Mantık: Doğru düşünme, hüküm verme.

Madrap: Sürülmemiş imarsız tarla.

Mantı: Küçük parçalar halinde kesildikten sonra içine kıyma konup uçları tutturulduktan sonra haşlana-rak pişirilen bir çeşit hamur yemeği.

Mantıklı: Mantık kaidelerine uygun, doğru dü-şünen mantıkî.

Manyak: Manyaya uğuramış ruh hastası.

Manyetize: Manyetizme ile tesir altına alınmış olan, uyutulan kimse.

Mantız: Bir tür ızgaralı yemek de pişirilebilen yuvarlak şekilli alet.

Manzara: Yüksekçe bir yerden görünen şeylerin bütünü.

Marsık: imalatı sırasında yeterince yakıSmadı-ğmdan. duman ve koku veren odun kömürü.

Meral: Dişi geyik, ceylan.

Maraton: Uzun mesafeli koşu.

Masat: Çamaşır mandalı.

Martin: Tek fişek atan bir cins tüfek.

Maruf: Herkesçe tanınan bilinen kimse.

Maruzat: Makam, mevki, yaş bakımından yük-sek birine arzedilen, sunulan şeyler.

Martaval: Yalan, palavara, uydurma söz.

Masat: Bıçak bilemekte kullanılan çubuk, âlet.

Meses: Sabanla çift sürerken, öküzleri yürütme-ye yarayan bir sopa.

Meke; Mısır dansı.

Mıdıklı: Alingan huysuz kimse.

Mık: Çardak çivisi.

Mıkla: Yağda pişirilmiş yumurta.

Masdar: Siva ustalarının, sıvanın düz çıkması için, duvara tuttukları ve sıvanın yüzünü düzleştiren, uzun ve doğru tehta.

Masiyet: tsyan, kötü şey günah.

Maskara: Güldürücü, eğlendirici, soytarı.

Maske: Yüze takılan örtü, yüzün üstüne geçiri-len yapma yüz.

Mason: Masonluğu benimsemiş ve mason kuru-luşlarına âza olmuş kimse.

Mastürbasyon: Kendi kendini cinsî tatmin.

Masum: Günahsız, suçsuz, saf, temiz, küçük sabi çocuk.

Maşa: Ateş közlerini tutmaya ve karıştırmaya yarayan iki kollu âlet.

Maşatlık: Müslüman olmayanlara, daha çok ya-hudilere ait mezarlık.

Maşraba: Ağzı açık, küçük ve saplı su kabı.

Maşuk: Aşk ve ilgi ile sevilen sevgili.

Mat: Parlak olmayan, donuk cilasız.

Matara: Yolcuların ve askerlerin kullandığı su kabı

Matbaa: Kitap dergi, gazete vs. basıldığı yer, basımavi.

Matbuat: Tab edilmiş, basılmış şeyler.

Mavılamak: Kedi miyavlaması.

Mavzer: Bir cins beşli tüfek.

Mayasıl: Sulanma ve kaşıntı yapan bir nevi deri hastalığı ekzama, basur.

Mayahoş: Tatlı ile ekşi arasındaki tadda ekşim-si pek düzgün gitmeyen bozulmaya yüz tutmuş ilişki.

Maym: Toprak altı, toprak üstü, su altı ve su üstüne yerleştirilebilen, temas halinde ateşlenen patlayıcı.

Mayıs: Taze hayvani gübre, ötürük.

Maymun: Memelilerden dört ayaklı, iki ayağı üzerinde de yürüyebilen kuyruklu hayvan.

Maymuncuk: Ucu eğri, ince ve uzunca demir çubuk, her türlü anahtarı açmaya yarar, hırsız anahtarı.

Mayo: Daha çok denize girerken giyilen, vü-cuda yapışacak kadar dar kıyafet.

Mazak: Olgunlaşmamış elma erik gibi meyveler.

Mazarrat: Zarar, ziyan dokunması.

Mazbata: Bir heyetin müzakere ve araştırma-ları neticesinde ortaya çıkan ve bir çok kişi tarafın-dan imzalanan kağıt, tutanak.

Mazeret: Elde olmayarak meydana gelmiş meş-ru ve makûl sebep, özür.

Mazgal: Gözetleme ve ateş etmeye müsait bir şekilde kale, hisar, sur deliği.

Mahzar: Nail olmuş, kavuşan eren.

Mazı: Yassı dallı, büyük gövdeli, kozalağından solucan düşürücü ilaç yapılan bir ağaç.

Mazi: Geçmiş zaman eski zaman.

Mazlum: Zulme uğramış, zulüm görmüş olan.

Mazman: Kıldan ve yünden çuha dokuyan kimse, dokumacı.

Mazmaza: Ağzı su ile çalkalama.

Maznun: Zan ve şüphe altında suçlu olduğu sanılarak mahkemeye sevk edilmiş kimse.

Mazur: Özürlü olan, özürlü, mazeretli.

Mead: Dönülecek yer, ahiret.

Meblağ: Para, para miktarı tutarı yekûn.

Mebrur: Hayırlı, makbul.

Mecal: Güç kuvvet iktidar, tahammül.

Mecaz: Bir sözü, gerçek manasında kullanma-yıp, ilgi ve benzerlik bağı bulunan başka bir manada kullanılması, gerçek olmayan.

Mecbur: Cebir edilmiş, zor altında bulunan

Meccanen: Parasız, bedava, ücretsiz olarak.

Mecelle: İslam hukukunun muamelat kısmının tedvininden meydana gelen kanunu kitabı.

Mecidiye: Abdulmecid devrinde basılmış, Osman-ı altının beşte bir değerinde olan gümüş para.

Mecmua: Dergi, çeşitli konularla ilgili yazı ve şiirlerin toplanmasından meydana gelen kitap.

Mecnun: Çılgın, deli, aşktan deliren kimse.

Mecra: Suyun aktığı yol, akarsu yatağı.

Mecusî: Ateşe tapan, Zerdüşt dinini benimse-yen kimseler.

Meczip: Cezb edilmiş, bir yöne çekilmiş, cez-beye tutulmuş dengesi değişmiş kimse, divane.

Meçhul: Bilinmeyen, hakkında bilgi edinileme-yen şey.

Meddah: Medh eden, öven hikaye anlatıp tak-lidler yaparak halkı eğlendiren kimse.

Medet: imdat, yardım, nusret.

Medfun: Defnedilmiş gömülmüş kimse.

Mehdiye: Birini öğmek maksadıyla yazılmış eser, kaside.

Medrese: İslam dünyasında düzenli öğretim ku-ruluşu, mektep, yüksek mektep.

Medyum: Ruhlar arasında aracılık ettiğine ina-nılan kimse.

Mefhum: Bir sözün ifade ettiği mâna.

Mefkure: İdeal, gaye-i hayal, ülkü,

Mefruş: Döşenmiş, döşeli, serilmiş.

Meftun: Gönöl vermiş vurgun, tutkun.

Megefon: Sesi yükseltmeye, gürleştirmeye yara-yan cihaz.

Meğerse: Sonradan farkına varılan bir hâli ifa-de için kullanılır.

Mehdi: Hidayete eren, Şiilere göre 12 imamın sonuncusu.

Mehtab: Ay aydınlığı, ay ışığı.

Mebteran: Osmanlı Devletinin davul zurna, bo-ru, zil ve kösten meydana gelen, askerî musikî toplu-luğu.

Mekik: Dokumacılıkta, atkı ipliklerini, çözgü ip-liklerinin arasından geçirmekte kullanılan masuralı alet.

Mekruh: Şer'i olarak hoşgörölmeyen şeyler.

Meksefe: Elektrik enerjisi toplayan alet.

Mektup Haberleşme maksadıyla yazılan kâğıt.

Melâhat: Güzellik, şirinlik. "

Melekiimevt: Ölüm meleği Azrail.

Melez: İki ayrı cinsten meydana gelmiş

Melih: Güzeli, sevimli tatlı yakışıklı.

Melik: Padişah hükümdar, kral.

Meltem: Yazın düzenli olarak karadan deni/r doğru esen rüzgar.

Melûl: Gamlı, üzüntülü, mahzun, boynu bükük.

Mei'un: Lanete uğramış lanetli.

Memduh: Methedilmiş, öğölmeye medhildilme-eye lâıyk olan.

Menat: Kabe'de cahiliye devrinde bulunan putlardan biri.

Mendub: Güzeli, hoş, makbul, işlenmesi şer'an caiz olan.

Menenjit: Beyin-omirilik zan iltihabı beyin humması.

Menfez: Bir şeyin nüfuz edeceği, gireceğı yer, delik ağzı açma.

Menfi: Olumsuzluk.

Menfur: Nefret uyandıran, iğrenç şey.

Mengene: Sıkma, sıkıştırma ve ezme aleti.

Menkıbe: Bir kahramanın veya ermişin olağan-üstölükler taşıyan hikayesi, destan.

Mensucat: Dokunmuş şeyler, dokumalar kumaş-lar tekstil.

Menteşe: Ortak bir mil üstünde iki yönde hare-ket edebilen, kapı, pencere de kullanılan madenî parça.

Menzil: İnilen konaklanan yer.

Mer'a: Hayvanların otlanmasına mahsus yer, otlak, yaylım.

Meram: İçten geçirilen niyet, arzu, istek.

Merasim: Resmi işlemler, törenler.

Mercek: Bakılan cisimleri büyük gösteren cam, adese.

Merhale: Ulaşmak istenen noktaya kadar, her menzil, konak yeri.

Merhamet: Başkalarının durumu karşısında du-yulan şefkat hissi acıma.

Merhem: Yara ve ağrıyı iyileştirmek için kul-lanılan kıvamlı ilaç.

Merhum: Allah'ın rahmetine erişen, rahmetli olmuş Müslüman ölümler için kullanılır.

Mer'i Hükmüne riayet edilen meriyette olan, hükmü geçen, yürürlükte olan.

Meridyen: Kutuplardan geçtiği ve ekvetora dik olduğu farzedilen çenberlerden her biri.

Merih: Güneşe uzaklığı bakımından, dördüncü sırada yer alan seyyare gezeğen.

Güneşe en yakın seyyare gezeğen.

Merinos: İnce ve beyaz yünü için beslenen bir koyun ırkı.

Merkür: Utarit.

Mermer: Beyaz veya çeşitli renklerde, olan ve yüzde yetmişbeşden fazla kalsiyum karbonat ihtiva eden silmeye ve cilalamaya elverişli billurlaşmış kaya.

Mermerşahi: Patiskadan ince, tülbetten kal ut beyaz ve renkli pamuklu dokuma.

Merserize: Parlaklık kazandın imiş pamuk iphfli

Mersiye: Ölmüş bir kimsenin ardından ya/ılm» şiir, ağıt.

Mertebe: Derece, basamak, makam ve mevki

Mervi: Rivayet olunan, söylenen, nakledilen

Mesafe: yer veya nokta arasındaki uzaklık.

Mesane: Sidik torbası.

Mescid: Camilerden daha küçük nama/ nacak yer.

Meselâ: Söz gelişi, misal olarak, faraza.

Meshetmek: Abdest alırken ıslak eli başa sürmek, sıvazlamak.

Mesken: Oturulan, barınılan yer, ev

Meskukat: Sikkeler, basılmış, kesilmiş madeni paralar.

Meslek: Geçim temin etmek maksadıyla ya-pılan iş.

Mesned: dayanılacak şey, dayanak.

Mesrur: Sevinçli, mesrur, şen.

Mest: Dışarıda üzerine lastik giyilen, yumuşak deriden, kısa konçlu ayakkabı, abdest için üzerine mes-hedilebilir.

Meşale: Açık yerlerde aydınlanma sağlamakta kullanılan, ucunda yanıcı madde bulunan değnek.

Meşhed: Bir kimsenin şehid olduğu, şehid edildiği yer.

Meşhur: Şöhretli, adı yaygınlık kazanmış, ta-nınmış kimseler.

Meşin: Tabaklanmış koyun derisi, sahtiyan.

Meslek: Bol, Ön tarafı açık ve kol yerleri ya-rık bir çeşit üst giyeceği.

Meşuriyet: Meşru olma hali, şeriata uyma du-rumu Hukuka, kanuna uyma hali.

Meşveret: Müşavere, bir konu hakkında, ehil şahıslardan fikir alma, danışma.

Meta: Mal, servet, ticaret değeri olan mal.

Metanet: Metinlik, dayanıklılık, sağlamlık.

Metelik: Madenî para, kuruşun dörtte biri.

Metin: Bir kitabın, yazının aslı, müellif tarafından yazılmış esas kısım.